

Handläggare
Lars Wennberg

Till
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsnämnd 2021-02-25

Telefon: 08-502 23064

Verksamhetsberättelse 2020

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner verksamhetsberättelsen med bokslut 2020, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär att ackumulerat netto 61,7 mnkr avseende resultatenheterna överförs till 2021.
3. Nämnden begär ombudgetering av klimatinvesteringsmedel om 0,2 mnkr för i enlighet med ärendet.
4. Nämnden begär ombudgetering av trygghetsmedel om 1,1 mnkr i enlighet med ärendet.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Box 490, 129 04 Hägersten

08-508 22000
hagersten-alsvjo@stockholm.se
start.stockholm

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden redovisar att den inom ramen för tillgängliga resurser i huvudsak bedöms ha uppnått målen för verksamheterna och därför bidragit till uppfyllelse av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål för år 2020. Före resultatöverföringar redovisas ett överskott med 51,1 mnkr. Efter resultatöverföringar redovisas ett överskott om 14,1 mnkr. Således ökar resultatenhetererna sina ackumulerade fonder med 37,0 mnkr.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av samtliga avdelningar och samordnats av stadsdelsdirektörens stab och avdelningen för ekonomi och upphandling. Förvaltningen har samverkat ärendet med de fackliga organisationerna den 16 februari 2021. Pensionärsrådet behandlar ärendet den 17 februari 2021 och rådet för funktionshinderfrågor den 17 februari 2021.

Jämställdhetsanalys

Beslutsunderlag ska innehålla en jämställdhetsanalys som belyser hur beslutet förhåller sig till stadens jämställdhetspolitiska mål. Jämställd service och myndighetsutövning i förvaltningen uppnås genom att integrera jämställdhet i all planering av verksamheterna, i det dagliga genomförandet samt i uppföljning. I verksamhetsberättelsen beskrivs analysen i måltexter samt sammanfattat under rubriken Agenda 2030.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	10
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	10
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	11
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	20
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	27
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	34
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	61
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	71
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	71
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	73
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	75
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	76
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	82
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	87
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	87
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	89
Uppföljning av ekonomi.....	99
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	99
Resultatenheter.....	110
Investeringar.....	111
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	113

Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	113
Ombudgeteringar.....	113
Medel för lokaländamål.....	113
Analys av balansräkning.....	113
Övrigt.....	115
Särskilda redovisningar.....	115
Agenda 2030.....	115
Konsekvenser av Covid-19-pandemin.....	119
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	125
Systematiskt kvalitetsarbete.....	127
Övrigt.....	128

Bilagor

- Bilaga 1 Uppföljning av intern kontroll
- Bilaga 2 Slutrapport klimatinvesteringsmedel elcyklar 2020
- Bilaga 3A Uppföljning klimatinvestering Bergtorpskärrer
- Bilaga 3B Uppföljning klimatinvestering Långsjöbadet
- Bilaga 3C Uppföljning klimatinvestering Safirgränd
- Bilaga 4A Axelsbergs torg slutrapport
- Bilaga 4B Belysning Långsjöbadet slutrapport
- Bilaga 4C Bergtorpskärrer belysning slutrapport
- Bilaga 4D Solbergaskogen slutrapport
- Bilaga 4E Solbrännan slutrapport
- Bilaga 4F Trygga tunnlar slutrapport
- Bilaga 5 Underlag till förskolerapport 2020 Hägersten-Älvsjö

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden redovisar i detta ärende att den inom ramen för tillgängliga resurser i huvudsak bedöms ha uppnått målen för verksamheterna och därför bidragit till uppfyllelse av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål för år 2020. Före resultatöverföringar redovisas ett överskott med 51,1 mnkr. Efter resultatöverföringar redovisas ett överskott om 14,1 mnkr. Således ökar resultatenheter sina ackumulerade fonder med 37,0 mnkr.

I verksamhetsberättelsen för 2019 för Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd redovisades före resultatöverföringar ett överskott med 4,7 mnkr och ingen avvikelse mot budget efter resultatöverföringar.

I verksamhetsberättelsen för 2019 för Älvsjö stadsdelsnämnd redovisades före resultatöverföringar ett underskott med 15,8 mnkr och ett underskott med 4,2 mnkr efter resultatöverföringar.

Nämnden bedömer att alla tre av kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål har uppnåtts helt under året och tio av kommunfullmäktiges tolv mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden har uppnåtts helt och två mål har uppnåtts delvis. Merparten av indikatorerna bedöms ha uppnåtts helt eller delvis liksom samtliga nämndmål har uppnåtts helt utom ett som uppnåtts delvis. Ett arbete pågår för att ytterligare förbättra måloppfyllelsen och utveckla ekonomistyrningen.

I verksamhetsberättelsen för 2019 för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd bedömdes nio av kommunfullmäktiges tolv mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden ha uppfyllts helt och tre delvis. Samtliga nämndmål uppfylldes helt samt merparten av indikatorerna uppfylldes helt eller delvis.

I verksamhetsberättelsen för 2019 för Älvsjö stadsdelsnämnd bedömdes tio av kommunfullmäktiges tolv mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden ha uppfyllts helt och två delvis. Av nämndens 25 nämndmål uppfylldes 22 helt och 3 delvis samt merparten av indikatorerna uppfylldes helt eller delvis.

Den 1 juli 2020 slogs Älvsjö och Hägersten-Liljeholmens stadsdelar samman och bildade en ny stadsdelsnämnd Hägersten-Älvsjö.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Försörjningsstödstagandet i stadsdelen har ökat. Andelen vuxna med ekonomiskt bistånd är fortfarande låg i jämförelse med stadens genomsnitt. Försörjningsstödstagare i stadsdelsområdet får individuella insatser i nära samarbete med jobbtorgen och förvaltningens och staden arbetsmarknadsåtgärder.

Stadsdelsområdet upplevs huvudsakligen som tryggt - baserat på senaste medborgarenkäten, med attraktiva och välskötta parker. Medborgarenkäten har inte genomförts 2020 på grund av pandemin. Allt fler miljöer har gjorts tillgängliga. Trygghetsskapande åtgärder har genomförts i samverkan med bland annat trafikkontoret, lokalt näringsliv och föreningsliv samt andra kommunala verksamheter.

Hägersten-Älvsjös förskolor har god kvalitet på sin verksamhet. Merparten av stadsdelens barn i åldrarna 2-5 år går i förskola, cirka 97 procent. Vid mätning i december 2020 fanns det

5 804 barn inskrivna i stadsdelens 84 kommunala förskolor på 352 avdelningar/barngrupper. Alla sökande har under året erbjudits barnomsorg inom garantitiden. Sedan pandemiutbrottet i februari har förskolans arbete förändrats och anpassats till rådande förhållanden.

Förvaltningen bedriver individ- och familjeomsorg som tryggar att den enskilde behandlas likställt och rättssäkert. De individer som behöver insatser får i första hand dessa i ett tidigt skede och i öppna former. På det områden där det finns används evidensbaserade metoder. Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. I barn- och ungdomsvården arbetar man så långt det är möjligt för att trygga en stabil skolgång.

Förvaltningen har utvecklat insatser särskilt inför utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Personer som har stöd från socialpsykiatrin får stöd att nå arbetsmarknaden genom det utvecklingsarbete som genomförts. Nyanlända ges tillgång till kompletterade samhällsvägledning och ett samarbete har inletts med Stiftelsen hotellhem i Stockholm rörande de familjer och enskilda som vars boendetid om fem år löper ut 2020 eller 2021.

Personer som har fått stöd och service utifrån funktionsnedsättning har tillförsäkrats integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen har skett rättssäkert för den enskilde och har varit lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt.

Fritidsverksamheten, mötesplatserna och fältverksamheten är anpassad efter dagens ungas behov och levnadsmönster och utvecklas i dialog med de unga. Unga får stöd av vuxna så att de känner sig trygga i den offentliga miljön. Verksamheterna jobbar aktivt med att ge unga stöd i att avstå från tobak, alkohol, övriga droger och antisocialt beteende.

Ungdomsmottagningen verkar för att alla unga ska uppleva att verksamheten är till för dem och veta vad de där kan få hjälp med där genom besök i alla 8:e klasser. I verksamheterna får unga HBTQ-personer stöd i sitt vuxenblivande utifrån sina behov och levnadsmönster. Unga med funktionsvariation erbjuds fritidsverksamhet utifrån sina behov.

Målet för verksamhetsområdet för äldreomsorgen uppnås delvis. Bedömningen till att målet endast delvis uppnås grundar sig på att äldreomsorgens verksamheter har behövt prioritera kärnuppdraget framför kvalitetsutveckling under året med en pågående pandemi. Nämndmålet bedöms uppfyllas helt men åtta av tio indikatorer uppnår inte årsmålen. Indikatorerna baserats på Socialstyrelsens brukarundersökning som skickades ut under den först vågen av pandemin. Det finns en möjlighet att det kan påverka utfallet av resultatet. Svarsfrekvensen för både hemtjänsten och vård- och omsorgsboende är låg gör att det är svårt att analysera resultatet. Dessutom är detta den första redovisningen efter sammanslagningen så någon jämförelse med tidigare år är inte möjlig. Förvaltningen arbetar aktivt för att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet utifrån rådande situation men ser att arbetet inte har gett full effekt på resultatet av brukarundersökningen.

Äldreomsorgen har ett brett uppdrag från uppsökande arbete och förebyggande insatser för seniorer i stadsdelsområdet till äldre med behov av hemtjänstinsatser, dagverksamhet och särskilt boende såsom servicehus och vård- och omsorgsboende. I fokus för alla verksamheter står de äldres hälsa och välbefinnande.

Ett prioriterat utvecklingsområde är att bryta äldres ensamhet och isolering. Genom Matlyftet erbjuds brukare näringsrika mellanmål och ökad gemenskap. För att minska ensamhet och oro kommer boende, seniorer och anhöriga till boende erbjudas att delta i samtalsgrupper kring existentiella frågor som leds av utbildade samtalsledare.

Under Coronapandemin och utifrån gällande restriktioner fortsätter verksamheterna att hitta lösningar, så att de äldre och deras anhöriga ska kunna må så bra som möjligt. På äldreboendena får de boende hjälp med att kommunicera med sina anhöriga, bland med hjälp av digitala verktyg. Besök av anhöriga erbjuds utomhus, där möjliga lösningar för hösten diskuteras. Äldreomsorgen ska delta i ett projekt tillsammans med KI för ett digitalt stöd för anhöriga.

Mötesplatserna för seniorer har varit stängda. Under sommaren och hösten har det funnits ett antal begränsade aktiviteter som har gjorts utomhus under säkra förhållanden.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden har haft en tät och nära samverkan med näringslivet i Hägersten-Älvsjö inom de frågor som ligger inom nämndens ansvarsområde, främst trygghets- och säkerhetsfrågor. Förvaltningen har arbetat med att utveckla samverkan med näringslivet tillsammans med kommunikatörer och trygghets- och säkerhetssamordnare för trygghet och trivsel. Fokusområden har varit Liljeholmens centrum och Älvsjö centrum.

Stadsdelsnämnden har under året samverkat med facknämnder som exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden vid planeringen av stadsutvecklingen i Hägersten-Älvsjö. I flera stadsdelar har det under året planerats och genomförts ny bostadsbebyggelse, bland annat i Solberga, Älvsjö centrum, Telefonplan, Liljeholmen och Årstadal. Projekten kommer att fortsätta under 2021 och framåt.

Stadsdelsnämnden har också bidragit med att underhålla och utveckla stadsdelsområdets parker och naturområden. Detta har bidragit med rekreativa värden till de boende samtidigt som det bidragit positivt till den biologiska mångfalden. Stadsdelsnämnden har också sett till att tillgänglighets- och trygghetsperspektivet funnits med stadsutvecklingen.

Stadsdelsnämnden har följt gällande resepolicy samt bistått trafiknämnden i genomförandet av gång- och cykelplanen. Genom att ha följt resepolicyn har i första hand miljöanpassade transportmedel använts, såsom att resa kollektivt med tåg eller buss samt cykel eller gång.

Stadsdelsområdets park- och cykelvägar har varit en del av stadens större vägnätverk och stadsdelsnämnden har aktivt arbetat för att framkomligheten varit god.

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp har kultursatsningar gjorts i första hand där de befinner sig. Inom stadsdelsnämndens ansvar finns barnen främst i förskolan. Förskolan har gjort ett gemensamt ställningstagande om arbetet med kultur som implementeras under året. En fördubbling av kulturpengen till förskolorna har genomförts för att möjliggöra kulturmöten med professionella. Den pågående pandemin med restriktioner har försvårat genomförandet av kulturevenemang. Flera kulturutövare har anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper.

Inom den öppna fritidsverksamheten ges barn och unga möjlighet till kulturella upplevelser. Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella

aktiviteter för deltagare och besökare. De personer som bor på gruppboende får stöd att delta i kulturell verksamhet och evenemang utifrån personligt intresse.

I äldreomsorgens verksamheter har kulturupplevelser erbjudits för stimulans och gemenskap. Aktiviteter anpassas utifrån varje enhets möjligheter. Det har inte varit möjligt att genomföra kulturmånaden på mötesplatserna, som är stängda på grund av risken för smittspridning av covid-19.

Föreningars engagemang och verksamhet stöds av stadsdelsnämnden bland annat i form av verksamhetsbidrag och arrangörstöd. Föreningarnas arbete och verksamheter har bidragit på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram. Arrangörstöd har inte delats ut i år då aktiviteterna inte kunnat genomföras på grund av pandemin.

Örby slotts plaskdamm har renoverats och blev klar till badsäsongen. Långsjöbadets upprustning är till största delen klar, men etablering av nya gräsytor återstår.

Stadsdelsnämndens miljö- och klimathandlingsplan har formats under årets andra hälft och ska sättas i bruk under 2021 och framåt. Det är en ambitiös handlingsplan med tydlig koppling till stadens miljöprogram.

Energibesparande investeringar har genomförts i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna, detta i form av LED-belysning. På grund av pandemin och besöksförbud i stadens äldreboenden genomfördes åtgärderna senare än planerat. I slutändan lyckades förvaltningen genomföra samtliga åtgärder under 2020. Detta gjordes bland annat på Axelsbergs vård- och omsorgsboende, en förskola i Axelsberg och genom ny utomhusbelysning på SISABs fastigheter. Dåvarande Hägersten Liljeholmens stadsdelsnämnd har sedan möjligheten att söka medel för klimatinvesteringar uppstod arbetat intensivt med att byta ut vitvaror och armaturer till mer energisnåla alternativ. Det har gett avtryck i nämndens elenergiförbrukning, som minskade med 9 % 2020 jämfört med 2019. Till viss del kan detta bero på pandemin, men den genomsnittliga effektiviseringen bland stadens alla stadsdelsnämnder låg lägre. Nämnden tilldelades i januari 2021 även pingvinpriset för sitt arbete med att energieffektivisera verksamheterna.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Sammantaget redovisas ett överskott om 51,1 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 14,1 mnkr efter resultatöverföringar. Prognosarbetet har under året försvårats av covid-19 och prognosavvikelsen jämfört med tertialrapport 2 beror till stor del på ekonomiska effekter av pandemin. Under året har förvaltningen haft ökade kostnader för försörjningsstöd, sjuklöner, vikariekostnader, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera. Förvaltningen har erhållit viss kompensation från staten och nettoeffekten av statliga ersättningar och andra ekonomiska effekter av pandemin bidrar till överskottet. Alla kostnader som härrör covid-19 har följts upp med en särskild aktivitet.

Arbetsmiljön inom alla delar av förvaltningen har kraftigt påverkats av den pågående coronapandemin. Att överbemannas för att klara och bedriva verksamheten under rådande omständigheter har varit prioriterat, vilket har inneburit påfrestande arbete för verksamheterna.

Att medarbetare har tillgång till skyddsutrustning och kunskaper som krävs vid hantering av smitta har varit del av de viktigaste faktorerna för att hantera och minimera smittspridning.

Medarbetare med arbetsuppgifter som möjliggör arbete hemifrån, har i så stor utsträckning som möjligt gjort detta. Möten och utbildningar har i stort övergått till digitala former.

Sjukfrånvaron har ökat väsentligt med anledning av coronapandemin. Förutom ökad frånvaro direkt kopplad till covid19, har ökningen även skett bl.a. för att medarbetare följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer och stannat hemma vid minsta sjukdomssymptom.

Nämndens arbete under året

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd fram till 30 juni 2020

Stadsdelsnämnden har bestått av 13 ledamöter och 13 ersättare.
Nämnden har haft 6 nämnsammanträden första halvåret 2020.

Älvsjö stadsdelsnämnd fram till 30 juni 2020

Stadsdelsnämnden har bestått av 13 ledamöter och 13 ersättare.
Nämnden har haft 7 nämnsammanträden varav ett extrainsatt första halvåret 2020.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd från 1 juli 2020

Stadsdelsnämnden har bestått av 13 ledamöter och 13 ersättare.
Nämnden har haft 6 nämnsammanträden under andra halvåret 2020.

Sociala delegationen

Respektive stadsdelsnämnd har utsett en social delegation för beslut i enskilda ärenden.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnds sociala delegation fram till 30 juni 2020

Sociala delegationen har bestått av 5 ledamöter och 4 ersättare.
Sociala delegationen har haft 10 sammanträden varav 3 extra sammanträden första halvåret 2020.

Älvsjö stadsdelsnämnds sociala delegation fram till 30 juni 2020

Sociala delegationen har bestått av 7 ledamöter och 4 ersättare.
Sociala delegationen har haft 11 sammanträden varav 2 extra sammanträden första halvåret 2020.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnds sociala delegation från 1 juli 2020

Sociala delegationen har bestått av 5 ledamöter och 4 ersättare.
Sociala delegationen har haft 16 sammanträden varav 9 extra sammanträden andra halvåret 2020.

Stadsdelsnämndens sammanträden

Sammanträdena hölls från mitten av mars inom stängda dörrar för att minska risken för smittspridningen av coronaviruset och sjukdomen covid-19. Sammanträdena hölls med minskat antal ledamöter, en representant från varje parti deltog fysiskt.

Webbsändningar

Hägersten-Liljeholmens och Älvsjö stadsdelsnämnders sammanträden började att webbsändas live på webben från maj månad och sändningen fanns tillgänglig en vecka efter sammanträdet.

Interaktiv dialog med allmänheten på öppna frågestunden

Allmänheten fick från augusti månads sammanträde möjlighet att föranmäla fråga och digitalt närvara inför nämndens frågestund.

Teman

Under hösten hade nämnden haft följande teman i samband med nämndsammanträdet.

24 september – Information om organisationen

22 oktober – Guidad busstur i stadsdelsområdet

26 november – Övergripande budgetinformation

17 december – Trygghetsfrågor och brottsförebyggande arbete

Viktiga nämndärenden

Exempel på viktiga nämndärenden som handlagts under året utöver de ordinarie styr- och uppföljningsdokumenten (verksamhetsplan, budgetärenden och verksamhetsberättelse) har varit:

- Ny permanent förskola på fastighet Baretten
- Upprustning av Kerstin Hesselgrens park, parkleken Vippan – Genomförandebeslut
- Ungdomsmottagning / Ungdomsgård på Lilla Katrineberg
- Parkinvesteringar och reinvesteringar på parkmark 2021-2023
- Boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL i regionen västra söderort 2020-2030
- Boendeplan för äldre i regionen Västra Söderort 2021 med utblick 2040

Remisser i urval

- Nya riktlinjer för handläggning och dokumentation av ärenden gällande barn och unga inom individ- och familjeomsorgen
- Riktlinjer om lokalupplåtelse
- Riktlinjer för föreningsbidrag
- Överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län om ärendeansvar för hemlösa
- Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025
- Samgående mellan Älvsjö och Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnder

Detaljplaner

- Förslag till detaljplan för Kabelverket 2 i stadsdelen Solberga
- Förslag till detaljplan för del av Aspudden 2:1

Skrivelser från nämndens ledamöter för beredning**Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd**

Det har lämnats 9 skrivelser från nämndens ledamöter som beslutats att lämnas för beredning av förvaltningen.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Det har lämnats 8 skrivelser från nämndens ledamöter som beslutats att lämnas för beredning av förvaltningen eller har besvarats av förvaltningen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Det har lämnats 15 skrivelser från nämndens ledamöter som beslutats att lämnas för beredning av förvaltningen.

Medborgarförslag**Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd**

Fem medborgarförslag har lämnats in och beslutats om beredning.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Tre medborgarförslag har lämnats in och beslutats om beredning.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Sex medborgarförslag har lämnats in och beslutats om beredning.

Verksamhetsbesök

Inga verksamhetsbesök har arrangerats under året på grund av pandemin.

Råden

Rådet för funktionshindersfrågor i respektive stadsdelsnämnd har haft 7 sammanträden varav 5 med digital närvaro via Skype under 2020.

Pensionärsrådet i respektive stadsdelsnämnd har haft 7 sammanträden varav 5 med digital närvaro via Skype under 2020.

För de månader då råden inte haft sammanträde fick de möjlighet att lämna sina synpunkter till nämnden som anmäldes till sammanträdet. Representanter från nämnden har haft ett digitalt möte via Skype under hösten med respektive råd.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområden inom inriktningsmålet om En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att alla fem mål för verksamhetsområden och alla fem nämndmål har uppfyllts helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts under året då underliggande nämndmål uppnås och då årsmålet för fem av tre indikatorer uppnås helt och tre uppnås delvis.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Försörjningsstödstagandet i stadsdelen har ökat med personer som permitterats eller blivit arbetslösa i Coronapandemins spår. Andelen vuxna med ekonomiskt bistånd i relation till befolkningen ligger på 1,06 % och därmed fortfarande lågt i jämförelse med stadens snitt på 1,46 %. Andelen med långvarigt biståndstagande har ökat något och ligger på 0,63 % i relation till befolkningen i stadsdelen, detta att jämföra med stadens snitt på 0,91 %.

Situationen har inneburit att arbetslösheten har ökat i hela samhället och möjligheterna till att komma ut i nytt arbete har kraftigt begränsats. Utmaningar som följer i pandemins spår försvårar för bidragstagare att komma ut i självförsörjning. Försörjningsstödstagare i stadsdelsområdet får individuella insatser i nära samarbete med jobbtorgen, genom förvaltningens egna insatser och genom stadens arbetsmarknadsåtgärder. I utredning av den enskildes situation används stadens bedömningsinstrument *Initial bedömning* (IB).

Barnkonsekvensanalyser genomförs i alla ärenden som rör barn. Förvaltningen har utifrån rådande situation behövt anpassa bemanning och arbetssätt för att säkerställa rättssäkerhet i handläggningen och att alla biståndstagare får det stöd och de insatser de behöver för att komma vidare i egen försörjning. De personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden erbjuds stöd i samverkan med externa samverkansparter som arbetsförmedling, försäkringskassa och sjukvård. En aktiv samverkan med andra aktörer är i fokus för att på bästa sätt stödja den enskilde mot självständighet och självförsörjning. Det finns möjlighet till offentligt skyddat arbete (OSA) eller Stockholmsjobb med olika former av anställningsstöd. Ungdomar erbjuds feriejobb.

De indikatorer som inte fullt ut uppnått målvärde för året rör arbetsmarknadsinsatser, där en tydlig påverkan utifrån rådande pandemi framträder.

Personer och familjer som lever under osäkra boendeförhållanden erbjuds stöd av förvaltningens bolots och även boskola erbjuds.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Utredning och erbjudande om insatser utgår från den enskildes behov och den enskildes kön eller könsuttryck saknar betydelse för vad som erbjuds. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras och åtgärdas detta. Det är betydligt fler män än kvinnor i stadsdelsområdet som uppstår försörjningsstöd. Drygt hälften av alla bidragstagare är ensamstående män och männen har i större utsträckning också långvariga bidragsbehov, denna bild speglar staden och landet i stort. Att män i större utsträckning än kvinnor har behov av försörjningsstöd styrs av faktorer som inte är påverkbara utifrån stadsdelsförvaltningens uppdrag och resurser. Som ett medel för att motverka ojämlikheten i bidragstagandet ger förvaltningen ger fler män än kvinnor stockholmsjobb och fler personer som har OSA är män. Vid ansökan gällande feriejobb för ungdomar är det fler flickor än pojkar som söker feriearbetsplats men de platser som erbjuds fördelas så lika som möjligt i antal flickor och pojkar.

Vidareutveckla och sprida effektiva insatser

Enheten för ekonomiskt bistånd och beroendefrågor har under året tagit fram en processkarta för självförsörjning för att tydliggöra den enskildes väg mot självständighet och egen försörjning. Processen tydliggör bland annat när parallella insatser kan behövas, både interna sådana och i samverkan med externa aktörer. Genom en effektiv process får den enskilde på ett tidigt stadium stöd till att remitteras till rätt instans och en strukturerad samverkan och uppföljning med rätt samverkansparter. För att på bästa sätt stödja personer som står långt från arbetsmarknaden att utveckla sin arbetsförmåga och nå egen försörjning sker samverkan med jobbtorg i ett tidigt skede, antingen genom remittering direkt via förvaltningens mottagning eller så snart som möjligt efter att ärendet har överförts till utredningsgruppen. Jobbtorget besöker varje månad enheten med syfte att följa upp planeringen gällande gemensamma klienter och se vilka som är i behov av uppföljning eller ny planering. Under rådande pandemi har dessa möten genomförts i digital form. De personer som inte fått insatser via jobbtorget har kunnat erbjudas stöd och insatser i egen regi, stöd av förvaltningens egna arbeidskonsulenter alternativt stöd via det regionala samordningsförbundet. För personer som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden finns även möjlighet till offentligt skyddad anställning (OSA) eller Stockholmsjobb.

Regional samverkan

Förvaltningen deltar i samverkan inom FINSAM (finansiell samordning), som är en utarbetad organisering och struktur av arbetet för samverkan för arbetslivsinriktad planering och vid behov rehabilitering. Samverkan sker mellan socialtjänst, jobbtorg, arbetsförmedling, försäkringskassa och Region Stockholm med syfte att öka den arbetslöses möjlighet till arbete eller studier och därmed vägen till självförsörjning.

Arbetet har under verksamhetsåret påverkats utifrån rådande pandemi då bland andra Region Stockholm inte har haft utrymme att delta i samverkan i behövlig utsträckning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,1 %				2,7 %	2,7 %	2,7 %	VB 2020
Analys								
Nämndens resultat ligger, i likhet med både tertialperiod 1 och 2 på 1,1%. Stadens som helhet redovisar fortsatt 2,5%. Bidragstagandet bland barnfamiljer i stadsdelsområdet är relativt lågt, ökningen som skett i pandemins spår tycks istället främst utgöras av nya ärenden i form av ensamhushåll. Framtaget underlag redovisas inte könsuppdelat.								
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,06 %	1,19 %	0,92 %		1,5 %	1,5 %	1,5 %	VB 2020
Analys								
Antalet bidragshushåll i stadsdelsområdet har fortsatt öka under hela 2020. Utfallet har ökat från 0,83 för första tertialen till 1,06. Ökningen har fått genomslag på värdena för andelen personer i befolkningen som uppbär ekonomiskt bistånd. Män är i större omfattning bidragstagare än kvinnor, både i stadsdelsområdet och i staden. Som förväntat har pågående Coronapandemi och dess negativa inverkan på arbetsmarknaden lett till en fortsatt ökning av andelen personer som uppbär ekonomiskt bistånd.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,63 %	0,7 %	0,56 %		1 %	1 %	1,0 %	VB 2020
Analys								
Andelen långvariga bidragstagare har ökat något i stadsdelsområdet sedan förra mättillfället. Ökningen gäller såväl män som kvinnor. Det har skett en successiv ökning under hela 2020. Pandemin och den försämrade arbetsmarknaden har medfört svårigheter att vända denna trend då fler personer ansökt om ekonomiskt bistånd och de som redan uppburit bistånd har fått ytterligare svårigheter att komma ut i egen försörjning. Män är i större utsträckning än kvinnor långvariga bidragstagare. Andelen långvariga bidragstagare är dock fortsatt lägre i stadsdelsområdet än i staden.								
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	25 st	13 st	12 st		25 st	28 st	800 st	VB 2020
Analys								
I samband med bildandet av den nya förvaltningen Hägersten-Älvsjö justerades årsmålet från 19 till 28. Årsmålet har inte kunnat uppnås full ut men 12 kvinnor och 13 män har, trots den rådande pandemin, kunnat erbjudas Stockholmsjobb. Förvaltningen såg under tertialperiod 2 utmaningar med att uppnå det uppsatta årsmålet då det även varit svårt att hitta lämpliga kandidater för insatsen bland stadsdelens försörjningsstödtagare. Flera av de som aktualiserats för insatsen har visat sig behöva mer stöd och förberedelse för att kunna tillgodogöra sig insatsen. Det har därmed visat sig att insatsen inte är lämplig för många av de personer som uppbär försörjningsstöd under lång tid i stadsdelsområdet. Riktade informationsinsatser fortsätter genomföras för att öka antalet tillhandahållna platser till Stockholmsjobb.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	428				442	442 st	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys								
Utifrån rådande omständigheter med pågående pandemi har förvaltningen haft svårigheter att anställa i de egna verksamheterna. Under juni månad upphandlade arbetsmarknadsförvaltningen platser vilket innebar att fler personer kunde erbjudas feriejobb. Förvaltningen har under sommaren dessutom haft ett projekt med sk trivselvärdar, med utgångspunkt								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
från Trekanten. Utifrån ökad smitta i samhället och därpå följande stramare restriktioner så erbjöd förvaltningen inga ferieplatser under höst och jullov. Utfallet för tertiäperiod två visade ett positivt resultat med ett nästintill uppfyllt årsmål (428 av årsmålets 442). Fördelningen var 217 kvinnor och 211 män. Totalt 1446 ungdomar ansökte om feriejobb.								
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	58				58	58 st	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys Årsmålet är uppfyllt.								
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	137				140	133	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys Årsmålet har uppfyllts.								
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	369 st	181 st	188 st		393	393 st	9 000 st	VB 2020
Analys 428 ungdomar kunde under 2020 erbjudas feriejobb trots stora utmaningar under pågående pandemi. 59 ungdomar tackade nej till erbjuden plats under sommarlovet. Det totala antalet ansökningar var 1446.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Biträdande enhetschef från förvaltningens enhet för ekonomiskt bistånd deltar i chefsnätverket för samhällsvägledare på arbetsmarknadsförvaltningen och förvaltningens samhällsvägledare deltar i stadens operativa nätverk för samhällsvägledare. Det medför att enheten får kontinuerlig information runt vad som planeras på arbetsmarknadsförvaltningen när det gäller jobbspår och bostadsvägledning. Stadsdelen har under det gångna året utvecklat samarbeten och arbetssätt mellan olika enheter, bland annat SHIS. Syftet har varit att öka tillgängligheten och stödet för de nyanlända i sitt sökande efter nytt boende samt arbete. Särskilda tider för inbokning av individuella möten för målgruppen har avsatts på enheten för ekonomiskt bistånd. Större delen av de nyanlända i stadsdelen som är aktuella för stöd samt tar kontakt med samhällsvägledarna har varit i landet längre än tre år och omfattas inte längre av etableringsprogrammet. Arbetssättet har anpassats till att stödja även denna målgrupp, trots att uppdraget är begränsat till personer inom etableringsprogrammet.			
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har inte blivit kallade till samarbete i denna fråga.			

Nämndmål:

Invanarna i stadsdelsområdet är självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Den enskilde som är i behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att finna egen försörjning utifrån sina förutsättningar och behov. I dialogen med den enskilde används stadens utrednings- och bedömningsinstrument Initial Bedömning och vid behov används Förutsättningar inför arbete (FIA). På ett tidigt stadium kopplas insatser från Jobbtorgen på. Den enskilde är delaktig när insatserna planeras och insatserna sker i samverkan internt och externt med aktörer som andra enheter inom socialtjänsten, Arbetsförmedling och med hälso- och sjukvården. Förvaltningens egna arbetsmarknadsinsatser; arbetsträning, matchning offentligt skyddad anställning (OSA) och Stockholmsjobb är steg på vägen mot egen försörjning genom arbete för de personer som står långt från arbetsmarknaden. Insatserna syftar bland annat till att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.

Barnkonsekvensanalyser genomförs när beslut ska fattas som påverkar barn i hushållet. Barnfamiljer som lever i otrygga boendeförhållanden erbjuds stöd av bolots och både barnfamiljer och hushåll med endast vuxna erbjuds råd och stöd i att söka bostad i boskolan. De barn som tvingas bo i tillfälliga boendelösningar ges möjlighet till kompensatoriska åtgärder.

Förvaltningen tillhandahåller praktikplatser för jobbtorgsaspiranter i verksamheter i egen regi och i verksamheter som drivs på entreprenad.

Förvaltningen tillhandahåller feriearbeten för unga som syftar till att ge ett första positivt möte med arbetslivet. Arbetsplatserna finns i stor utsträckning inom stadsdelsförvaltningens egna verksamheter.

Nyanlända som har behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att prioritera studier i svenska och samhällsvägledarna förmedlar information om var i stadsdelsområdet som det finns föreningsdrivna språkcaféer och andra aktiviteter som ger möjlighet till språkträning.

På medborgarkontoret finns information och stöd genom samhällsvägledning samt tillgång till datorer, material, tidningar och tidskrifter samt bibliotek med språkaktiviteter och läsläsning riktat till denna grupp. Till medborgarkontoret bjuder förvaltningen också in andra förvaltningar och myndigheter som ger stöd till nyanlända.

De personer som kontaktar förvaltningen rörande ekonomiskt bistånd får tydlig och lättillgänglig information om rätten till ekonomiskt bistånd och handläggningsprocessen. Detta gör att risken för felaktiga utbetalningar minimeras. Handläggarna har stöd av stadens riktlinjer och metodstöd och förvaltningen följer noga utvecklingen så att risken för felaktiga utbetalningar kan minimeras.

Förväntat resultat

Alla invånare i stadsdelsområdet som är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ges förutsättningar att kunna försörja sig själva genom att de erbjuds individuellt utformade insatser. Tröskeln till ett arbete är låg även för personer som uppburit försörjningsstöd under lång tid. Unga utan gymnasieexamen, äldre arbetslösa, personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa eller funktionsnedsättningar och utrikesfödda uppmärksammas särskilt och ges lokala arbetsmarknadsinsatser av god kvalitet så att de förbereds för insatser från Jobbtorgen. Unga i stadsdelsområdet erbjuds meningsfulla feriejobb som ett första steg in på arbetsmarknaden.

Det är lätt att få kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd, både gällande ett nytt ärende eller i ett pågående ärende och den enskilde får tydlig information och god service rörande handläggningen, insatserna och beslutet. Felaktiga utbetalningar minimeras då det är lätt för den enskilde att förstå hur hen ska medverka i utredningen.

All utredning inom ekonomiskt bistånd, liksom bedömning och erbjudande om insatser, sker med hög rättssäkerhet, utifrån gällande lagar och stadens riktlinjer. Arbetet grundar sig på tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. Barnen i familjer som är i behov av ekonomiskt bistånd uppmärksammas särskilt och handläggningen utgår från ett tydligt barnperspektiv.

Analys

Nämnden bedömer att nämndmålet har uppnåtts.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Antalet bidragshushåll har fortsatt öka, en utveckling som uppmärksammats under de senaste åren och där rådande pandemin ytterligare bidragit till en ökning av antalet hushåll som söker ekonomiskt stöd. Ökningen har märkts av i de flesta av stadens stadsdelar. Andelen vuxna biståndstagare i relation till befolkningen är 1,06 %, en andel som ligger en bra bit under stadens snitt på 1,46 %. Ökningen under året utgörs till stor del av helt nya bidragstagare i form av ensamhushåll. Även andelen med långvarigt bidragstagande har ökat något under året. Andelen med långvarigt biståndstagare i relation till stadsdelens befolkning ligger på 0,63 % vilket kan jämföras med stadens snitt på 0,91 %. Andelen hushåll med barn har legat kvar på samma nivå under hela året och ligger fortfarande lågt i jämförelse med staden i stort. Ökningen består av personer som blivit arbetslösa eller permitterade under rådande pandemi, personer med socialmedicinska hinder där samverkan med andra instanser och parallella insatser krävs, nyanlända i behov av kompletterande försörjningsstöd samt ensamkommande flyktingungdomar som behöver försörjningsstöd under sin gymnasietid. I gruppen finns även äldre personer vars faktiska möjligheter till annan försörjning är uttömda. Den 1 juli 2020 genomfördes en sammanslagning av Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö stadsdelsförvaltning, underlag visar att den successiva ökningen av bidragshushåll varit aktuell i båda stadsdelsområdena under hela verksamhetsåret.

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd per månad 2020				
År	Månad	Antal Hägersten - Liljeholmen	Antal Älvsjö	Sammanlagt
2020	jan	549	218	767
	feb	544	221	765
	mars	550	231	781
	apr	555	241	796
	maj	538	248	786
	jun	549	259	808
	jul			827
	aug			830
	sep			801
	okt			844
	nov			834
	dec			828 <i>prel</i>

Situationen på den pandemipåverkade arbetsmarknaden har medfört att arbetslösheten har ökat i samhället i stort och möjligheterna till att komma ut i nytt arbete kraftigt begränsats, detta försvårar för bidragstagare att komma ut i självförsörjning. Förvaltningen har utifrån en utökad målgrupp behövt anpassa bemanning och arbetssätt för att säkerställa rättssäkerhet i handläggningen och att alla biståndstagare får det stöd och de insatser de behöver för att komma vidare i egen försörjning.

Vuxna biståndstagare med ekonomiskt bistånd fördelade efter försörjningshinder, procent 2020													
Försörjningshinder - grupp	jan	feb	mars	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	Dec	
												<i>prel</i>	
Arbetslös	39	42	42	43	44	44	46	46	44	44	45	43	
Sjukskriven med läkarintyg	23	23	23	22	21	22	21	21	21	22	22	24	
Sjuk- eller aktivitetsersättning	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	
Pensionär	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	
Arbetshinder, sociala skäl	21	20	17	19	19	18	19	19	20	19	20	20	
Vård av barn	3	3	3	3	4	4	4	3	3	3	2	2	
Arbetar deltid, ofrivilligt	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2	
Arbetar heltid	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	2	
Övriga	7	5	8	4	5	6	4	5	6	6	5	3	
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

Av ovan underlag framgår förändringar gällande främsta grupper av bidragstagare. Den största delen utgörs av gruppen arbetslösa med eller utan ersättning, i gruppen ingår även

nyanlända i etablering. Gruppen sjukskrivna med läkarintyg har ökat sedan sammanslagningen av förvaltningarna, detta beror på att det i Älvsjö var främst sjukdom och inte arbetslöshet som var orsak till bidragstagande. Gruppen arbetshinder social skäl består till stor del av personer med en beroendeproblematik, där sker ett nära samarbete med viktiga aktörer som jobbtorg, försäkringskassa och sjukvård. Förvaltningen använder även en konsultläkare som kontinuerligt stöd i handläggarnas arbete i rehabiliteringsprocessen med målgruppen långtidssjukskrivna.

Försörjningsstödstagare i stadsdelsområdet får alltid individuella insatser i nära samarbete med jobbtorgen och förvaltningens och stadens arbetsmarknadsåtgärder. I utredningen används stadens bedömningsinstrument *Initial bedömning* (IB). Barnkonsekvensanalyser genomförs i ärenden som rör barn. Personer som står långt från arbetsmarknaden får stöd i samverkan med arbetsförmedling, försäkringskassa och läkare. Vid behov och/eller önskemål kopplas förvaltningens budget- och skuldrådgivare in för stöd kring ekonomi, budget och eventuell ansökan om skuldsanering. Det finns möjlighet att få offentligt skyddat arbete (OSA) och Stockholmsjobb med olika former av anställningsstöd. Personer och familjer som lever i osäkra boendeförhållanden får stöd av bolots och boskola.

Förvaltningen har kunnat erbjuda 428 ungdomarferiearbete under 2020, trots pågående pandemi.

Arbete för ökad jämställdhet

Det är fortsatt fler män än kvinnor i stadsdelsområdet som uppbär försörjningsstöd. Drygt hälften av alla bidragstagare är ensamstående män. Det är också män som i högre utsträckning har långvariga bidragsbehov, en bild som ser likadan ut både i staden och på nationell nivå. Att män i högre grad än kvinnor har behov av försörjningsstöd styrs av faktorer som inte är påverkbara utifrån stadsdelsförvaltningens uppdrag och resurser. För att motverka ojämlikheten i bidragstagandet prioriteras män när det gäller anställningar i form av Stockholmsjobb och OSA. Av de 428 feriearbetsplatser som kunde erbjudas under året så fördelades platserna jämnt mellan flickor och pojkar.

Barns rättigheter

Förvaltningen arbetar utifrån en framtagna implementeringsplan för barnrättsarbetet. Planen går tillbaka till tre valda artiklar i barnkonventionen. De valda artiklarna är:

Artikel 3 - Barnets bästa skall komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn

Artikel 6 - Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling

Artikel 12 - Barn skall utifrån ålder och mognad, få information, bli hörda och vara delaktiga i frågor som berör dem

Arbetet med implementeringen sker främst inom socialtjänstens myndighetsutövning där arbetet med att säkerställa barns delaktighet och tillgång till information samt att barnkonsekvensanalyser genomförs fortsatt, med särskilt fokus på att tydliggöra detta under utrednings- och bedömningsprocessen. Förvaltningens kontinuerliga arbete med barns rätt bevakas och följs upp av förvaltningens barnrättssamordnare. På varje enhet finns ett barnombud. De konkreta metoder och arbetssätt som ingår i planen är hämtade från socialförvaltningens stödmaterial. Barnrättsarbetet får utrymme på gruppmöten och APT och

SKL:s barnrättskort används för kompetensutveckling.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

I stadsdelsnämndens verksamhetsplan för 2020 togs flera aktiviteter fram kopplade till de fokusområden som *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023* anger. Samtliga dessa aktiviteter har påbörjats under året, med viss pandemipåverkan. Förvaltningen har särskilt uppmärksammat fokusområdet rätten till arbete och försörjning. Detta har tagits uttryck i att förvaltningen som arbetsgivare strävar efter att fler personer med funktionsnedsättning ska kunna anställas och i det utvecklingsarbetet som bedrivs inom dagliga verksamheter och sysselsättningsverksamheter där verksamheterna uppmärksammar brukarnas möjligheter att närma sig arbetsmarknaden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningens dagliga verksamheter och sysselsättningsverksamheter samt boenden utvecklar arbetet med att ge brukare och deltagare stöd att komma ut på arbetsmarknaden. Arbetet utgår från empowerment och metoden Tjänstedesign kommer att prövas i utvecklingsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet påbörjades i flera verksamheter i början av verksamhetsåret men kom att påverkas av pandemin. Liljeholmens dagliga verksamhet påbörjade ett arbete med målsättningen att öka samarbetet mellan verksamheterna så att brukarna kan göra så kallade stegförflyttningar. Detta innebär att en brukare provar en ny arbetsuppgift i den verksamheten hen befinner sig och känner sig trygg, såväl som möjligheten till byte av verksamhet. Genom att deltagarna kan förflyttas stegvis får de möjligheten att växa och öva på olika moment för att därefter komma närmare den öppna arbetsmarknaden på sikt. Stegvis ökad sysselsättning leder till praktikplats. Under rådande pandemi har verksamheterna haft begränsade möjligheter att kunna öka samarbetet mellan verksamheterna eller skapa nya externa kontakter för samarbeten och nya verksamhetsgrupper, trots detta har stegförflyttningar kunnat prövas som modell för några brukare. På verksamheten Steget framåt finns etablerade kontakter med Jobbtorg, Stockholms Case manager, Arbetsförmedling, Lärvox och studieteam, allt för att ge bästa förutsättningarna för att deltagare ska kunna närma sig arbetsmarknaden. På Nätverkets yrkesgrupp tar verksamheten kontakt med privat företag som enbart anställer personer med Asperger syndrom. Tanken har varit att visa deltagarna olika perspektiv på arbetsmarknaden och vilka kunskaper och kompetenser som efterfrågas.			
 Förvaltningens verksamheter ska verka för att öka sitt mottagande av praktikanter från jobbtorgen. Antalet tillhandahållna praktikplatser följs upp i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningens möjligheter till mottagande av praktikanter har under 2020 påverkats negativt utifrån rådande pandemi.			
 Inom handläggningen av ekonomiskt bistånd ska mötesfrekvensen för personer med långvarigt behov av försörjningsstöd följas upp särskilt med avseende på hushåll som inte har pågående insatser från jobbtorg eller andra verksamheter. Enheten ska verka för att besöksfrekvensen ökar.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Ekonomiskt bistånd har arbetat aktivt för att alla som kan få insatser via jobbtorget ska få det i ett tidigt skede, antingen remittering direkt via mottagningen eller så snart som möjligt efter att ärendet har överförts till utredningsgruppen. Jobbtorget har besökt enheten en gång i månaden (ibland via Skype) i syfte att följa upp planeringen gällande gemensamma klienter och för att diskutera vilka som är i behov av ny planering och/eller uppföljning. De som inte har fått insatser via jobbtorget har kunnat erbjudas stöd och insatser i egen regi alternativt via Samordningsförbundet. Utredningsgruppen har två socialsekreterare som i huvudsak arbetar med målgruppen unga vuxna. Samverkan med Jobbtorget Unga (DUA) har under verksamhetsåret fungerat väl och dessa samverkansmöten har genomförts via Skype. Under året har enheten arbetat med att öka antalet klientbesök, ett arbete som försvårats av pandemin. Enheten har anpassat arbetet till att ha möten via telefon istället för fysiska möten. Antalet besök inklusive telefonbesök har under året ökat från i snitt 7,7 besök per handläggare i januari 2020 till 11,1 besök i november 2020.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden har bidragit till målet genom att arbeta för att Hägersten-Älvsjö ska vara tryggt, med attraktiva och välskötta parker. Trots att pandemin har inneburit vissa begränsningar har förvaltningen fortsatt sitt trygghetsarbete. Bland annat har nämnden genomfört en kraftsamling kring Fruängen där många boende upplevt stora trygghetsproblem. Platssamverkan har fortsatt i Liljeholmen, Fruängen-Västertorp-Hägerstensåsen och för Älvsjö resecentrum. Flera trygghetsinvesteringar har genomförts i bland annat Solberga. Parker och bad har nyttjats mer än vanligt under året eftersom många invånare tillbringat sin fritid i närmiljön. Förvaltningen har därför haft en ökad städfrekvens på många platser. Parkupprustningar som färdigställts under året är Svandammparken, Örby slotts plaskdamm och Arkenparken. Upprustningarna av Långsjöbadet och Bergtorpskärret är till största delen genomförda. Två mindre konstgräsplaner har anlagts i Fruängen. Arbetet med oriktiga hyresförhållanden, olovlig andrahandsuthyrning, organiserad brottslighet sker i linjeverksamheten och följs upp i samverkansöverenskommelsen med lokalpolsområde Skärholmen och Globen.

Arbete för ökad jämställdhet

Kvinnor upplever större otrygghet i offentlig miljö än män, och avstår i högre utsträckning från att till exempel gå ut på kvällen, eller röra sig på glest befolkade platser. Parker som är städade och väl underhållna upplevs trivsammare och får fler besökare, vilket bidrar till tryggheten. Årets trygghetsåtgärder i parker, som till exempel bättre belysning i Solbrännan och Långsjöbadet förbättrar jämställdheten då fler kvinnor och flickor känner sig trygga att vistas i dessa parkmiljöer även kvällstid.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor 						77 %	77 %	2020
Analys								
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd								
Medborgarundersökningen, där tryggheten mäts, genomfördes inte 2020.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld 	83,07 %	82	84			80 %	88,5 %	2020
Analys								
Stockholmsenkäten visar på att en hög grad av de tillfrågade ungdomarna inte blivit utsatta för hot eller våld. Förvaltningens fältassistenter har 2020 fortsatt det uppsökande och trygghetskapande arbetet, arbetet har till viss del utökats på grund av den särskilt utsatta situationen för ungdomar i skuggan av den pågående pandemin. Vårdnadshavare								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>och andra vuxna har stöttats i att organisera regelbunden vuxenvandring för att öka trygghet och minska ungdomars utsatthet för hot eller våld. Arbetet har skett i samverkan med nattvandring.nu och polis. Vandringarna synliggörs på fältverksamhetens instagram, faltarna_ha samt andra sociala medier.</p> <p>Fältassistenter kartlägger systematiskt grupper av ungdomar och deras rörelsemönster i den ungdomliga offentligheten, ett arbete som sker i samverkan med olika samarbetsparter. Informationen analyseras och utifrån de ungas behov läggs arbetet upp. Kontakt har tagits med vårdnadshavare till de ungdomar som utan uppenbart ärende tillbringar stora delar av sin fritid på så kallade hot spots. Vid behov har orosanmälningar till socialtjänsten gjorts utifrån oro för utsatthet.</p>								
 	Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning					71 %	71 %	2020
<p>Analys Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd Medborgarundersökningen, där indikatorn mäts, genomfördes inte 2020.</p>								
 	Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden					71 %	71 %	2020
<p>Analys Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd Medborgarundersökningen, där indikatorn mäts, genomfördes inte 2020.</p>								
 	Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön					80 %	Tas fram av nämnd	2020
<p>Analys Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd Medborgarundersökningen, där indikatorn mäts, genomfördes inte 2020.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys Nämnden avvaktar kontakt med trafiknämnden.</p>			
  Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys Nämnden avvaktar kontakt med trafiknämnden.</p>			

Nämndmål:

Hägersten-Älvsjö är ett tryggt och välskött stadsdelsområde att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Beskrivning

Trygghetsskapande arbete

Under 2020 kommer stadsdelsförvaltningen att fortsätta sitt arbete med att säkerställa att stadsdelsområdet är tryggt och säkert. Detta görs genom riktade satsningar mot det som skapar otrygghet i stadsdelsområdet. Nämnden kommer att fortsätta sin samverkan med andra aktörer för att gemensamt hantera de utmaningar som finns inom trygghet- och säkerhet. I detta arbete ingår både klassiskt socialt preventionsarbete, men också situationellt arbete med åtgärder i bland annat den fysiska miljön.

Samverkansöverenskommelsen med polisen

Nämnden fortsätter också under år 2020 samverkansöverenskommelsen med polisen. Nämndens preventionsamordnare med flera har ett nära samarbete med polis där man uppdaterar lägesbild i stadsdelsområdet kontinuerligt. Stadsdelsförvaltningen kommer att se över om det kan bli aktuellt att ansöka om tillstånd för ordningsvakter enligt § 3 lagen om ordningsvakter som en trygghetsskapande åtgärd.

Lokala brottsförebyggande rådet

Stadsdelsnämnden kommer att fortsätta arbetet med det lokala brottsförebyggande rådet under 2020. Under 2019 arbetade rådet med tydligare lägesbilder som grundat sig i intern och extern information. Detta arbete kommer att fortsätta under 2020 för att säkerställa att det brottsförebyggande arbetet grundar sig i robusta och relevanta lägesbilder.

Trygghetsinventeringar

En central del av det trygghetsskapande arbetet är stadsdelsförvaltningens trygghetsinventeringar. Förvaltningen arbetar brett med att undersöka hur den fysiska miljön i Hägersten-Älvsjö kan uppgraderas eller modifieras för att öka den upplevda tryggheten där trygghetsinventeringar är en bra strategi för detta. Dessa inventeringar görs i dialog med civilsamhälle, näringsliv, polis, enskilda invånare och andra. Tanken är att de som bor och verkar i stadsdelsområdet har lokal kunskap som förvaltningen kan dra nytta av i sitt trygghetsarbete. Om en inventering leder till att en åtgärd bedöms som lämplig söker förvaltningen medel från stadens centrala medelreserv.

Platssamverkan

Stadsdelsnämnden kommer att fortsätta sin platssamverkan med aktörer från kommunala bolag, civilsamhälle polisen och näringslivet. Även i platssamverkan kommer tydligare lägesbilder genomföras för att säkra upp effektivt riktade satsningar. Platssamverkan bidrar till att relevanta aktörer kraftsamlar och samverkar bättre i områden som pekas ut att vara i behov av satsningar som leder till ökad trygghet och säkerhet. Arbetet med platssamverkan kring Älvsjö station och resecentrum är ett exempel. Arbetet har initierats av stadsdelsförvaltningen tillsammans med kommunpolisen. I samarbete med trafikkontoret, SL,

Stockholmsmässan, MTR och Keolis kommer en åtgärdsplan att tas fram för den fysiska miljön och tryggheten kring stationen.

Arbete mot våldsbejakande extremism (VBE)

I arbetet med VBE kommer stadsdelsnämnden att arbeta med den under 2019 reviderade handlingsplanen för VBE. Även VBE-arbetet arbetar efter lokala lägesbilder som uppdateras kontinuerligt. Detta för att säkerställa att situationen i stadsdelsområdet speglas i VBE-arbetet. Likt mycket annat av trygghetsarbetet sker arbetet med våldsbejakande extremism i samverkan med andra aktörer och nämnder - kommunstyrelsens centrala samordnare, polis, kulturnämnden, idrottsnämnden, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden. Från stadsdelsnämnden är det preventionssamordnaren som ansvarar för VBE-arbetet. Under år 2020 kommer VBE-handlingsplanen att följas upp för att se att beslutande insatser är genomförda och fungerar som tänkt.

Stadsmiljö

Grönområden, parker och naturområden i Hägersten-Älvsjö ska fortsätta vara attraktiva, välskötta och trygga samt bidra till ökad biologisk mångfald. Nämnden har en nära samverkan med trafiknämnden, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden i arbetet med stadsdelsområdets gröna infrastruktur. Samverkan stärker grönområdenas kvalitet och utveckling, både på kort och lång sikt.

Hägersten-Älvsjös parker ska bjuda in till motion, möten och rekreation. En central del av att ha inbjudande parker är att de är välskötta och städade. Nämnden ser till att stadens städgaranti efterlevs och arbetar tillsammans med trafiknämnden för att se till att skadedjursbekämpning sker effektivt. Genom att upprätthålla en utbredning av papperskorgar och sopsorteringsmöjligheter i parkmiljö ser stadsdelsnämnden till att invånare och besökare enkelt kan undvika att skräpa ner i stadsdelsområdets grönområden. Vidare sker slyröjning i naturmark och klippning av träd och buskage vid behov för att säkerställa god sikt som i sin tur bidrar till ökad trygghet. Nämnden lägger särskilt fokus på skötsel av parker som nyttjas frekvent av verksamheter såsom förskola. Det handlar bland annat om Trekantsparken och Blomsterdalen. Nämnden kommer fortsätta arbeta med systematiska uppföljningar på parkentreprenörens arbete att sköta och städa parker.

Stadsdelsnämnden har sökt trygghetsmedel för flera projekt i stadsdelens parker. Parken Solbrännan i parkstråket mellan Älvsjö centrum och Solberga, föreslås bland annat få fler sittplatser, bättre belysning samt upprustning och utsmyckning av gångtunnlarna i anslutning till parken. Vid Långsjöbadet vill förvaltningen sätta upp belysning i samband med den pågående upprustningen. Förvaltningen önskar utreda förutsättningarna för stadsodling i Långbro park utifrån ett medborgarförslag.

Tillgänglighet

Stadsdelsnämnden ser till barn, äldre och personer med funktionsnedsättnings särskilda behov tas i beaktning i den offentliga miljön. Vid nybyggnation och stadsutveckling som exempelvis parkutveckling tas dessa perspektiv med tidigt i planprocessen för att säkra att Hägersten-

Älvsjö är en tillgänglig stadsdel där alla människor ska kunna nyttja stadsdelsområdets offentliga miljöer.

Analys

Trygghets- och preventionsarbetet har fortsatt under året trots vissa svårigheter till följd av pandemin. Bland annat fick den planerade trygghetsdagen i Älvsjö centrum ställas in. Förvaltningen har tagit fram en lokal lägesbild varannan vecka med polisen. Underlag lämnas av polisen, ordningsvakter, fält, fritid och park. Information har även kommit från andra förvaltningar, civilsamhället och företagare i stadsdelsområdet. Det område där mest oro rapporterats under året är Fruängen och Västertorp, och därför har förvaltningen haft fokus på dessa områden. Men arbetet med trygghetsfrågor har även fortsatt i Liljeholmen, Älvsjö, och i till viss del i Hägerstensåsen och Mälarhöjden.

Samverkansöverenskommelse med Polisen

De tidigare samverkansöverenskommelserna mellan Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning och lokalpolisområde Skärholmen respektive Älvsjö stadsdelsförvaltning och lokalpolisområde Globen har förlängts. Arbetet har under året fokuserat på riktat arbete mot utsatta platser, unga i risk för kriminalitet samt narkotikaproblematik. En ny överenskommelse mellan den nya förvaltningen Hägersten-Älvsjö och de två berörda lokalpolisområdena kommer att tecknas i början av 2021.

Arbetet med oriktiga hyresförhållanden, olovlig andrahandsuthyrning, organiserad brottslighet sker i linjeverksamheten och följs upp i samverkansöverenskommelsen med lokalpolisområde Skärholmen och Globen.

Lokala Brottsförebyggande rådet

Lokala BRÅ har träffats tre gånger under året. Under 2020 har kopplingen mellan styrgruppen för samverkansöverenskommelsen med polisen och lokala BRÅ stärkts.

Platssamverkan

Platssamverkan har fortsatt att utvecklas under året och pågår på tre geografiska platser - Liljeholmen, Älvsjö resecentrum och Fruängen/Västertorp/Hägerstensåsen.

Vid Älvsjö resecentrum har arbetet med platssamverkan främst handlat om att identifiera olika ansvarsområden och gränsdragning mellan dessa, och därefter förbättringar av samverkan kring belysning, städning, felanmälningar och insatser mot klotter. Trafikkontoret har hand om en stor del av anläggningen, men även SL, Keolis, MTR och Trafikverket ansvarar för vissa delar.

I Liljeholmen har samverkan utvidgats med nya aktörer, bland annat en förskola och flera gymnasieskolor. Den operativa samhandlingen har utvecklats genom att information delats i en Whatsapp-grupp där polis, ordningsvakter, fält och ungdomsjouren ingår. Det har på ett konkret sätt kunnat förhindra brott och ordningsstörningar på platsen. Lämpliga trygghetsskapande insatser i stadsmiljön har setts över, men behöver samordnas med planerna på en utbyggnad av gallerian och ytterligare bostäder. I Fruängen/Västertorp/Hägerstensåsen har riktade insatser genomförts för att komma till rätta med kriminalitet och ordningsstörningar, och området har inkluderats i Liljeholmens Whatsapp-grupp. Trygghetsdialogen och trygghetsvandringen i Fruängen beskrivs nedan och utmynnade bland annat i ett ökat intresse bland invånarna för nattvandring och att förvaltningen har tagit fram

fler ansökningar om trygghetsinvesteringar.

I de områden som stadsdelsförvaltningen i samverkan med polis och övriga aktörer har samverkat och genomfört olika insatser så kan man i trygghetsmätningen se förbättringar i jämförelse med tidigare mätning. Sammantaget visar trygghetsmätningen att trenden går åt rätt håll och att det är en positiv utveckling när det gäller oro, otrygghet och utsatthet för brott i Hägersten-Älvsjös stadsdelsområde.

En brist under 2020 har varit de begränsade möjligheterna, på grund av riktlinjer och rådande smittspridning, att vara synliga och kunna genomföra gemensamma trygghetskapande insatser i form av event och dialoger.

Ordningsvakter

Stadsledningskontoret har i samarbete med stadsdelsförvaltningen ansökt hos polisen om förordnande för ordningsvakter att verka i Axelsbergs centrum samt vid Eolshäll. Detta för att minska otryggheten på dessa platser. Stadens ordningsvakter finns sedan tidigare i Liljeholmen, Fruängen, Västertorp och Älvsjö centrum. Staden fick avslag på ansökan om Axelsberg och Eolshäll i december. Där planeras istället för väktare, vilket inte kräver förordnande.

Trygghetsvandringar

I september genomförde förvaltningen ett dialogmöte med trygghetsvandring i Fruängens centrum. Utgångspunkten var den oro som många boende i området uttryckt kring ungdomsgång, ordningsstörningar och personrån i och kring centrum. Medverkande var polisen, fältassistenter, ordningsvakter, trafikkontoret och flera nämndledamöter. Mötet var mycket välbesökt och blev uppskattat. Under hösten har gruppen med nattvandrare i området fått fler deltagare och ökat sin aktivitet. Efter samlade insatser från alla ovanstående samt socialtjänsten har situationen i området blivit bättre.

Den årliga trygghetsvandringen i Älvsjö centrum har också genomförts. Den utgår från synpunkter som samlats in från fastighetsägare och boende på otrygga platser i området. Vid trygghetsvandringen medverkade bland andra polisen och trafikkontoret. Deltagarna konstaterade att en del punkter från tidigare vandringar åtgärdats, medan nya tillkommit. Stadsdelsförvaltningen följer upp hur de otrygga platserna åtgärdas. Två trygghetsvandringar med särskilt företagsperspektiv har genomförts i Liljeholmen och Marievik, där fokus låg på både trygghet och trivsel i den offentliga miljön. En trygghetsvandring med fokus på belysning har genomförts i Gröndal och utifrån den har en trygghetsansökan om förbättrad belysning i Sannadalsparken tagits fram.

Trygghetsvandringen för ungdomar i Älvsjö har i år inte genomförts i den fysiska miljön utan i den digitala miljö där de tillbringar mycket av sin tid. Utgångspunkten var den otrygghet som framför allt många tjejer berättar om att de upplever där. Kommunpolisen medverkade i planeringen av trygghetsvandringen online som sedan genomfördes av preventionssamordnaren, fält och fritid tillsammans med 10 ungdomar i ålder 14-16 år.

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism (VBE)

Den sammanslagna förvaltningen Hägersten-Älvsjö har tagit fram en ny handlingsplan mot våldsbejakande extremism, som nämnden har beslutat om. I samband med det har innehållet reviderats. Av förvaltningens medarbetare har 1593 genomgått den webbaserade utbildningen

i VBE. Därutöver arbetar förvaltningen främst med denna fråga tillsammans med stadsdelsområdets högstadieskolor. Generellt har stadsdelsområdet få rapporter om våldsbejakande extremism, men det har förekommit ungdomar på skolor som uttryckt högerextrema åsikter.

Medel för trygghetsskapande åtgärder

Förvaltningen har genomfört sex projekt som finansierats med trygghetsmedel. Projekt Trygga Tunnlarna i Solberga består av utsmyckning av två gångtunnlar vid parken Solbrännan. Solbergaskolans elever har tagit fram motiv till emaljerade plåtar som har satts upp i tunnlarna. Det gör gångtunnlarna trivsammare och lättare att klottersanera. Parken Solbrännan har även fått förbättrad belysning. Under hösten sattes ett belysningsnät i form av en stjärnhimmel upp över den öppna gräsytan som på vintern används som pulkabacke. Dessutom har Solbergaskogens hundrastgård rustats upp med ny markbeläggning och hinder för agilityträning. Syftet är att hundrastgården ska locka fler besökare och därmed fler personer som rör sig på parkvägarna i Solbergaskogen och därmed ökar tryggheten. Vid Axelsbergs torg har en mindre upprustning gjorts där bland annat bänkarna bytts ut och höga och skymmande buskage ersatts med låg växtlighet vilket förbättrat sikten och gjort ytorna överblickbara. Vid Långsjöbadet har ny belysning satts upp som en del av upprustningen av strandbadet. Även parken Bergtorpskärrer i Långsjö har fått förstärkt belysning. Dessa två projekt beskrivs under 2.5. Trygghetsmedel som skulle användas för att anlägga en volleybollplan i Trekantsparken kommer inte att kunna nyttjas eftersom det finns ledningsstråk i marken vilka inte får bebyggas. Förvaltningen avvaktar istället exploateringskontorets upprustning av parken, som ska genomföras i samband med ny bebyggelse vid Liljeholmens galleria.

Parkskötsel och parkutveckling

Under sommaren hade flera platser i stadsdelsområdet fler besökare än en vanlig sommar. För att klara målet om en välskött stad beställde förvaltningen därför extra städning och tömning av papperskorgar i parker och på badplatser. Nämnden har även beslutat om förstärkta rutiner för uppföljning av parkentreprenaden. Stadsdelens parkprojekt har fortsatt enligt plan. Upprustningen av Kerstin Hesselgrens park / Vippan i Fruängen har projekterats och byggstarten planeras till sommaren 2021. Redan i år har dock en mindre del av Vippan rustats upp. Bollplanen har fått konstgräs och nät runt planen, och intill har två nya boulebänor anlagts med bänkbord och läktare. Den lilla parken Solfjäders i Fruängen har fått en multiarena med konstgräs, belysning och en liten läktare. I parken Blomsterdalen i Årstadal har upprustningen startat och fortsätter under 2021. Planeringen av Teaterparken på Hägerstensåsen tillsammans med exploateringskontoret har fortsatt. Invånare i närområdet med intresse för skateboard har fått vara med och tycka till om den nya skateparken vid Telefonplan som kommer att vara en del av Teaterparken. Svandammsparken i Midsommarkransen blev klar till sommaren. Parken har bland annat fått en ny klätterställning med nytt underlag, ny gräsmatta och annan växtlighet. Arkenparken i Axelsberg har fått nya parkbänkar och ny beläggning på parkvägarna. Lekplatsen på Gröndalsvägen 109 har rustats upp med bland annat lektrustning, grill, bänkar och bord. I Vinterviken har en skateboardramp börjat anläggas. I stadsdelsområdet förekommer det att det uppstår olagliga boplatser på park- eller naturmark, och att förvaltningen får in felanmälningar om det. Förvaltningen följer då stadens rutin för hantering av olagliga boplatser.

Parkfrågor redovisas även under mål 2.4 och 2.5, bland annat Örby slotts plaskdamm som renoverats samt Långsjöbadet och Bergtorpskärret där upprustningarna till största delen är genomförda.

Arbete för ökad jämställdhet

Kvinnor upplever större otrygghet i offentlig miljö än män, och avstår i högre utsträckning från att till exempel gå ut på kvällen, eller röra sig på glest befolkade platser. Parker som är städade och väl underhållna upplevs trivsammare och får fler besökare, vilket bidrar till tryggheten. Årets trygghetsåtgärder i parker, som till exempel bättre belysning i Solbrännan och Långsjöbadet förbättrar jämställdheten då fler kvinnor och flickor känner sig trygga att vistas i dessa parkmiljöer även kvällstid.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Avdelningen för samhällsplanering och intern service ska samverka med trafiknämnden för att genomföra åtgärder som förbättrar belysningen i stadsmiljön.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Avdelningen för samhällsplanering och intern service ska utveckla trygghetsarbetet inom det lokala brottsförebyggande rådet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen ska i samverkan med kommunpolisen genomföra en trygghetsvandring för ungdomar i stadsdelsområdet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Trygghetsvandringen med ungdomar genomfördes i år i den digitala miljö där de tillbringar mycket tid och även upplever otrygghet.			
✓ Genomföra information- och utbildningsinsatser för att förebygga brandolyckor i hemmet för hemtjänstens brukare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Hemtjänsten delar ut broschyren "Förebygg bränder i ditt hem" som ingår i informationsmaterialet till nya kunder. Riskbedömningar görs i hemmet hos varje kund. Personalen kontrollerar bland annat om det finns brandvarnare samt signalerar till bostadsanpassningen om det behövs spisvakt.			
✓ Stadsdelsförvaltningen ska följa den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och delta i stadens gemensamma utbildningsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Stadsdelsförvaltningen ska samverka med lokalt näringsliv, civilsamhället, polis, stadens berörda nämnder och bolag samt andra relevanta aktörer genom platssamverkan.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige* har uppfyllts under året då underliggande nämndmål uppnås. Bedömningen baseras vidare på att kommunfullmäktiges aktiviteter har genomförts och av kommunfullmäktiges

fem indikatorer uppnås två helt och tre delvis.

Målen för nämndens egna två indikatorer har under året uppnåtts och av nämndaktiviteterna har flertalet genomförts. De aktiviteter som inte genomförts planeras istället genomföras under verksamhetsåret 2021. I huvudsak beror förseningen på den pågående pandemin samt den sammanslagning av stadsdelarna som genomfördes under 2020.

Hägersten-Älvsjös förskolor har god kvalitet på sin verksamhet. Merparten av stadsdelens barn i åldrarna 2-5 år går i förskola, cirka 97 procent. Vid mätning i december 2020 fanns det 5 804 barn inskrivna i stadsdelens 84 kommunala förskolor på 352 avdelningar/barngrupper. Alla sökande har under året erbjudits barnomsorg inom garantitiden. Sedan pandemiutbrottet i februari har förskolans arbete förändrats och anpassats till rådande förhållanden.

Ny organisation

Under verksamhetsåret har Älvsjö och Hägersten-Liljeholmens stadsdelar slagits samman till den ny gemensam. Sammanslagningen genomfördes 1 juli 2020. Sammanslagningen av de två stadsdelsnämnderna blev känt i oktober 2019, vilket medförde att förskoleavdelningarna i Älvsjö respektive Hägersten-Liljeholmen anpassade nämndmålen i verksamhetsplanerna för 2020 i syfte att få en gemensam riktning inför sammanslagningen vid halvårsskiftet.

Ett prioriterat utvecklingsområde som genomsyrat verksamheternas planering och utvecklingsarbeten har varit att förankra och implementera arbetssätt och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet. Här har fokus legat på pedagogisk dokumentation i syfte att skapa likvärdiga verksamheter.

Den nya organisationen har också medfört att flera övergripande utvecklingsarbeten pågått som även de ska bidra till likvärdiga förskolor och ökad kvalitet. Införandet av skolplattformen, kompetensförsörjning och arbetssätt och metoder för säkra förskolor är några av de områden som prioriterats under året. Rektorens delaktighet och engagemang är en förutsättning och ingår i arbetet.

Kompetensförsörjning

Andelen legitimerade förskollärare har ökat från 37,5 % till 38,8 %, jämfört med samma mätperiod föregående år. Stadsdelen har en högre andel förskollärare än det mål om 32 % som staden satt upp.

Kompetensförsörjningsarbetet har varit prioriterat. Ett 50-tal barnskötare studerar till förskollärare en dag i veckan på arbetstid. Stadens stöd för vikarieersättning möjliggör detta. Cirka 25 personer gick en av stadsdelen anordnad grundutbildning som barnskötare under läsåret 2019-2020. Fem barnskötare gick fortbildning/fördjupningsutbildning och sju medarbetare läser magister/master.

Förskoleavdelningen har utformat en struktur för introduktionsperiod för nyexaminerade förskollärare. Organisationen innebär att samtliga nyexaminerade förskollärare får en mentor och att det finns likvärdiga strukturer för vad introduktionsperioden ska omfatta.

Att ta emot studenter är en viktig väg till rekrytering av både förskollärare och barnskötare. Förskoleavdelningen har ca 85 blivande förskollärare som gör sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) i Hägersten-Älvsjö. Samarbetet med Pedagogikcollege på Midsommarkransens gymnasium innebär bland annat att stadsdelsnämndens förskolor tar

emot barnskötarstudenter på praktik, arbetsplatsförlagt lärande (APL). Under året har cirka 45-tal elever tagits emot och ytterligare nya handledare har utbildats bland barnskötarna. Genom att ta emot dessa och erbjuda en väl organiserad praktikperiod och handledare med hög kompetens ökar förvaltningen möjligheterna till framtida rekryteringar. Förvaltningen har kontinuerlig utveckling och anpassning av sin organisation för att möta behov och önskemål som finns hos lärosäten, skolor och studenter/elever i syfte att skapa bästa möjliga utbildning som överensstämmer med verksamheternas behov och krav. Ett annat syfte är att vara en attraktiv arbetsgivare. Trots pågående pandemi har förskolorna tagit emot merparten av de planerade studenterna och eleverna bland annat genom att lägga om praktikperioderna och genomföra handledarutbildning och samtal digitalt.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förskoleavdelningen består utöver de 13 förskoleenheterna av två stödfunktioner resursenheten och utvecklingsenheten. Resursenheten har format ett resursteam för konsultation och handledning till förskolorna. Teamet består av två specialpedagoger samt en förskolepsykolog. Satsningen på resursteam är ett uttalat behov från verksamheterna och specialpedagogerna är efterfrågade.

Utvecklingsenheten samordnar och ansvarar för pågående övergripande utvecklingsarbeten som exempelvis arbetet med kompetensförsörjningsplanen, implementeringen av förskolans nya läroplan samt införandet av skolplattformen. Arbetet under året visar ett sammanhållet och övergripande kvalitetsarbete där verksamheterna är aktiva och delaktiga vilket ger kraft till kvalitetsutvecklingen.

Uppföljning av utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråken

Stadsdelen har efterfrågan på finsk förskola och har en förskola där undervisning bedrivs på finska. På avdelningen är alla pedagoger finskspråkiga. Inventeringen visade att stadsdelen inte hade ytterligare medarbetare som talar några andra minoritetsspråk utöver finska. I den inventering som genomfördes under 2020 identifierades två barn med samiska och två barn med meänkieli som identitetsspråk.

Uppföljning av introduktionsförskola

Introduktionsförskolan startades i november 2019 som en integrerad del av en befintlig förskola i Fruängen. Vid uppstart var introduktionsförskolan öppen tre dagar i veckan, under 2020 har verksamheten utökats och har öppet fyra dagar i veckan.

Introduktionsförskolans målgrupp är nyanlända föräldrar och är utformad som en öppen verksamhet med gruppaktiviteter för föräldrar och barn. Verksamheten fungerar som en mötesplats där familjer kan möta andra familjer samtidigt som barnen deltar i en pedagogisk verksamhet. Vårdnadshavare erbjuds språkträning både praktiskt och teoretisk samt även möjlighet att ta del av samhälls- och omvärldorientering. Under hösten planerades SFI undervisning som har genomförts två gånger i veckan.

Introduktionsförskolan har under året haft ett samarbete med andra verksamheter inom stadsdelsförvaltningen, särskilt samhällsväglare, socialtjänst, bovärdar på Stiftelsen hotellhem i Stockholm. Utifrån rådande situation med pågående pandemi har ingen precis statistik på antal besökare tagits fram.

Stadsdelens arbetssätt att nå målgruppen är i huvudsak uppsökande. Medarbetare från

introduktionsförskolan har under året besökt området Bjällerkransen där flertalet av familjerna bor för att informera om vad verksamheten kan erbjuda och för att bygga relationer med familjerna. Sedan uppstarten i november 2019 har verksamheten haft cirka 10 familjer. Antalet besökande familjer bedöms öka i takt med att verksamheten etablerar sig och når ut till fler inom målgruppen.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det är möjligt att ta fram könsuppdelad statistik analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras även detta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	38,6 %	2,3 %	36,3 %		37 %	32 %	32 %	VB 2020
Analys Årsmålet har uppnåtts.								
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	89 %					90 %	90 %	2020
Analys Årsmålet nås inte fullt ut, då måluppfyllelsen är 98,8 procent. Nöjd föräldrindex i Hägersten-Liljeholmen var 87 procent, i Älvsjö 91 procent. Den redovisade siffran på 89 procent är ett genomsnitt av dessa. Den generella slutsatsen är att resultaten överensstämmer i hög grad i de två stadsdelarna, vilket underlättar fortsatt arbete med att utveckla verksamheten utifrån vårdnadshavarnas synpunkter. En förklaring till att stadsdelen inte riktigt når stadens uppsatta mål är omfattande omorganisation av förskoleenheterna i Älvsjö samt, året innan, i Hägersten-Liljeholmen.								
  Antal barn per grupp	16,5 barn/avd.				16 st	16	16	VB 2020
Analys Stadens mål om genomsnitt 16 barn i barngrupperna nås inte fullt ut. I jämförelse med tertiäl 1 har resultatet dock förbättrats från 17,3 till nu 16,5. Intag av barn har skett varje månad. Trenden med en högre efterfrågan på platser under vårterminens första månader för att successivt minska under hösten har fortsatt hålla i sig under 2020.								
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,3 st					4,9	4,9	VB 2020
Analys Stadens mål om i genomsnitt 4,9 barn per medarbetare nås inte. Resultatet för tertiäl 2 visade 5,4 vilket var en marginell förbättring i jämförelse med resultatet i tertiäl 1 som visade 5,5 barn per medarbetare.								
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,5					3,5	Tas fram av nämnd	2020
Analys Årsmålet har uppnåtts. Självvärderingen visar bland annat att det finns varierande kunskaper i arbetslagen kring hur digitala verktyg kan användas i barnens producerande samt hur pedagoger ska dokumentera med hjälp av digitala verktyg. Områden som skapande verksamhet, både gällande material- och metodkunskap samt hur digitala verktyg används för att ge barnen utökade möjligheter till lärande i matematikundervisningen ses som områden att utveckla framåt. Samtliga enheter arbetar på olika sätt för att följa upp och utveckla arbetet med WKI. Skriftlig återkoppling från rektor till varje arbetslag, reflektion i olika kvalitetsforum och workshops är exempel på hur enheterna kontinuerligt arbetar för att stärka medarbetarnas kompetens om verktyget.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Utvecklingsenheten har tillsammans förskoleenheterna tagit fram en övergripande rörelsestrategi för förskoleverksamheten. Implementeringen av strategin på förskolorna påbörjas under våren 2021.			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Översynen är genomförd och överlämnad till stadsledningskontoret. Stadsdelen väntar på initiativ från Utbildningsförvaltningen.			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31	
Analys En inventering har genomförts i stadsdelens förskolor, som har identifierat två barn med samiska och två barn med meänkieli som identitetsspråk. Ingen av dem familjerna efterfrågar förskola på aktuella förvaltningsspråk. I stadsdelen finns en efterfrågan på barnomsorg på finska. Stadsdelen har en avdelning på en förskola där undervisning bedrivs på finska. På den aktuella avdelningen är samtliga pedagoger finskspråkiga. Förskoleavdelningen har en representant i en stadsövergripande arbetsgrupp som bevakar frågan och tar fram förslag på eventuella kompetensutvecklingsinsatser.			

Nämndmål:

Barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor för att nå sin fulla potential

 Uppfylls helt

Beskrivning

Utbildningen i de kommunala förskolorna ger barnen likvärdiga möjligheter att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Alla barns olika språkliga och kommunikativa förmågor och behov tas till vara för att skapa förutsättningar för ett tillgängligt och fungerande språk för alla barn. Medarbetarna har kompetens och kunskap om barnkonventionen och dess intentioner är tydliga i undervisningen.

Utbildningen i de kommunala förskolorna bedrivs utifrån sina förutsättningar i likvärdiga pedagogiska undervisningsmiljöer. Samsyn kring miljö och material samt pedagogernas förhållningssätt är prioriterade utvecklingsområden som skapar förutsättningar för barns lärande och utveckling.

Den reviderade läroplanen ligger till grund och tydliggör förskollärares och barnskötares olika ansvar för utbildningen. Gemensamma strukturer för förskolornas systematiska kvalitetsarbete finns och erbjuds som stöd för en likvärdig utbildning. Språk, matematik, naturvetenskap och rörelse tillsammans med hållbar utveckling prioriteras särskilt i undervisningen.

Förväntat resultat

Alla barn i de kommunala förskolorna möter likvärdiga undervisningsmiljöer och utmanas och utvecklas utifrån sina förmågor.

Skolplattformen omfattar och erbjuder gemensamma strukturer som stöd för förskolornas systematiska kvalitetsarbete.

Barnens intressen och behov ligger till grund för hur utbildningen utformats.

Barnkonventionens intentioner är synliga i utbildningens innehåll.

Analys

Nämnden bedömer att nämndmålet har uppnåtts.

Förskoleavdelningens huvudsakliga uppdrag är att erbjuda likvärdiga förutsättningar för barnens utveckling och lärande. Utvecklingsarbetet har utgått från nämndens förväntade resultat, nämndens uppsatta mål i indikatorer och aktiviteter. Bedömningen är att de förväntade resultaten har uppnåtts.

Resultaten i brukarundersökningen som gjordes innan sammanslagningen visar att förskoleenheterna både i Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen marginellt har ett bättre resultat i jämförelse med 2019. Den generella slutsatsen är att resultaten i hög grad överensstämmer i de två stadsdelarna, vilket underlättar fortsatt arbete med att utveckla verksamheten utifrån vårdnadshavarnas synpunkter.

Enligt resultat från den webbaserade kvalitetsindikatorn (WKI) nådde förskolornas arbetslag i huvudsak upp till de mål som ställs. För de arbetslag som inte fullt ut når de uppsatta målen tas en handlingsplan fram. Rektor ansvarar för uppföljning på sina respektive enheter.

Under året har ett omfattande utvecklingsarbete inletts i syfte att utveckla ett gemensamt systematiska kvalitetsarbete.

- Under året har ett övergripande arbete med att fortbilda medarbetare och presentera verktyg för arbetet med läs- och skrivutveckling genomförts. En arbetsgrupp med representanter från alla förskoleenheter har samordnat och planerat arbetet.
- Förskoleenheterna har tillsammans med utvecklingsenheten arbetat med att ta fram gemensamma riktlinjer för arbetet med utbildning, undervisning, uppföljning och dokumentation. Exempel på detta är underlag för dokumentation, uppföljning och utvärdering i Skolplattformens verktyg Planering och bedömning. De gemensamma mallarna är ett hjälpmedel att synliggöra barns utveckling och lärande i den pedagogiska dokumentationen
- Förskoleavdelningen har under året arbetat med att ta fram ställningstaganden för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer. Arbetet har dock försenats på grund av pandemin och sammanslagningen av stadsdelarna.
- Förskoleavdelningen har under hösten genomfört workshops med förskoleenheternas ledningsfunktioner i syfte att analysera arbetet med kvalitetsindikatorn och identifiera utvecklingsområden. Slutsatserna var att bedömarkompetensen varierar inom enheter, förskolor och arbetslag, samt att progressionen i kriterierna ofta är otydlig för pedagogerna. Generell bedömning var att bedömarkompetens kunde höjas bland annat via gemensamma ställningstaganden för lärmiljöer samt en tydlig process kring

bedömningen.

- Arbetet med Skolplattformen har under året haft fokus på ibruktagandet av modulerna Planering o Bedömning samt Startsidorna. Förskoleenheternas uppföljningar visar att systemet skapar goda möjligheter till dokumentation, reflektion och uppföljning av förskolans verksamhet, barnens lärande samt möjliggör en transparens gentemot vårdnadshavarna. Vi ser även sett att systemet ger ledningsgrupper och övergripande funktioner goda möjligheter att följa upp verksamheten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende undervisningsmiljöer	3,6					3,5		2020
Analys								
Årsmålet uppnås. Samtliga enheter arbetar på olika sätt för att följa upp och utveckla arbetet med självvärderingen. Skriftlig återkoppling från rektor till varje arbetslag, reflektion i olika kvalitetsforum och workshops är exempel på hur enheterna kontinuerligt arbetar för att stärka medarbetarnas kompetens om verktyget.								
 ♀ Vårdnadshavares sammanfattande omdöme om förskolans arbete med normer och värden	91	91	90			90		2020
Analys								
Årsmålet uppnås. Brukarundersökningen gjordes innan förvaltningarna slogs ihop och resultatet är ett genomsnittligt resultat. Det skiljer marginellt mellan Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen. Gemensamt för båda stadsdelarna är att de goda resultaten gällande förskolans arbete med normer och värden ökade under 2020 på alla frågor utom en som ligger på samma nivå som 2019.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolans medarbetare ska erbjudas kompetensutveckling i språk och kommunikation i syfte att ge alla barn likvärdiga möjligheter att uttrycka sig och kommunicera.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Det övergripande arbetet med att fortbilda medarbetare och presentera verktyg för arbetet med läs- och skrivutveckling har pågått under året. En arbetsgrupp med representanter från alla förskoleenheter har samordnat och planerat arbetet. Flera förskolor har arbetat utifrån Skolverkets "läslyftet". Medarbetare från såväl förskoleavdelningens utvecklingsenhet som resursenhet har fungerat som stöd i enheternas arbete. Totalt har ca 30 medarbetare gått 2-dagars utbildning "Flerspråkighet i förskolan". På grund av pandemin har fortbildningen genomförts i mindre grupper under hösten 2020, en kurs har blivit framflyttad till januari 2021 och planeras att genomföras helt digitalt.			
 Förskolans medarbetare ska erbjudas kompetensutveckling om Barnkonventionen för att säkerställa att barns rättigheter tas till vara.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Utvecklingsenheten har under året tagit fram ett material i syfte att stödja enheternas arbete med barnkonventionen. Materialet innehåller ett förslag på en arbetsgång, förslag på enkätfrågor för att få fram ett nuläge och för att följa upp arbetet på förskolorna, samt länkar till information och webbkurser om Barnkonventionen. Den satsning stadsdelen haft på Interkulturalitet, språk och kommunikation med Jonas Stier har också kopplats samman med arbetet med Barnkonventionen utifrån varje barns rätt att kunna föra fram sin åsikt. Flera av förskoleenheterna har kontinuerligt arbetat med barnkonventionen och haft det som tema på planeringsdagar och i nätverk.			
 Förskolans Resursenhet ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling om barn i behov av särskilt stöd i syfte att	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
stärka alla barns möjligheter att utvecklas utifrån sin egen förmåga.			
Analys På grund av pandemin har planerade kompetensutvecklingsinsatser delvis skjutits upp och delvis skett digitalt. Medarbetare som har haft behov av handledning har kunnat få det.			
✓ Förskoleavdelningen ska fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Ett strategiskt och långsiktigt arbete för förskoleavdelningen är att stödja förskoleenheternas systematiska kvalitetsarbete med målet att ha en likvärdig utbildning av hög kvalitet på alla förskolor. Arbetet med att ta fram gemensamma riktlinjer för utveckling av förskolornas utbildning, undervisning, uppföljning och dokumentation har pågått sedan den nya stadsdelen bildades. Ett aktuellt exempel på detta är framtagandet av gemensamma underlag för dokumentation, uppföljning och utvärdering i Skolplattformens verktyg Planering och bedömning. Arbetet fortsätter under 2021.			
✓ Förskoleavdelningen ska tillsammans med förskoleenheterna utforma ställningstaganden som ska ligga till grund för en likvärdig och tillgänglig undervisningsmiljö.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förskoleavdelningens arbete med utformning av ställningstaganden för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer har försenats något på grund av pandemin och sammanslagningen av stadsdelarna. En plan för genomförandet är framtagen och förankrad i ledningsgruppen. Arbetet startar i början av 2021 via en arbetsgrupp med representanter från olika enheter, yrkeskategorier och specialkompetens inom området.			
✓ Förskolorna ska utveckla sina arbetssätt med kvalitetsindikatorn i syfte att höja undervisningsmiljöernas kvalitet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förskoleavdelningen genomförde under hösten workshops med enheternas ledningsfunktioner i syfte att analysera arbetet med kvalitetsindikatorn och identifiera utvecklingsområden. Slutsatserna var att bedömarkompetensen varierar inom enheter, förskolor och arbetslag, samt att progressionen i kriterierna ofta är otydlig för pedagogerna. Generell bedömning var att arbetslagens bedömarkompetens behöver höjas bland annat via gemensamma ställningstaganden för lärmiljöer samt en tydlig process kring bedömningen. Arbetet fortsätter under 2021 med utgångspunkt i workshopens resultat.			
✓ Förvaltningen ska i samarbete med utbildningsförvaltningen samordna barnens övergång mellan förskolans och skolans verksamheter.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Revidering av dokumentet för övergång mellan förskola och skola har genomförts av förskoleavdelningen i samråd med stadsdelens grundskolor.			
✓ Introduktionsförskolans ska arbeta uppsökande riktat till nyanlända småbarnsföräldrar.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Introduktionsförskolan har arbetat uppsökande under 2020, för att identifiera och skapa kontakt med nyanlända familjer vars barn inte går på förskola i dagsläget. Sedan uppstarten i november 2019 har verksamheten haft cirka 10 besökande familjer. Antalet besökande familjer bedöms öka i takt med att verksamheten etablerar sig och når ut till fler inom målgruppen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts under året då

underliggande nämndmål uppnått och årsmålet för tolv indikatorer uppnås helt, sju delvis och två uppnås inte.

Individ- och familjeomsorg

Förvaltningen bedriver individ- och familjeomsorg som tryggar att den enskilde behandlas likställt och rättssäkert. De individer som behöver insatser ges dessa i första hand i ett tidigt skede och i öppna former. Evidensbaserade metoder används där det finns tillgång till det. Barnrättsperspektivet har implementerats och är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. I barn- och ungdomsvården arbetar man så långt det är möjligt för att trygga en stabil skolgång. Samverkan sker med skolan för att hitta nya metoder för att bryta omfattande skolfrånvaro. Det finns upparbetade rutiner med polisen för att kunna hålla allvarssamtal med unga förstagångsförbrytare inom 48 timmar. Personer som är utsatta för våld i nära relationer eller personer som utövar våld i nära relationer erbjuds stöd hos relationsvåldscentrum sydväst. Förvaltningen tillhandahåller en tillgänglig budget- och skuldrådgivning och personer som riskerar att vräkas från sina bostäder fångas upp i det vräkningsförebyggande arbetet. Familjer och enskilda som har kontakt med individ- och familjeomsorgen och som lever i osäkra boendeförhållanden erbjuds stöd av bolots. Förvaltningen har utvecklat insatser inför utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Personer som har stöd från socialpsykiatri får stöd att nå arbetsmarknaden genom det utvecklingsarbete som genomförts.

Samordnad individuell plan (SIP) utgör en viktig rättighet för barn och vuxna som har insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård och SIP är ett viktigt verktyg i förvaltningens arbete i samverkan med andra.

Samhällsvägledning för nyanlända

Förvaltningens samhällsvägledare har fortsatt arbetet med att vägleda målgruppen nyanlända i stadsdelsområdet, både individuellt och i öppna grupper. På medborgarkontoret i Älvsjö finns information och stöd genom samhällsvägledning samt tillgång till datorer, material, tidningar och tidskrifter samt bibliotek med språkaktiviteter och läsläsning riktat till denna grupp. Till medborgarkontoret bjuder förvaltningen också in andra förvaltningar och myndigheter som ger stöd till nyanlända. Förvaltningens samhällsvägledning har under året bedrivit två projekt med stöd av Länsstyrelsen. Under perioden 2019-2020 har samhällsvägledningen i projektform samverkat med föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen, församlingar och SHIS. Projektet som avslutades under tertialperiod 1 har syftat till att de nyanlända ska få kännedom om stadens, stadsdelsförvaltningens och civilsamhällets utbud av insatser och aktiviteter som på olika sätt stärker den nyanländas etablering i samhället samt motverkar isolering och ohälsa. Det andra projektet har pågått under hela verksamhetsåret och har gett nyanlända tillgång till kompletterande samhällsvägledning i samarbete med SHIS. Insatsen vänder sig riktat till de familjer och enskilda vars maximala boendetid om fem år löper ut under 2020 eller 2021. De goda erfarenheter som kommit från detta arbete har utmynnat i en LUM-ansökan för vidare utvecklingsarbete tillsammans med en annan stadsdelsförvaltning.

Öppen verksamhet för barn och ungdomar

Fritidsverksamheten, de öppna mötesplatserna och fältverksamheten är anpassade efter behov

och levnadsmönster hos dagens unga och fortsätter att utvecklas i dialog med de unga. Ett särskilt fokus på digitalisering i form av digitala möten har utformats under året, delvis utifrån behövligen anpassningar under pandemin. Unga får stöd av vuxna så att de känner sig trygga i den offentliga miljön. Verksamheterna jobbar aktivt med att ge unga stöd i att avstå från tobak, alkohol, övriga droger och antisocialt beteende. Ungdomsmottagningen verkar för att alla unga ska uppleva att verksamheten är till för dem och veta vad de där kan få hjälp med där genom besök i alla 8:e klasser. I verksamheterna får unga HBTQ-personer stöd i sitt vuxenblivande utifrån sina behov och levnadsmönster. Unga med funktionsvariation erbjuds fritidsverksamhet utifrån sina behov.

Centralt i arbetet för samtliga verksamheter är att samverka med andra som har tonåringar som målgrupp. Samarbete sker inom förvaltningen, inom stadsdelsområdet med vårdnadshavare, grundskolor, gymnasieskolor, polis och inom staden med kollegor eller utifrån problemområde. Fältverksamheten har det tydligaste samverkansuppdraget. En stor del av arbetet utförs i samverkan med andra yrkesgrupper och mest frekvent med skolorna. En fältassistent står som kontaktperson för varje av de 25 högstadieskolor och ett gott samarbete finns även med gymnasieskolorna.

Omsorg om funktionshindrade

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker rättssäkert för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt och har haft ett särskilt fokus på digital delaktighet.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Utredning och erbjudande om insatser utgår från den enskildes behov och den enskildes kön eller könsuttryck saknar betydelse för vad som erbjuds. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras och åtgärdas detta.

Arbete med barns rättigheter

Förvaltningens verksamheter säkerställer barns rättigheter i enlighet med stadens Program för barnets rättigheter och inflytande 2018-2022. Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar samt i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. Barns rättigheter enligt Barnkonventionen har tagits tillvara bland annat genom att barnkonsekvensanalyser genomförs i alla ärenden som berör barn. Myndighetsutövningens enheter har särskilt utsedda barnombud och förvaltningen har en särskilt utsedd barnrättssamordnare som tagit fram en lokal implementeringsplan för arbetet med barnrättsperspektivet och stadens stödmaterial. Arbetet har under verksamhetsåret följts upp och utvärderats med barnrättsperspektiv. Barnrättssamordnaren deltar i stadens nätverk för barnrättsarbete och arbetar fortsatt med implementering av förvaltningens framtagna plan med en samordnande funktion i det arbetet. Arbetet redogörs för även under

rubrik Agenda 2030.

Uppföljning av utvecklad samverkan mellan skola och socialtjänst

Under verksamhetsåret har utvecklingsarbete för att förstärka och utöka samverkan mellan skola, socialtjänst och polis varit i fokus. Samverkan inom ramen för BUS-överenskommelsen (Barn i behov av särskilt stöd) är fortsatt ett viktigt forum för att rikta arbetet mot gemensamma mål. Samverkan med syfte att samarbeta kring oro för barn och unga, hemmasittare och unga i kriminalitet sker mellan familjeenheten, ung fritid, skola, polis, trygghetssamordnare och preventionssamordnare under arbetsnamnet Team samhandling.

Genom att samverka med skola och polis ökar möjligheterna till att på ett tidigt stadié uppmärksamma barn i riskzon, kunna följa upp orosanmälningar och stabilisera barn och ungas skolgång. En fungerande skolgång är den starkaste skyddsfaktorn för barn och unga som riskerar en socialt ogynnsam utveckling. Socialtjänsten har tillsammans med grundskoleområdet tagit fram en planering för gemensamma workshops med syfte att höja och stärka skolornas kompetens och trygghet i att rådgöra med socialtjänsten vid oro för barn och unga. Målsättningen är att skapa en dialog för samverkan och att kunna ta hjälp av varandras kompetenser och utbyta information i samband med uppmärksammande av barn som riskerar en utveckling i negativ riktning. Arbeta med att alltid återkoppla till anmälade skola eller förskola har påbörjats.

Under året har familjeenhetens medarbetare genomgått kompetenshöjande insatser i skoljuridik i utbildningsförvaltningens regi. Planering finns för att även grundskolans nyckelfunktioner ska ta del av detta.

Delar av det arbete som utförts ingår som fokusområden i den lokala handlingsplan förvaltningen tagit fram utifrån strategin för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.

Handlingsplan i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019– 2022

Förvaltningens lokala handlingsplan i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019 – 2022 antogs i samband med tertialrapport 2. Handlingsplanen har tagits fram i samverkan med flera av förvaltningens avdelningar och kommer att implementeras under 2021 och revideras årligen. Inom de flesta av de angivna fokusområdena är arbetet påbörjat och pågår enligt planering:

Inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet pågår ett utvecklingsarbete där avdelningens myndighetsutövning gällande barn och unga tillsammans med fältverksamheten och polis intensifierat samarbetet och formerna för detta för att gemensamt uppmärksamma de barn, unga och unga vuxna som riskerar en socialt ogynnsam utveckling. Arbetet med att placera en socialtjänsteman hos polisen i Skärholmen och att utveckla detta arbetssätt har påbörjats och arbetsformen kommer prövas under 2021. Syftet är att stärka samhandling och säkra en tidig upptäckt av barn och unga i behov av tidiga insatser. Förvaltningens fältassistenter har regelbundet deltagit i de utsättningar som lokalpolisen i Globen och i Skärholmen arrangerar på fredagskvällar, med visst uppehåll utifrån rådande pandemi. Varannan vecka har förvaltningen tagit fram en lägesbild tillsammans med polisen där unga i risk för kriminalitet är ett prioriterat område. Föräldrastöd i form av ABC-utbildningar har

genomförts under året.

Samverkan inom ramen för BUS-överenskommelsen (Barn i behov av särskilt stöd) och operativa samverkansgruppen är viktiga forum som fortsätter och riktas mot gemensamma mål. Ett utvecklingsarbete med inriktning mot skolsociala team som plattform för förstärkt samverkan mellan socialtjänst, skola och polis rörande enskilda barn och unga pågår. Arbetsformerna håller på att anpassas så att de fungerar i Hägersten-Älvsjös stadsdelsförvaltningsområde med 25 högstadieskolor. Arbetsformen går under arbetsnamnet team samhandling.

Förvaltningen medverkar i utvecklingsarbetet gällande familjecentraler tillsammans med andra stadsdelsförvaltningar för att genom införandet av digitala arbetssätt öka tillgängligheten för fler föräldrar. Under hösten har en styrgrupp med representanter från bland andra förvaltningens socialtjänst, BVC, mödravården, Liljeholmens vårdcentral, förskolan och socialförvaltningen träffats regelbundet och tagit fram ett uppdrag. Syftet är att se över hur användandet av digitala arbetssätt ska kunna implementeras i familjecentralens verksamhet på ett sätt som gynnar föräldrar och deras barn.

Förvaltningen har under året samverkat med Region Stockholm i planeringen av en kombinerad ungdomsmottagning och mötesplats för unga i Liljeholmen. Då bygglov nu beviljats är förhoppningen att verksamheten ska kunna öppna under 2021.

För att höja kunskapsnivån om ungas kriminalitet och strategiska brott har familjeenhetens alla medarbetare under verksamhetsåret genomfört tre dagars utbildning i SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth). Den manualbaserade metoden är ett instrument för bedömning av risk för våldsamt beteende eller annat allvarligt kriminellt beteende bland ungdomar. Med syfte att höja kompetens och kunskap gällande tidiga insatser för att ge unga stöd i att bryta kriminellt beteende så har familjeenhetens biträdande enhetschefer under hösten genomfört socialförvaltningens digitala utbildning om så kallat mellantvång enligt § 22 LVU (Lagen om vård av unga).

Under året genomfördes en kartläggning av socialtjänstens användning av polisens utredningar vid så kallade LUL-utredningar (Lagen om unga lagöverträdare) gällande unga under 15 år. Då genomlysningen visade en begränsad användning av detta stöd så har ett framtagande av rutiner för detta påbörjats med planerat slutförande under tertiälperiod 1 under nästa år.

Arbete med att höja kunskapsnivån och öka beredskapen inom skola och förskola för att de på ett tidigt stadium ska uppmärksamma och anmäla oro för barn och unga påbörjades under hösten. Workshops med skolrektorerna är inplanerade för tertiälperiod 1 under nästa verksamhetsår, under samma tidsperiod kommer utbildningsträffar med stadsdelens förskolerektorer genomföras.

Sammantaget är stora delar av arbetet med den lokala handlingsplanens fokusområden påbörjade och fortsatt arbete och implementering kommer ske under kommande verksamhetsår.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen erbjuder individuellt anpassade stödinsatser till personer som har någon form av funktionsnedsättning i syfte att alla invånare i stadsdelsområdet ska kunna leva ett

självständigt liv och vara delaktiga i samhället. Kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättningar har erhållit behövligt stöd och service i form av till exempel boendestöd, gruppboende, sysselsättning, daglig verksamhet och stöd till att få en anställning. Utredning och erbjudande om insatser utgår alltid från den enskildes behov. Den enskilde deltar i framtagandet av sin egen genomförandeplan och har på så sätt inflytande över hur insatsen utförs.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker rättssäkert för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Under verksamhetsåret har ett arbete med så kallade stegförflyttningar påbörjats. Detta innebär att en brukare har möjlighet att prova en ny arbetsuppgift i den verksamhet hen befinner sig och känner sig trygg i, alternativt finns möjlighet till byte av verksamhet. Genom att deltagarna i etapper kan prova nya uppgifter får de möjligheten att utvecklas och öva på olika moment för att på sikt komma närmare den öppna arbetsmarknaden. En stegvis ökad sysselsättning kan leda till praktikplats. Under rådande pandemi har verksamheterna haft begränsade möjligheter att öka samarbetet mellan verksamheterna eller skapa nya externa kontakter för samarbeten och nya verksamhetsgrupper, trots detta har stegförflyttningar kunnat prövas som modell för några brukare. För att ge deltagarna bästa möjliga förutsättningar att kunna närma sig arbetsmarknaden har kontakter med jobbtorg, arbetsförmedlingen, Lärvox och studieteam samt stadens case manager etablerats.

Beställarenheten funktionsnedsättning barn har under verksamhetsåret arbetat med att barnets röst ska synas i utredningen och att barnets egen åsikt tydligt ska framgå i utredning. I de fall då barnet själv inte kan uttrycka sin åsikt eller att ett möte inte kunnat genomföras sker ett resonemang kring detta i utredningen. I alla bedömningar sker ett tydliggörande av barnkonventionens artiklar och syskonperspektivet har lyfts fram. Enhetens fyra barnombud har under året deltagit i samverkansforumet "Barns delaktighet" och spridit information från detta till hela enheten. Under 2020 har ett särskilt barnanpassat återkopplingsbrev gällande insatsen som barnet beviljats tagits fram och implementerats på enheten. Inom socialpsykiatri har ett särskilt informationsmaterial tagits fram som förklarar för barn och unga de insatser som vårdnadshavaren beviljats.

Förvaltningens utförarverksamheter har fortsatt utvecklingsarbetet med syfte att öka brukarnas delaktighet och självständighet. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt och har under verksamhetsåret haft digitalisering som ett särskilt fokusområde. En kartläggning av digitalt utanförskap påbörjades men fick pausas utifrån rådande pandemi, detta arbete kommer fortsätta under nästa år för att utforma och anpassa metoder med syfte att öka den digitala kompetensen och graden av delaktighet i samhället.

Verksamheter och insatser till stöd för personer med funktionsnedsättning har under verksamhetsåret påverkats av den pågående pandemin, bland annat genom att dagliga verksamheter var helt stängda under en period och många insatser har behövt anpassats på olika sätt. Dessa anpassningar har utformats på bästa möjliga sätt utifrån brukarnas behov och önskemål. Möjligheten till delaktighet har dock i vissa fall påverkats negativt eftersom

uppföljning och andra kontakter med brukare till stor del har skett digitalt, vilket innebär en begränsning för vissa brukare.

Rådet för funktionshinderfrågor tar del av samtliga nämndärenden och i de fall rådet ser det som relevant avger de ett eget yttrande. Rådet har en egen balanslista med frågor som de driver löpande under året och i dialog med förvaltningen.

Uppföljning av handlingsplanen för förbättrad arbetsituation för socialsekreterare och biståndshandläggare

Stadens handlingsplan för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetsituation syftar till att anställda inom socialtjänsten och äldreomsorgen ska ges goda förutsättningar att utöva sitt arbete i enlighet med professionellt kunnande, yrkesetik och med lagstiftningens intentioner. De anställdas förutsättningar att utföra sitt arbete är avgörande för kvaliteten på verksamheternas tjänster.

Genom att utveckla introduktionen för nya medarbetare och fortlöpande erbjuda kompetensutveckling skapas utvecklingsmöjligheter. Avdelningarna för social omsorg och äldreomsorgen har under verksamhetsåret tagit emot socionompraktikanter. Ett lokalt kompetens- och utvecklingsforum (LKUF) med representanter från de myndighetsutövande enheterna har sedan 2018 verkat på uppdrag av ledningsgrupperna. Under 2020 har arbetet med de nya områdena i den reviderade handlingsplanen påbörjats med ett särskilt uppdrag kring punkten jämställdhet. Arbetet har under året lett fram till ett underlag som visar på medarbetares behov av grundläggande kompetensutveckling avseende jämställdhetsfrågor. Arbeta med detta fortsätter nästa verksamhetsår.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering 	100 %	100 %	100 %			100 %	100 %	VB 2020
Analys Årsmålet har uppnåtts. Sammantaget under 2020 har de två ursprungliga enheterna och den nybildade Familjeenheten placerat och omplacerat ca 102 barn och unga som har ett skyddsbehov (50 flickor och 52 pojkar) i form av placering utanför hemmet, både vad gäller eget beteende och miljö. Samtliga av dessa barn har placerats skyndsamt utan att behöva vänta på placering. De flesta placeringar har gjorts i jourhem och HVB, övriga placeringsformer är SIS, LSS boende, familjehem, behandlingsfamiljer och stödboende. Resultaten i slutet på året uppvisar en ökning av placeringarna på HVB och SIS. Antalet unga som placerats i dessa former har fördubblats den sista tertialen i jämförelse med de två första. Det är mestadels pojkar som har placerats i dessa vårdformer. Vad detta beror på kan delvis härledas till en intensifierad och grövre kriminalitet hos vissa kända ungdomsgång och individer i området samt uppkomna behandlingssammanbrott i övriga placeringsformer. Det har också handlat om en del individer som tidigare varit placerade och under året återfallit i missbruk och allvarlig kriminalitet/ våldsbrottslighet.								
  Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar 	54,2 %	60,7 %	42,9 %			90 %	Tas fram av nämnd	VB 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Årsmålet har ej uppnåtts.								
Av cirka 350 inkomna polisanmälningar till familjeenheten i Hägersten-Älvsjö var 96 förstagångsanmälningar. 52 barn och unga kallades till allvarssamtal inom 48 timmar. Då Älvsjö SDF inte tidigare rapporterat allvarssamtal är det inte meningsfullt att göra jämförelser med tidigare rapporterade resultat. Under sommarperioden med samgående av förvaltningarna låg arbetet med allvarssamtalen legat nere. Det har funnits svårigheter att hålla fysiska möten pga Coronapandemin och praktiska förutsättningar i och med flytten till nya lokaler.								
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	90,7 %	91,7 %	89,4 %		84 %	84 %	84 %	VB 2020
Analys								
Årsmålet har uppnåtts.								
Resultatet är en sammanställning av Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö som verkande som två separata organisationer fram till den 1 juli 2020. Av denna orsak är det svårt att göra en analys av resultatet och det är ej heller meningsfullt att göra jämförelser med resultat från tidigare perioder. Av resultatet framgår att måluppfyllelsen är högre för flickor än pojkar och att resultatet ligger högt över målvärdet för året. Verksamheten kommer att vara uppmärksam på faktorer som kan påverka att det uppkommer omotiverade könsskillnader i antal återaktualiseringar.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	86 %	87 %	85 %		92	92 %	öka	2020
Analys								
Årsmålet har inte uppnåtts.								
Brukare som deltog i brukarundersökningen har uttryckt frågor kring begreppet diskriminering och innebörden av detta. Resultaten från undersökningen bearbetas vidare i berörda verksamheter och ytterligare analyser är under framtagande.								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	97 %	98 %	95 %		94	94 %	öka	2020
Analys								
Årsmålet har uppnåtts.								
  Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	86 %	89 %	83 %			80 %	80 %	2020
Analys								
Årsmålet har uppnåtts.								
Verksamheternas arbetssätt och innehåll utgår från de önskemål som brukarna uttrycker, något som är en bidragande del till årets måluppfyllnad.								
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	36,29	31,07 %	39,74 %		26	26 %	30 %	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Redovisat underlag visar att årsmålet har uppfyllts med god marginal. 40 % av kvinnorna uppger att de klarar mer på egen hand och 31 % av männen har uppgett detsamma.								
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	63,64	73,68 %	50 %			75 %	75 %	VB 2020
Analys								
<p>Familjeenheten har under verksamhetsåret haft mellan 23 och -36 barn i grundskoleåldern placerade i familjehem. I början på året visade de aggregerade resultaten (ca 83%) att en stor andel barn nådde målen i kärnämnen, något som successivt försämrats under årets sista del (ca 64%). Uppföljningar kring dessa barn har skett delvis genom konsultationsdokument till skolorna, samtal och möten med familjehemmen och barnen, telefonsamtal med berörda och möte med Skolfam.</p> <p>Det är en överhängande del av de placerade flickorna som inte når målen i kärnämnen i grundskolan. Ingen särskild orsak har identifierats kring skillnaderna i resultat mellan könen. Analyser på individnivå visar att de barn som ej når resultaten delvis är nyanlända, har särskilda behov kopplat till neuropsykiatriska funktionsvariationer, dokumenterad problematisk skolgång sedan många år och sammanbrott i familjehem.</p>								
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	52,1 %	47,2 %	66,7 %		42 %	42 %	42 %	VB 2020
Analys								
<p>Andelen avslutade ärenden visar på ett positivt utfall för 2020. Måluppfyllelsen för kvinnor (66,7 %) ligger fortsatt högre än för män (47,2 %), med en viss förändring i negativ riktning för den sista tertialperioden. Bakgrund till detta kan vara att kvinnor är mer följsamma i behandling de påbörjat samt att kvinnor i högre utsträckning än män har ordnade boendeformer. Ett stabilt boende ökar generellt möjligheten till följsamhet i behandling. Beroendedelens arbetssätt har under verksamhetsåret fortsatt att anpassas för ett motiverande arbete med ökat fokus på kvinnors stödbehov, något som kan vara en bidragande orsak till det positiva utfallet vad gäller måluppfyllelse.</p> <p>Av totalt 96 avslutade ärenden (24 kvinnor och 72 män) avslutades 50 ärenden enligt planering vilket ger en måluppfyllelse på 52,1 %.</p>								
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	52 %				50 %	50 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys								
<p>Årsmålet har uppnåtts.</p> <p>Förvaltningen har ett intensivt vräkningsförebyggande arbete som pågår långt innan en eventuell avhysning. Den största orsaken till avhysning 2020 har haft bakomliggande faktorer som någon form av psykisk ohälsa och/eller missbruk och att meddelande inkommer på grund av störningar eller obetalda hyror. Ungefär hälften av hyresgästerna var aktuella på stadsdelen vilket tyder på att det finns förbättringsområden inom det vräkningsförebyggande arbetet internt inom stadsdelen för att minska avhysningarna för denna grupp.</p> <p>Att det totala antalet avhysningsärenden har ökat under året kan till viss del härledas till bildandet av den nya förvaltningen och det faktum att Älvsjö inte haft något riktat vräkningsförebyggande arbete. Dock måste det vräkningsförebyggande arbetet prioriteras inför 2021 med hänvisning till ovanstående brister i det interna samarbetet samt att samarbetet mellan vräkningsförebyggarna och fastighetsägarna inom området Älvsjö måste intensifieras.</p>								
  Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100	100 %	100 %		8	60 %	Tas fram av nämnd	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Användningen av boendemodellen Bostad Först visar fortsatt goda resultat för de personer som har insatsen. Efterfrågan av insatsen är dock högre än tilldelning av lägenheter. Under 2020 har förvaltningen endast erhållit en ny Bostad Först lägenhet. Samtliga av enhetens placerade personer Bostad Först är kvarboende efter 12 månader.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	92 %	91 %	92 %			90 %	90 %	2020
Analys								
Årsmålet har uppnåtts. Verksamheterna för personer med funktionsnedsättning arbetar aktivt med att säkerställa ett bemötande som brukaren önskar.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	82 %	80 %			78 %	78 %	2020
Analys								
Årsmålet har uppnåtts. Verksamheterna utgår i sitt arbetssätt utifrån brukarnas önskemål och instruktion. En systematisk kartläggning av brukarnas önskemål dokumenteras och följs regelbundet upp tillsammans med den enskilde.								
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	91 %	93 %	89 %			80 %	80 %	2020
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	56,6 %	66,9 %	45,5 %			70 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Det är stor könsskillnad då flickor uppger att deras psykiska hälsa är avsevärt sämre än pojkars. Resultaten för både pojkar och flickor i årskurs 9 ligger under målet. Det finns inga jämförelsesiffror från tidigare år, eftersom Hägersten-Älvsjö är ett nytt stadsdelsområde.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	57 %	65 %	48 %			62 %	62 %	2020
Analys								
Andel pojkar i årskurs 9 som inte använder alkohol ligger över målet. Flickor använder däremot alkohol i betydligt högre utsträckning, vilket kan bero på att flickor skattar sin psykiska hälsa som sämre än vad pojkar gör.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	85 %	85 %	84 %			92 %	92 %	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Skillnaden mellan könen är liten när det gäller narkotikaanvändning i årskurs 9. Resultatet för både pojkar och flickor ligger under målet.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	84 %	85 %	83 %			91 %	91 %	2020
Analys								
Skillnaden mellan könen är liten när det gäller tobaksanvändning i årskurs 9. Resultatet för både pojkar och flickor ligger under målet.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen	90,1 %	86	94			85	91 %	2020
  Antal vräkningar som berör barn	1				0	0	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys								
Arsmålet har ej uppnåtts.								
Förvaltningens målsättning är att ingen avhysning ska ske där barn blir berörda. Trots detta har en familj boendes hos SHIS i slutet av verksamhetsåret blivit avhyst. Det finns en rutiner för hur förvaltningen arbetar vid eventuellt meddelande om avhysning. Familjerna hänvisas till budget- och skuldrådgivare inom enheten för ekonomiskt bistånd och boendefrågor för hjälp och stöd med sin ekonomiska situation för att undvika avhysning. Handläggare från familjeenheten söker upp familjen tillsammans med en Bosamordnare från ekonomiskt bistånd för att förebygga vräkning. Rutinen som finns på familjeenheten är i behov av revidering och ett gemensamt implementeringsarbete är påbörjat. Ett utvecklingsområde är samverkan mellan Bosamordnarna och Mottagningsgruppen för Familjeenheten. Specifikt handlar förbättringsbehoven om effektivisering och i vilket skede de ska göra en anmälan och hur den ska utformas.								
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	77 %	88 %	65 %		92 %	92 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Arsmålet har ej uppnåtts.								
Berörda verksamheter har påbörjat en genomlysning av resultatet och bakomliggande orsaker. Utifrån tidigare samtal med brukarna har det exempelvis framkommit oro över utsatthet på internet och utomhus när det är mörkt. Verksamheterna arbetar vidare med underlaget med hjälp av en metod som SLK utbildat frågeassistenter i.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Enheten Glasade Gången deltar årligen på Framtidsmässan i Globens restaurangskola. Där samlas Skola, Försäkringskassa, Arbetsförmedling, LärVux, Handläggare, Glasade Gången och självklart elever med anhöriga. På mässan presenterar sig alla och berättar för elever vad de olika instanserna kan bidra med för eleverna.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Familjeenheten har under året deltagit i kompetenssatsningen och aktiviteten har fortlöpt i digital form enligt plan. Ytterligare ett internt utbildningstillfälle genomfördes i slutet av verksamhetsåret.			
  Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhopparkerksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Enheten för ekonomiskt bistånd och beroendevård har ingen social insatsgrupp 20-29 år i egen regi då behov saknas. Vid behov av tjänsten köper vi den från Skärholmens sociala insatsgrupp. Under verksamhetsåret 2020 har klient beviljats insatsen. Staden har antagit ett vägledningsdokument för arbetet med sociala insatsgrupper som ska implementeras på enheten. Familjeenheten erbjuder i dagsläget inga sociala insatsgrupper. I de fall där insatsen bedöms skälig tar man hjälp av andra stadsdelar. Förvaltningen deltar i de aktiviteter som socialnämnden kallar till.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnhus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Familjeenheten har tagit del av den rapport och det kunskapsstöd som Socialnämnden har tagit fram. Biträdande enhetschefer bevakar att rutiner för samverkan med Barnhus finns och att medarbetare känner till och följer dem.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Bostad Först är en evidensbaserad metod med mycket gott utfall och hög kvarboendevivå. Efterfrågan av insatsen är dock högre än tilldelning av lägenheter. Under 2020 har förvaltningen endast erhållit en ny Bostad Först lägenhet. Förvaltningen har i arbetet med egna tränings- och försöktslägenheter tagit del av dessa goda erfarenheter och applicerat en del av metoden i sina egna insatser boendestöd.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet med resultaten av 2019 års studiestöd har presenterats på stadens familjevårdsnätverk där biträdande chefer för familjevården deltar. Samtliga medarbetare inom familjevården deltog i de utbildningstillfällen som erbjöds. Nyanställda kommer att utbildas i samband med deltagande i stadens introduktionsutbildning.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har inte kallats till samarbete rörande detta.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet har under verksamhetsåret pågått enligt plan. Förvaltningens berörda verksamheter för barn och unga har deltagit aktivt i planering för en familjecentral i stadsdelsområdet.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har under året inte kallats till samarbete rörande detta.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har under året inte deltagit i samarbete rörande detta.			
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnden ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har under året bevakat frågan men inte ingått i någon arbetsgrupp.			
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har under verksamhetsåret inte kallats till samarbete rörande detta.			
  Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Socialnämnden genomförde en översyn av tak över huvudet-garantin som enligt uppgift skulle ut på remiss till stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen blev inte kontaktad rörande remissen. Enhetschef för beroendefrågor har deltagit i den arbetsgrupp som arbetat med översynen. SOF har publicerat tillämpningsanvisningar och implementering av dessa har påbörjats.			
  Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Socialnämnden har under året informerat om uppdraget att inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas. Enhetschef på beställarenheten har i chefsnätverk varit delaktig i diskussionerna kring inventering och utredning hur samarbetet kan utvecklas runt gruppen med LSS-diagnos med kompletterande diagnos.			
  Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan utifrån stadens strategi för att minska risken att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Arbetet med de olika fokusområden som anges i handlingsplanen är påbörjat och redovisas under nämndmål 1.4.			
  Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30	
Analys			
Ett nytt program mot hemlöshet för 2020-2025 är framtaget och beslutat i Socialnämnden samt har antagits av kommunfullmäktige. Arbeta med att ta fram en modell för trygga akutplaceringar ligger i planeringsstadiet.			
  Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Vid behov konsulterar förvaltningen med avhopparverksamheten i socialförvaltningens regi. Under tertialperiod 2 har förvaltningen tydliggjort kontaktvägar för kommunpolisens lokala avhopparsamordnare och en intern rutin för hantering av ansökningar gällande avhopparverksamhet är under framtagande.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Socialnämnden har under året genomfört en enkätundersökning avseende hur stadsdelens interna samarbete samt det externa samarbetet mellan stadsdelsnämnderna och Regionens olika verksamhetsdelar fungerar.			
En rapport "Samsjuklighet och boendestöd inom socialpsykiatri och vuxen/missbruk" har sammanställts och beslutades om på SoN:s sammanträde i slutet av året. Rapporten har skickats ut till samtliga medarbetare inom beroendedelen samt till de biträdande enhetscheferna inom ekonomiskt bistånd.			
Både enheten för ekonomiskt bistånd och beroendefrågor samt beställarenheten erbjuder samordnad individuell plan (SIP) till personer som både lider av psykisk sjukdom och missbruk. Antalet SIP-möten har påverkats av pågående pandemi främst vad gäller vuxna personer som har kontakt med berondevården och psykiatri. Det har under verksamhetsåret även varit besöksstopp under perioder vid samtliga sjukhus vilket försvårat arbetet.			
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Förvaltningen har medverkat när socialförvaltningen planerat för hur en kartläggning av utbildningsnivån hos vårdarna ska gå till. Utifrån detta finns en enkät framtagen som kommer gå ut till alla stadsdelsförvaltningar med frågor om antal medarbetare och vad dessa har för grundläggande utbildning.			
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Familjeenheten har haft svårigheter att säkerställa att allvarsamtal med ungdom och förälder kommer tillstånd inom 48 timmar och särskilt svårt har det varit att säkerställa att polis närvarar. Den främsta orsaken är avsaknad av praktiska förutsättningar hos polismyndigheten, men även svårigheter kopplade till implementeringen internt och den rådande pandemin. Enheten har istället haft som målsättning att från inkommen polisanmälan kalla ungdomen och förälder utan polis närvarande, för att sedan genomföra samtalet inom lagstadgad handläggningstid på 14 dagar. Denna målsättning har varit betydligt lättare att uppnå. Familjeenheten har under 2020 kallat 56 (av 117) ungdomar och deras föräldrar på allvarsamtal inom 48 timmar.			
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringsystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har under hösten arbetat med att säkerställa att det finns aktuella rutiner som är kända av alla och som tillämpas. Arbetet har genomförts i samverkan med fackliga företrädare i lokal samverkansgrupp.			
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Frågan uppmärksammas i förvaltningens lokala handlingsplan för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Nätverksmöten mellan socialtjänsten, skola och polis genomfördes under hösten med förvaltningens preventionssamordnare som sammankallande. Ett arbete med att förtydliga roller och arbetssätt har påbörjats.			
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Familjeenheten har under verksamhetsåret bevakat aktiviteten genom stadens familjevårdsnätverk. Det var inplanerat att implementering skulle komma i gång under verksamhetsåret men aktiviteten blev uppskjuten från stadens håll. Senast information angav uppstart under vintern 2020/2021. SAMS kommer framöver att vara ett moment i stadens introduktionsutbildning. Familjens familjevårdshandläggare har gått utbildningen.			

Nämndmål:

Invånarna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Barns rättigheter

Barns rättigheter enligt barnkonventionen tas tillvara bland annat genom att barnkonsekvensanalyser genomförs i ärenden som berör barn. Förvaltningens barnrättsarbete inom socialtjänstens myndighetsutövning utvecklas genom att stadens stödmaterial implementeras och genom att det finns barnombud på enheterna som har stöd av en barnrättssamordnare.

Ungdomsmottagning

Ungdomsmottagningen arbetar för att främja fysisk och psykisk hälsa bland ungdomar. Arbetet sker bland annat genom psykosociala stödsamtal till individer och förebyggande

aktiviteter för grupper. Ungdomsmottagningen ska under året fortsätta att arbeta för att nå ut till grupper som är underrepresenterade i verksamheten med särskilt fokus på yngre pojkar. Verksamhet sker i samverkan med skolor, fältassistenter, fritidsverksamheter och socialtjänst.

Fältassistenter

Stadsdelsförvaltningens fältassistenter arbetar förebyggande och uppsökande i de miljöer där unga befinner sig. Syftet är att med preventiva insatser fånga upp och förhindra att ungdomar söker sig till miljöer präglade av missbruk och kriminalitet. Det socialt uppsökande arbetet för att nå unga som brukar narkotika ska stärkas. I det uppsökande arbetet ska samarbete ingå mellan ungdomar, föreningsliv, polis, näringsliv och civilsamhället. Som en del av det trygghetsskapande arbetet stöttar fältassistenter nattvandrande vuxna i stadsdelsområdet. Genom att delta i platssamverkan tar fältassistenter del av en brett förankrad och uppdaterad lägesbild som är samordnad av polisen och kan ligga till grund för hur resurserna riktas. Det utvecklas metoder och genomförs aktiviteter som kan tillföra skyddsfaktorer i de ungas liv. Fältassistenter medverkar vid tillsynen av folköls- och tobaksförsäljning.

Öppen fritidsverksamhet

Den öppna fritidsverksamheten ska fortsätta att utvecklas och anpassas för att erbjuda aktiviteter och verksamhet som tilltalar en bred grupp unga och är anpassad efter deras behov och levnadsmönster. Aktiviteter och verksamhet bjuder in underrepresenterade grupper så som unga flickor, nyanlända, HBTQ-personer och unga med funktionsvariation prioriteras. All verksamhet utgår ifrån ett förebyggande perspektiv där skyddsfaktorer för unga stärks. Fritidsverksamheterna samverkar med socialtjänst, skola och civilsamhälle med syfte att minska narkotikaanvändningen bland unga. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud. Tillsammans med civilsamhället erbjuder fritidsgårdarna läxhjälp.

Förvaltningen har under många år försökt etablera en fritidsgårdsgård och en ungdomsmottagning tillsammans med Region Stockholm i Liljeholmen. Förvaltningen ser ett stort behov av att lokalisera dessa verksamheter till Liljeholmen eftersom många gymnasieelever idag studerar i närområdet. Förvaltningen har tillsammans med Region Stockholm undersökt många alternativ och tänkbara lokaler i området men lokalerna har antingen blivit för dyra eller inte mött verksamheternas behov. Förvaltningen har tillsammans med Region Stockholm sedan våren 2019 utrett hur fastigheten Lilla Katrineberg 2 skulle kunna anpassas och samutnyttjas som en ungdomsmottagning och en fritidsgård. I maj 2020 tog Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd ställning till förslaget som innebär en etableringen av ett ”ungdomens hus” i det kluster av gymnasieskolor som ligger i Liljeholmen. Fastigheten är tänkt att utnyttjas som en ungdomsmottagning i delad regi med Region Stockholm och samutnyttjas av nämndens fritidsgårdsgård och nämndens fältassistenter under vissa delar av dygnet. Möjligheter finns även att låta föreningslivet till självkostnadspris använda lokalerna för möten, studieverksamhet, kulturell verksamhet eller andra fritidssysselsättningar. Genom att lokalen kan samutnyttjas av flera verksamheter minskar stadsdelsnämndens ekonomiska engagemang för driftskostnader och etableringskostnader. Enligt plan påbörjas ombyggnationer under hösten 2020 som bedöms vara klara under februari 2021. Verksamheten bör kunna öppna i mars 2021.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen utreder individers behov av hjälp- och stödinsatser utifrån inkomna ansökningar och anmälningar. För att säkerställa likställighet och rättssäkerhet i utredningarna används standardiserade bedömnings- och utredningsinstrument. Den enskilde är delaktig i utredning, val av insatser och insatsens utformning.

Individ- och familjeomsorgen erbjuder ett brett och varierat utbud av insatser som motsvarar de behov som finns hos invånarna i stadsdelsområdet. Genom att använda evidensbaserade metoder säkerställs att insatserna är likvärdiga. Insatserna syftar till att så långt det är möjligt ta till vara den enskildes egna resurser och stärka självständigheten. Om den enskilde, oavsett ålder har insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården erbjuds en samordnad individuell plan (SIP).

Förvaltningen har en väl utbyggd öppenvård i egen regi för barn, ungdomar och deras familjer samt för vuxna missbrukare. På så sätt kan tidiga insatser på hemmaplan erbjudas.

Barn och unga

Prioriterad målgrupp för det socialt uppsökande och förebyggande arbetet är barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt.

Att klara skolan är den starkaste skyddsfaktorn för barn och unga som riskerar en socialt ogynnsam utveckling. Samverkan inom ramen för BUS-överenskommelsen (Barn i behov av särskilt stöd) är ett viktigt forum som utvecklas och riktas mot gemensamma mål. Nämnden ska under perioden fortsätta att stärka samarbete och samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamheter, föreningsliv, polis och det förebyggande och uppsökande sociala arbetet. Syftet är att samverkan ska vara effektiv, samordnad och målinriktad samt säkerställa att resurser riktas där behoven finns.

Förvaltningen erbjuder familjestödsprogram och föräldrarådgivning i viss omfattning. Förvaltningen verkar för att öppna en familjecentral i samverkan med Region Stockholm.

Barn och unga som genom brister i uppväxtmiljön eller eget skadligt beteende riskerar att utvecklas ogynnsamt utreds utifrån gällande lagstiftning. Utredningen syftar till att ta reda på vilket behov av stöd och eller skydd barnet har. Barns förutsättningar för att klara skolgången uppmärksammas särskilt i utredningen och vid behov sätts insatser i samverkan med skolan in för att stabilisera skolgången. När ett barn placeras utanför hemmet ställer förvaltningen tydliga krav på skyddade boenden, jourfamiljer, HVB-hem, familjehem etc. så att barnets skolgång tillgodoses. Uppföljningen av placerade barn och unga är prioriterad, särskilt avseende skolgång. Ensamkommande barn och unga ges stöd som syftar till etablering i samhället och på arbetsmarknaden. Allvarssamtal inom 48 timmar med förstagångsförbrytare under 18 år dit polis, socialtjänst, föräldrar och den unge själv kallas har införts.

Barn och ungdomar som kommer i kontakt med förvaltningen ska tillförsäkras delaktighet. Brukarmedverkan för barn och unga ska öka.

Barnfamiljer som är aktuella hos socialtjänsten och lever under osäkra boendeförhållanden ges stöd av bolots och i vissa fall genom erbjudande om så kallat avtalat boende hos Stiftelsen

hotellhem i Stockholm (SHIS Bostäder). Stödet syftar till att familjen ska få ett varaktigt och värdigt boende.

Vuxna med missbruk

Förvaltningens arbete med att minska missbruk och riskbruk i stadsdelsområdet sker i första hand genom stödinsatser till enskilda. Insatserna främjar förutsättningar för den enskilde att leva ett självständigt liv. Arbetet med målgrupperna samsjukliga, unga vuxna och kvinnor i missbruk är fortsatt prioriterade.

Förvaltningen arbetar utifrån metoden motiverande samtal och erbjuder stöd- och behandlingsinsatser inom de egna utförarverksamheterna baserade på evidensbaserade metoder samt anpassat boendestöd. Förvaltningens egna insatser anpassas efter målgruppens behov och sätts in i ett tidigt skede vilket minskar risken för att mer ingripande insatser behövs på längre sikt. Förvaltningen fortsätter att aktivt följa nyttjandegraden av egna öppenvårdsinsatser och att anpassa och utveckla öppenvården i syfte att höja graden av nyttjande. Verksamheten ställer om från att ha utgått i från "boendetrappan" där den hemlöse stegvis ska flytta till allt mer självständiga boenden under rehabiliteringens gång, till att utgå ifrån vinsterna med modellen "bostad först". Samverkan med Region Stockholms beroendevård och psykiatri är av stor vikt för den enskilde. Att erbjuda den enskilde en samordnad individuell plan (SIP) är en viktig del i att skapa en sammanhållen vård för den enskilde.

Förvaltningens missbruksvård fortsätter att utveckla barn- och föräldraperspektivet. Vid handläggning av ärenden rörande vuxna med missbruksproblematik uppmärksammas om det finns barn och i förekommande fall initieras alltid ett samarbete med barn- och ungdomsenheten. Barn till föräldrar med missbruksproblematik erbjuds stödgrupper via barn- och ungdomsenheten.

Socialpsykiatri

Förvaltningen erbjuder stödinsatser som boendestöd och sysselsättning till personer som har någon form av psykisk och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Brukarinflytandet för ökad delaktighet inom socialpsykiatri är en prioriterad fråga. Förvaltningen utvecklar metoder för trygg hemgång vid utskrivning från psykiatrisk slutenvård.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att kartlägga olika vägar till arbete för målgruppen. Målet är att kunna göra individuella handlingsplaner för enskilda brukare. Insatser till personer som står långt från arbetsmarknaden fokuserar på återhämtning och hälsofrämjande insatser. I syfte att stödja brukarna i deras återhämtningsprocess fortsätter utförarverksamheten inom socialpsykiatri satsningen på Peer-support, en professionell kamratstödare med egen erfarenhet av psykisk ohälsa. Den öppna träfflokalverksamheten kommer att moderniseras för att bättre möta brukarnas behov och intressen. Metoden kollegial observation används. Samarbete med brukar- och intresseorganisationer kommer att utvecklas.

Våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck

Personer inom stadsdelsområdet som är utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat

våld och förtryck får stöd av Relationsvårdscentrum Sydväst. Verksamheten vänder sig även till de personer som utövar våld i nära relationer. Relationsvårdscentrum Sydväst drivs av Skärholmens stadsdelsförvaltning på uppdrag Hägersten-Älvsjö och Skärholmens stadsdelsnämnder. Relationsvårdscentrum Sydväst arbetar uppsökande och har informationsinsatser riktade mot andra relevanta aktörer. Arbetet utvecklas i samverkan med polis. Efter utredning kan våldsutsatta placeras på skyddat boende.

Hemlöshet

Förvaltningen kommer under året att fortsätta bedriva ett intensivt arbete för att motverka hemlöshet genom såväl förebyggande åtgärder som nödvändiga insatser för enskilda. Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är en fortsatt prioriterad målgrupp. Barnens behov i dessa familjer uppmärksammas utifrån deras särskilt utsatta situation. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med personer som är 65 år eller äldre, med eller utan missbruk, som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa.

Förvaltningen fortsätter att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet som finns samlat i ett team inom beroendevården och ekonomiskt bistånd.

Alla personer som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten får en individuell boendeplan som bland annat syftar till att undanröja de hinder som finns för den enskilde att komma vidare till eget boende.

Samhällsinformation till nyanlända

Utvecklingen av stödet till nyanlända fortgår under 2020 i samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen. Frågor om arbete och bostad har särskilt fokus. Projektet "Föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen, nästa steg – en trygg vidareflytt" i samverkan med SHIS syftar till att ge stöd till de nyanlända som flyttar vidare från Bjällerkransen under 2020 och 2021. Erfarenheterna från projektet kommer att användas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Stöd och service till funktionsnedsatta

Förvaltningen erbjuder individuellt anpassade stödinsatser till personer som har någon form av funktionsnedsättning i syfte att alla invånare i stadsdelsområdet ska kunna leva ett självständigt liv och vara delaktiga i samhället. Kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättningar tillförsäkras behövligt stöd och service i form av till exempel boendestöd, gruppboende, sysselsättning, daglig verksamhet och stöd till att få en anställning. Utredning och erbjudande om insatser utgår i från den enskildes behov. Insatserna präglas av hög kvalitet, trygghet och delaktighet. Utredningarna görs under så kort tid som möjligt och insatsbeslutens längd anpassas utifrån den sökandes behov och situation och där det är lämpligt fattas beslut som gäller över lång tid. Den enskilde deltar i framtagandet av sin egen genomförandeplan och har på så sätt inflytande över hur insatsen utförs. Barn med funktionsnedsättningar och barn som lever i familjer där den vuxne ansöker om stöd och service för funktionsnedsättning uppmärksammas och barnets rätt till delaktighet tillgodoses. Behovet av ledsagarservice för barn och unga vuxna med funktionsnedsättningar tillgodoses så att de regelbundet kan delta i fritidsaktiviteter.

De reviderade riktlinjerna för ledsagning och ledsagarservice tillämpas och om det sker några betydande förändringar i praxis på området återkopplas detta till nämnden.

Förvaltningens utförarverksamheter inom funktionsnedsättningsområdet bedriver ett aktivt utvecklingsarbete i syfte att öka brukarnas delaktighet och självständighet. Digitaliseringen inom verksamheterna fortgår. Stadsdelsförvaltningen tar till vara den utveckling som gjorts inom LUM-projektet MALK (Mätinstrument avseende livskvalité) och kommer att implementera det digitala verktyg som tas fram för de boende i grupp- och servicebostäder. Arbetssättet kvalitetsobservationer används i verksamheterna.

Verksamheterna uppmärksammar våldsutsatta och arbetar för att verksamheterna ska vara fria från våld.

Förväntat resultat

Invånarna i stadsdelsområdet utvecklas utifrån sina förutsättningar, känner sig trygga och har en bra livskvalitet. Socialtjänsten uppmärksammar alla barn och vuxna som kan behöva stöd och erbjuder en modern, rättssäker och evidensbaserad socialtjänst i ett tidigt skede.

Alla barn i stadsdelsområdet har goda uppväxtvillkor och inget barn behöver uppleva våld eller förtryck. Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver.

Personer med psykisk funktionsnedsättning får stöd att utifrån sina förutsättningar, deltar i samhällets gemenskap och har ett arbete att gå till.

Vuxna och barn som är eller har varit utsatta för våld av närstående ges goda förutsättningar att kunna ta sig ur sådana relationer.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Insatserna är lättillgängliga och individuellt utformade. Biståndshandläggningen är rättssäker och likställig.

Analys

Nämnden bedömer att nämndmålet har uppnåtts.

Individ och familjeomsorg

Förvaltningen bedriver individ- och familjeomsorg som tryggar att den enskilde behandlas likställt och rättssäkert. De individer som behöver insatser ges dessa i första hand i ett tidigt skede och i öppna former. Evidensbaserade metoder används när detta är möjligt.

Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet.

Förvaltningen tillhandahåller en tillgänglig budget- och skuldrådgivning och personer som riskerar att vräkas från sina bostäder fångas upp i det vräkningsförebyggande arbetet. Familjer och enskilda som har kontakt med individ- och familjeomsorgen och som lever i osäkra boendeförhållanden kan få stöd av bolots. Förvaltningen har utvecklat insatser särskilt inför utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Personer som har stöd från socialpsykiatrin får stöd att nå arbetsmarknaden genom det utvecklingsarbete som genomförts.

Arbetet med samhällsvägledning har fortgått i stadsdelsområdet. Samhällsvägledarna erbjuder individuellt stöd och har i den utsträckning det varit möjligt även erbjudit öppen mottagning på Midsommargården och informationsmöten utifrån olika teman. Medborgarkontoret i Älvsjö har uppfyllt en fortsatt viktig funktion i arbetet med nyanlända med information och stöd samt tillgång till datorer, tidningar och tidskrifter samt samarbete med bibliotekets språkaktiviteter och läsläsning som vänder sig till målgruppen. Förvaltningens samhällsvägledning har under året bedrivit två projekt med stöd av Länsstyrelsen. Ett av projekten har bedrivits under 2019-2020 i samverkan med föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen, församlingar och SHIS. Arbetet har syftat till att de nyanlända ska få kännedom om stadens, stadsdelsförvaltningens och civilsamhällets utbud av insatser och aktiviteter som på olika sätt stärker den nyanländas etablering i samhället samt motverkar isolering och ohälsa. Nyanlända har på olika sätt bjudits in till arenor för möten med andra etablerade innevånare som föreningarna i stadsdelsområdet utgör. Stadsdelsområdets etablerade befolkning utgör en kraftfull resurs för de nyanlända. Betydelsefulla nätverk har skapats inom flera livsområden; språkinläring, kontakter som kan leda till arbete och bostad, stöd i föräldraskap, meningsfull fritid, kunskap om och delaktighet i samhällslivet. Syftet har även varit att skapa och implementera en strukturerad och varaktig samverkan mellan stadsdelsförvaltningen och civilsamhället, föreningslivet i synnerhet rörande arbetet med nyanlända. Projektet avslutades under årets första del. Det andra projektet, som pågått under hela verksamhetsåret, har varit riktat mot de personer och familjer som bor i något av SHIS boenden och är på väg att uppnå den maximala boendetiden på fem år under 2020 eller 2021. För att säkerställa att de nyanlända får det stöd och den information de behöver på sin väg mot självständighet har arbetet skett i nära samarbete med personal från SHIS. De goda erfarenheterna av arbetets framtagna metoder och fungerande strukturer utmynnade i slutet av verksamhetsåret i en LUM-ansökan för att tillsammans med en annan stadsdelsförvaltning ta fram en framtida stadsövergripande modell för det fortsatta arbetet med målgruppen.

På området barn och unga har särskilt fokus legat på uppdrag att nå ökad samordning och förstärka samverkan med förskola, skola, polis och Region Stockholm. Dessa aktiviteter planeras, samordnas och följs upp av avdelningschef på övergripande nivå. Samverkan sker i bland annat i SAMBA-gruppen med polis, elevhälsan, fältassistenter, fritidsgårdarna, kuratorer från ungdomsmottagningen och församlingarna. Arbetet har lett till att samarbete och samhandlingen mellan olika funktioner har förbättrats och utvecklats. Att trygga en stabil skolgång är av särskild vikt. Arbete med skolan rörande barn med omfattande frånvaro pågår i samverkan med grundskolechefen. Socialtjänsten och förskolan/skolan har sett över det interna samarbetet rörande barn som befaras fara illa och ett återkopplingsförfarande gällande orosanmälningar har implementerats.

Våld eller övergrepp mot barn och våld inom familjen är fortfarande den vanligaste orsaken till att utredning inleds på Familjeenheten i Hägersten-Älvsjö. Enheten har under hela verksamhetsåret uppmärksammat en ökning av inkomna ärenden och har under året tagit emot 4 517 ärenden (anmälningar, ansökningar samt yttranden). Av dessa gäller cirka 45 % av flickor och 55 % av pojkar. Enheten har under året placerat 102 barn och unga som har ett skyddsbehov (50 flickor och 52 pojkar). De flesta placeringar har gjorts i jourhem och HVB (hem för vård och boende), övriga placeringsformer är SIS (statens institutionsstyrelse), LSS-boende, familjehem, behandlingsfamiljer och stödboende. Det har skett en viss ökning av placeringar på HVB och SIS. Antalet unga som placerats i dessa former har ökat under året

och det är mestadels pojkar som har placerats i dessa vårdformer. Tydliga anledningar till detta är intensifierad och grövre kriminalitet hos kända ungdomsgång och unga i området samt uppkomna behandlingssammanbrott i övriga placeringsformer. Sammanbrott vid placering utanför hemmet är ett riktat utvecklingsområde både vad gäller bedömningsunderlag, kvalitetsarbete och systematisk uppföljning. Det har också handlat om en del unga som tidigare varit placerade och under året återfallit i missbruk och allvarlig kriminalitet. Familjevården uppvisar goda resultat vad gäller barnsamtal och barns delaktighet. Oavbruten skolgång och godkända resultat i grundskolan för de placerade barnen är ytterligare kvalitetsmått som följts upp systematiskt. Antalet individer i öppenvård i egen regi ligger konstant.

Under verksamhetsåret har det kommit in närmare 350 polisanmälningar gällande barn som misstänks för brott. 96 av dessa (35 flickor och 61 pojkar) har rört barn som första gången misstänks för ett brott. I enlighet med stadens riktlinjer och strategin för att minska utvecklingen av kriminalitet hos unga har enheten tagit fram rutin gällande för allvarssamtal. Rutinen innehåller en struktur där barn, unga och deras föräldrar ska kallas inom 48 timmar från att det har kommit till socialtjänsten kännedom att den unge misstänks för brottet. Även polis kallas i de fall det organisatorisk är möjligt för polisen att delta. Arbetet har påverkats av rådande pandemi, förvaltningarnas samgående och polisens möjligheter till deltagande. Under året har 52 kallelser (15 flickor och 37 pojkar) till allvarssamtal gjorts och 30 av dessa samtal kunde genomföras (7 flickor och 23 pojkar).

Familjerätt

Antalet frivilliga samarbetssamtal har under året ökat. En anledning kan vara att pågående pandemi orsakar nya frågeställningar att lösa för separerade föräldrar vilket orsakar konflikt samt att pandemisituationen innebär utmaningar i familjerelationer. Även antalet utredningsuppdrag fortsätter att öka. Antalet umgängesstödsärenden har tredubblats jämfört med 2019. Under hösten utökades öppettiderna i umgängeslokalen för att kunna verkställa de beslut som inkommit. Antalet ansökningar om medgivande minskade under det första tertialen och de har fortsatt att minska. Antalet adoptionsutredningar har minskat markant. Familjerättsverksamheten har under Coronapandemin utvecklat nya arbetssätt och bland annat uppmärksammat goda erfarenheter av digitala möten.

Vuxna med missbruk

De vuxna med missbruk som söker insatser hos förvaltningen har ofta komplexa behov på grund av samsjuklighet, många är också hemlösa. Detta ställer stora krav på flexibilitet i kombination med struktur i utredning och insatser. Samverkan är nödvändig med flera externa aktörer inom hälso- och sjukvård, psykiatri, polis och kriminalvård samt andra myndigheter. Utrednings- och förändringsprocessen har ofta långa perspektiv. Situationen för brukarna förändras ständigt och bristen på förutsägbarhet och uthållighet hos den enskilde komplicerar arbetet. Stadens kvalitetsgaranti upprätthålls genom att ett första besök erbjuds inom tre dagar. Under pågående pandemi har digitala möten införts. Det standardiserade instrumentet ASI (Addiction Severity Index) används som utredningsinstrument och för uppföljning. Förvaltningen förfogar över ett brett utbud av insatser i egen regi och dessa anpassas utifrån de behov som framkommer hos målgruppen. Initialt kan fem icke biståndsbedömda samtal erbjudas i motiverande och utredande syfte. Hemmaplanslösningar i egen regi är prioriterat.

Antalet vård dygn i LVM-vård har ökat medan antalet vård dygn på stödboende har minskat. Placeringarna sker till en genomsnittlig ökad dygnskostnad utifrån faktorer som förvaltningen har ringa möjlighet att påverka.

Socialpsykiatri

Brukarna inom socialpsykiatri erbjuds tillgänglig och rättssäker biståndsbedömning och trygga insatser av god kvalitet. Utvecklingen inom området under 2020 har rört ökad delaktighet, möjlighet att närma sig arbetsmarknaden och utveckling och anpassning av verksamheten genom de krav som nya regler för utskrivning från slutenvård. Metoderna MI och det lågaffektiva förhållningssättet är arbetssätt som stärker den enskildes möjlighet till kontroll och delaktighet i sitt eget liv. Delaktighetsprojektet precis som mycket annan verksamhetsutveckling har kraftigt påverkats av Coronapandemin och de hänsyn som måste tas för att minska smittspridning. Ett arbete med att modernisera och effektivisera sysselsättningsverksamheten och träfflokaler har pågått under hela året och förändringar har genomförts för att bättre möta den målgruppens förändrade sammansättning och behov.

Hemlöshet

Hemlöshet är alltså en stor utmaning som medför stora kostnader för placeringar i olika boendeformer. Förvaltningen bedriver ett aktivt, uppsökande, vräkningsförebyggande arbete och arbetar systematiskt med att personer i hemlöshet ska er hålla egna, självständiga boendelösningar. Förvaltningen erbjuder egna boendelösningar med tydliga inslag av stadens Bostad Först-metod.

Våld i nära relationer

Relationsvåldscentrum Sydväst (RVC) erbjuder de individer som aktualiseras och/eller ansöker om stöd utifrån våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ett professionellt och utvecklat stöd som syftar till att skapa ett skydd för individen och ge förutsättningar för att hen ska leva ett självständigt liv fritt från hot och våld. Verksamheten vänder sig till både våldsutsatta och till individer som utsätter för våld och använder evidensbaserade metoder. Verksamheten har noterat ett ökat inflöde av ärenden under året, både på remiss från stadsdelen och via egen ansökan. Under 2020 har RVC registrerat 202 ärenden från stadsdelsområdet (169 kvinnor och 33 män). 114 individer (100 kvinnor och 14 män) var under året aktuella för behandlingsinsats från RVC.

Öppen fritidsverksamhet och fältverksamhet

Fritidsledare såväl som fältassistenter utformar verksamheten i nära samspel med de ungdomar som deltar, för att svara upp mot behov och levnadsmönster och med ett vuxet perspektiv för en prosocial utveckling. På mötesplatserna har erbjudits öppen verksamhet och riktad verksamhet för unga som börjat årskurs 7 och upp till 18 års ålder.

Viktigast för barn och ungas utveckling och trygghet är deras vårdnadshavare. Fältassistenter har fokus på en god och för vårdnadshavarna stärkande kontakt. Fritidsgårdarna tar kontakt med varje besökarens vårdnadshavare.

Polis, socialtjänstens mottagningsgrupp och andra relevanta myndigheter bjuds in till de öppna mötesplatserna kvällstid. Ungdomarna får möjlighet att ställa frågor och få information. Verksamheten är relationsskapande. Ungdomarna får insikt i hur viktig rättskipning är för

dem och för samhället i stort. Ungdomarna får information om strategier för att undvika att utsättas för brott samt vad som ska göras om det ändå sker. Om när och hur en polisanmälan ska göras, hur rättsprocesser går till och vikten av att vittna. Vidare får ungdomarna information om socialtjänstens roll, om det råd och stöd en har rätt till och vilken hjälp den enskilde kan få.

Fältassistenterna mobiliserar till vuxenvandringar som regelbundet pågår i flera av stadsdelsområdets geografiska områden och har under året även genomfört trygghetsvandring med ungdomar. När det finns behov arbetar fältassistenterna schemalagt under eftermiddagarna och i nära samarbete med ungdomsjouren, mobila ordningsvakter och polis. Fältassistenterna arbetar uppsökande och förebyggande i den ungdomliga offentligheten. Samarbete för att skydda unga förekommer med samtliga skolor, socialtjänst, polis och civilsamhälle. Grupper av vårdnadshavare får information om framgångsrika strategier och förhållningssätt vid kontakt med sina ungdomar, för bästa förutsättningar för en prosocial utveckling.

Unga får stöd i att avstå från tobak, alkohol, övriga droger och antisocialt beteende

Verksamhet för unga med funktionsvariationer, både öppen för alla inom målgruppen och biståndsbedömd sådan, bedrivs.

Ungdomsmottagning

Ungdomsmottagningen bedrivs i delad regi med Region Stockholm. Mottagningen har under året fortsatt arbetet för att främja psykisk och fysisk hälsa bland ungdomar.

Ungdomsmottagningens verksamhet sker i samverkan med skolor, fältassistenter, fritidsverksamheter och socialtjänst. Arbetet med psykosociala stödsamtal har utifrån pandemins restriktioner i stort ställt om till samtal per telefon och digitala möten. De vanligen erbjudna klassbesöken för årskurs 8 på ungdomsmottagningen har erbjudits i den mån det fungerat utifrån pandemin.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning ges tillgänglig och rättssäker handläggning som syftar till att likställigheten i staden upprätthålls. Förvaltningen driver verksamheter i egen regi med hög kvalitet som tillgodoser ett brett spektra av behov och intressen. Grunden för utvecklingen av verksamheterna är stärkt egenmakt för den enskilde brukaren. För att stärka egenmakten används digitala hjälpmedel, det lågaffektiva förhållningssättet och de dagliga verksamheterna arbetar för att ge de brukare som kan en möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. Kvaliteten i bemötandet säkras genom välutbildade och engagerade medarbetare. Metoden kvalitetsobservationer implementeras. Brukarna ges möjlighet att delta i stadens kulturella utbud och hälsofrämjande aktiviteter.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras och åtgärdas detta.

Arbete med barns rättigheter

Förvaltningens verksamheter säkerställer barns rättigheter i enlighet med stadens Program för barnets rättigheter och inflytande 2018-2022. Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar samt i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. Barns rättigheter enligt Barnkonventionen har tagits tillvara bland annat genom att barnkonsekvensanalyser genomförs i alla ärenden som berör barn. Myndighetsutövningens enheter har särskilt utsedda barnombud och förvaltningen har en särskilt utsedd barnrättssamordnare som tagit fram en lokal implementeringsplan för arbetet med barnrättsperspektivet och stadens stödmaterial.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen erbjuder individuellt anpassade stödinsatser till personer som har någon form av funktionsnedsättning i syfte att tillförsäkra integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges.

Myndighetsutövningen sker rättssäkert för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättningar har erhållit behövligt stöd och service i form av till exempel boendestöd, gruppboende, sysselsättning, daglig verksamhet och stöd till att få en anställning. Utredning och erbjudande om insatser utgår alltid från den enskildes behov. Den enskilde deltar i framtagandet av sin egen genomförandeplan och har på så sätt inflytande över hur insatsen utförs.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.	100 %				100 %	100 %		VB 2020
<p>Analys</p> <p>Samhällsvägledarna har under perioden januari-oktober 2020 erbjudit totalt 61 personer ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från inflyttandet. Samtliga nyinflyttade har inom en månad fått ett personligt erbjudande om samhällsvägledning. Inflyttningsnivån kan vara något högre men då inget underlag gällande årets två sista månader inkommit från arbetsmarknadsförvaltningen så kan detta inte presenteras.</p> <p>Underlaget redovisas inte könsuppdelat men erbjudandet vände sig till 22 kvinnor och 39 män.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen fortsätter arbetet att tillsammans med Region Stockholm starta en verksamhet i Liljeholmen som innehåller både ungdomsmottagning och fritidsverksamhet samt ger utrymme för fältassistenter och föreningsdrivna aktiviteter.	2020-05-29	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbetet har pågått under hela verksamhetsåret. Under senhösten bekräftades det bygglov som behövs för nödvändig ombyggnad av lokalerna och detta arbete kommer påbörjas under tertialperiod 1 år 2021.</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 <p>Förvaltningen ska verka för att alla barn och vuxna som har kontakt med socialtjänsten i stadsdelsområdet och som har behov av att få en samordnad individuell plan för insatser från socialtjänst och hälso- och sjukvård ska få erbjudande om ett SIP-möte. Berörda enheter ska undersöka hur många barn och vuxna som har detta behov och följa upp under året hur många som fått erbjudandet och i hur många fall SIP har upprättats.</p>	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbetet har pågått under hela verksamhetsåret trots utmaningar i pandemins spår. Familjeenheten har en särskild SIP-samordnare som samordnar arbetet med samverkan intern och externt och som är verksam även inom funktionshinderområdet. Enhetens samtliga medarbetare är grundutbildade i lagstiftningen och riktlinjerna kring SIP. Det finns en uppdaterad SIP-rutin som är tillgänglig på enhetens samarbetsyta. SIP ingår som en del i introduktionen av nya medarbetare i staden och på enheten. Under året har enheten varit sammankallande till 31 SIP-möten. Enheten arbetar aktivt med att verka för att alla barn som kommer i kontakt med socialtjänsten ska känna till rättigheten som SIP-lagstiftningen innebär.</p> <p>Beroendevården har hittills deltagit på 65 SIP-möten. Det pågår ett arbete med att undersöka hur många vuxna som har behov av en SIP i syfte att kunna följa upp hur många som fått ett erbjudande om SIP och i hur många fall SIP har erbjudits. För närvarande förs statistik över genomförda SIP-möten men en basmätning av hur behovet ser ut saknas ännu.</p> <p>Handläggarna på utredningsgruppen inom ekonomiskt bistånd har haft uppdraget att välja ut minst en klient var och kalla till ett SIP-möte, under verksamhetsåret har 7,6% av alla besök utgjorts av SIP-möten.</p> <p>Medarbetare inom Beställarenheten funktionsnedsättning erbjuder, upprättar och deltar i möten kring samordnad individuell plan för barn och vuxna som har kontakt med socialtjänst och som har behov av samordnade insatser i samverkan med hälso- och sjukvård. För barn och ungdomar samt för målgruppen inom socialpsykiatri följs arbetet med SIP upp systematiskt. Antalet SIP:ar har minskat till följd av rådande pandemi, bland annat har slutenvården sedan slutet av mars nästan helt upphört att kalla till SIP-möten då det råder besöksförbud på sjukhus. Pandemin har dock inneburit allt fler digitala SIP-möten hålls.</p>			
 <p>Genomföra kartläggning av beslut enligt LSS och SoL rörande boende och ledsagning för personer med funktionsnedsättning och inom socialpsykiatri utifrån hur länge utredningen som föregick beslutet tog och med avseende på om beslutets längd är lämplig i förhållande till brukarens situation och behov.</p>	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Kartläggningen av utredningstid för beslut som rör boende och ledsagning har inte kunnat genomföras under året. Coronapandemin och skapandet av den nya stadsdelsförvaltningen Hägersten-Älvsjö har påverkat allt kvalitets- och utvecklingsarbete inom beställarenheten.</p>			
 <p>Goda exempeldag kring arbetet med systematisk uppföljning.</p>	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>En avdelningsövergripande goda exempeldag var inplanerad att genomföras den 6 april men har med anledning av Coronapandemin behövt ställas in.</p>			
 <p>Inom ramen för Uppdrag psykisk hälsa ska ungdomsmottagningen förstärka det uppsökande arbetet i skolorna och på öppna fritidsverksamheter med syfte att förebygga psykisk ohälsa bland unga.</p>	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Verksamheten har varit starkt påverkad av de restriktioner som råder med anledning av covid-19. Endast två stressföreläsningar och en pop up-mottagning på fritidsgård har kunnat genomföras. Klassbesöken för årskurs 8 i fysisk form har under stora delar av året fått ställas in. Kuratorerna har tillsammans med regionens barnmorskor tagit fram ett digitalt material som erbjudits som alternativ. Under visningen på skolorna finns personalen tillgänglig via chatt för dialog.</p>			
 <p>Kartläggning av digitalt utanförskap för samtliga brukargrupper inom avdelningen för social omsorg.</p>	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbetet med aktiviteten påbörjades under året på vissa av förvaltningens enheter medan andra utifrån pandempåverkan har behövt avvakta. Verksamheter där kartläggning genomförts har även implementerat nya arbetsverktyg för att öka graden av digital kompetens och delaktighet. Ett gränsöverskridande samarbete inom Liljeholmens dagliga verksamheter kring digitala verktyg har påbörjats där representanter från alla verksamheter deltar i en digitalgrupp. Gruppen kartlägger behov, planerar digitala studiebesök och letar efter digitala lösningar för alla målgrupper. För att utöka samarbetet inom förvaltningen finns även en representant från Glasade gången. Nätverkets yrkesgrupp har under året startat digitala verksamheter med</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
virtuella möten med sina deltagare. Steget framåt har också med hjälp av medarbetarna på Nätverket erbjudit sina deltagare en chatt. På Steget framåt stöttar man också deltagare individuellt med att bekanta sig med olika IT-lösningar och de ges möjlighet att prova på Ipads, PC, använda IP, Mobilt bank ID, samt använda mobilernas funktioner som de kan ha stöd av i vardagen.			
 Stadsdelsförvaltningen ska utveckla arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Arbetet har under verksamhetsåret pågått i samarbete med såväl arbetsmarknadsförvaltningen som civilsamhället och det lokala föreningslivet. Samtliga nyanlända har under året fått erbjudande om samhällsvägledning inom en tidsfrist på en månad och ett inarbetat arbetssätt för detta finns. Arbetsformerna i den mobila samhällsvägledningen har påverkats starkt av Corona-pandemin och anpassningar har skett för att inte riskera smittspridning.			
 Stadsdelsförvaltningen ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys			
Samhällsvägledarna har fortsatt arbetet med att aktivt vägleda nyanlända i bostadsfrågor. Förvaltningen erbjuder också boskola och har en bolots som arbetar med att etablera kontakter med olika fastighetsägare som kan erbjuda bostäder. Insatser från dessa kan komma i fråga för de familjer som snart behöver lämna Bjällerkransen och som har ett särskilt stort behov av stöd.			
Avdelningen har också deltagit i ett samarbetsprojekt med SHIS avseende de familjer som efter 5 år inte kan bo kvar inom SHIS. I det arbetet har såväl samhällsvägledarna, boskola och bolots samt socialsekreterarna i utredningsgruppen på ekonomiskt bistånd deltagit.			
 Utveckla arbetet med uppföljningar av insatser inom funktionshinderområdet så att det säkerställs att brukaren kommer till tals.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Projektet med att använda särskilda metoder för att säkerställa att enskilda brukare kommer till tals i samband med uppföljning av särskilt boende har inte kunnat genomföras under året eftersom Corona-pandemin innebar besöksstopp vid särskilda boenden inom stadsdelsområdet. Förvaltningen planerar att kunna påbörja projektet på nytt från april 2021.			
 Utveckla arbetssätt i samverkan med berörda parter vid utskrivning från slutenvård utifrån de förutsättningar som gäller i nya överenskommelser rörande Lagen om utskrivning från slutenvård.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Familjeenheten har en rutin för samverkan vid LUS. SIP-samordnaren ansvarar för att följa upp rutinen. Under hösten har gemensam implementering av gemensamma rutiner genomförts.			
Det pågår ett projekt om tryggt mottagande inom socialpsykiatri. Till följd av covid-19 har samtliga sjukhus besöksförbud vilket gör att den djupare samverkan som planerats tillsammans psykiatriens slutenvård måste senareläggas. Under verksamhetsåret har inte någon klient som vårdats på sjukhus konstaterats som utskrivningsklar.			
Vad gäller beroendevården har enhetschefen deltagit i en arbetsgrupp på Socialförvaltningen där frågor rörande dokumentation och uppföljning har diskuterats samt i en samverkansgrupp med beroendevården inom Regionen. Socialförvaltningen har utarbetat ett stöddokument till handläggare inom socialtjänsten som nu ska implementeras i verksamheten. Verksamheten använder sig också av den placeringsresurs som finns på Boende- och behandlingsenheten när snabba placeringar i samband med utskrivningar från slutenvården måste göras. Tyvärr följer psykiatri inte alltid den lagstiftade processen. Inom beroendevården är problemet att de korta vårdtiderna ofta medför att klienten har skrivits ut när inskrivningsmeddelandet når förvaltningen. En annan försvärande omständighet är också det bristande samarbetet mellan psykiatriens sluten- och öppenvård.			
 Utveckla barnrättsarbetet genom att testa metoder för hur barn som berörs av utredningar och insatser som riktas till dem själva eller till vuxna kan komma till tals.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Familjeenheten har haft svårigheter att testa och införa nya metoder för att öka barns delaktighet i förhandsbedömningar och utredningar. Två metoder har planerats. Barnenkäter i förhandsbedömningar och intervjuer enligt Västernorrlandsmodellen i utredningar. Båda metoderna har varit svåra att testa och det har varit svårt att få fram ett tillräckligt stort underlag. Det har varit svårt att genomföra barnsamtal på plats på grund av rådande läge i samhället med Covid-19. Ett utvecklingsområde under sista perioden är att arbeta vidare med rutinen och undersöka möjligheterna till digitala lösningar.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Under våren genomförde arbetsgruppen funktionsnedsättning barn i Hägersten-Liljeholmen en metoddag och beslutade om att använda vissa metoder för att säkerställa att barn kommer till tals. Inom funktionsnedsättning vuxen och socialpsykiatri upprättas barnkonsekvensanalyser i samband med att beslut nyrövas. I samband med detta fattar handläggare beslut om hur och på vilket sätt barn till vuxna som har insatser kan komma till tals.</p> <p>Inom ekonomiskt bistånd och beroendevård finns 5 barnombud som deltar i avdelningens barnrättsnätverk. Inom beroendedelen har informationsmaterial som riktar sig till äldre barn tryckts upp och barnkonsekvens analyser ska göras i alla utredningar samt vid val av insatser. Inom ekonomiskt bistånd ska barnkonsekvens analyser skrivas i beslut som gäller barn. SoF har bidragit med att ta fram material avseende barnkonsekvensanalyser inom de olika verksamhetsområdena och utbildningar har till viss del genomförts men mycket har blivit inställt utifrån pandemin. Ett intern utvecklingsarbete avseende barnrättsperspektivet och barnens rätt att komma till tals behöver göras.</p>			
 Utveckla och pröva ett arbetssätt med förstärkta samhandlingsteam kring brukare som har behov av insatser från fler enheter inom avdelningen för social omsorg.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>När det gäller det utvecklandet av arbetssätt för intern samverkan mellan avdelningens olika enheter har samarbetsöverenskommelserna setts över och reviderats.</p> <p>Beställarenheten funktionsnedsättning har utarbetat samverkansformer med familjeenheten och har påbörjat en ny organisation för att säkerställa samarbetet kring barn med funktionsnedsättning som också har behov av insatser från familjeenheten. Det finns planering för att starta upp arbetet kring team mellan beställarenheten funktionsnedsättning och enheten för ekonomiskt bistånd och beroendefrågor i början av 2021.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls delvis

Analys

Målet för verksamhetsområdet uppnås delvis. Bedömningen till att målet endast delvis uppnås grundar sig på att äldreomsorgens verksamheter har behövt prioritera kärnuppdraget framför kvalitetsutveckling under året med en pågående pandemi. Nämndmålet bedöms uppfyllas helt men åtta av tio indikatorer uppnår inte årsmålen. Indikatorerna baserats på Socialstyrelsens brukarundersökning som skickades ut under den först vågen av pandemin. Det finns en möjlighet att det kan påverka utfallet av resultatet. Svarsfrekvensen för både hemtjänsten och vård- och omsorgsboende är låg gör att det är svårt att analysera resultatet. Dessutom är detta den första redovisningen efter sammanslagningen så någon jämförelse med tidigare år är inte möjlig. Förvaltningen arbetar aktivt för att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet utifrån rådande situation men ser att arbetet inte har gett full effekt på resultatet av brukarundersökningen.

Äldreomsorgen har ett brett uppdrag från uppsökande arbete och förebyggande insatser för seniorer i stadsdelsområdet till äldre med behov av hemtjänstinsatser, dagverksamhet och särskilt boende såsom servicehus och vård- och omsorgsboende. I fokus för alla verksamheter står de äldres hälsa och välbefinnande.

Arbete för ökad jämställdhet

Utgångspunkten för äldreomsorgen är att insatser ska ges utifrån den äldres individuella behov och att vården och omsorgen är personcentrerad. Jämställdhetsarbetet är integrerat i såväl biståndsbedömningen som i verksamheterna. I biståndsbedömningen används en

intervjuguide som stöd i utredningsarbetet där vikten av att ställa könsneutrala och jämställda frågor tas upp.

På vård- och omsorgsboende, servicehusen, dagverksamheterna och mötesplatserna erbjuds t.ex. olika aktiviteter som passar både män och kvinnor och där den äldre också har möjlighet att välja utifrån sina intressen och önskemål.

Brukarundersökningarna och individuppföljningarna har analyserats utifrån ett kvalitets- och jämställdhetsperspektiv för en ökad brukarnöjdhet och kvalitet i verksamheterna.

Förebyggande och uppsökande verksamhet

Inom ”Enheten för utveckling och förbyggande arbete”, har äldreomsorgens resurser samlats för förebyggande insatser som riktar sig dels till alla seniorer i stadsdelen och dels till äldreomsorgens verksamheter. Enheten följer också aktuell forskning och svarar för metodutveckling inom äldreomsorgen.

Äldreomsorgens mötesplatser och aktivitetscenter erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter, kulturupplevelser och social gemenskap, som är betydelsefulla och uppskattas av seniorerna. På grund av Coronapandemin har mötesplatserna behövt vara stängda. Aktiviteter, såsom gympa- och yogagrupper har kunnat anordnas utomhus i mindre grupper på ett säkert sätt under sommaren och hösten.

Aktivitetscenter

Förvaltningen driver två aktivitetscenter, dels vid Axelsbergs seniorboende och dels vid Långbrobergs seniorboende. Aktivitetscentren är öppna för alla seniorer i stadsdelsområdet och samverkar med olika aktörer för att erbjuda seniorerna ett varierat utbud av aktiviteter, kulturupplevelser och möjlighet till gemenskap. I fokus för verksamheten står seniorernas hälsa och välmående. På grund av pandemin har aktivitetscentren varit stängda. Kreativa lösningar för olika utomhusaktiviteter i mindre grupper har kunnat anordnats, vilket varit mycket uppskattat. Stöd och kontakt med seniorerna har skett via telefonsamtal, digitala verktyg och verksamhetens facebook-sida. Planering av aktiviteter samt utvecklingsarbete kring aktivitetscentren och informationen har pågått under året.

Ungdomsbesök i äldreomsorgen

Verksamheterna har haft ungdomsbesök men inte inomhus på grund av pandemin. Kort, foton, brev och blommor som man plockat har lämnats utifrån. Uppträdande har också gjorts t.ex. vid midsommarfirande. Ungdomarnas insatser har varit betydelsefulla och uppskattade.

Tryggt mottagande

Tryggt mottagande för en säker och trygg hemgång efter sjukhusvistelse har fortgått under hela året. Teamet består av sex undersköterskor som arbetar heltid samt en arbetsledare på halvtid. Undersköterskorna fungerar dels som koordinatörer vid hemgång, t.ex. genom kontakt med Aleris Rehab för hjälpmedel och dels med att ge de hemtjänstinsatser som personen beviljas. Insatsen Tryggt mottagande i hemmet är tidsbegränsad till ett par veckor per person och sedan övertar ordinarie hemtjänst insatserna. Teamet, inkl. arbetsledaren har sin arbetslokal på Trekantens servicehus. Beställarenheten äldre vid Hägersten-Älvsjös stadsdelsförvaltning är samordnare och ansvarar för chefskap och arbetsledare.

En prioriterad utvecklingsfråga har varit samverkan med primärvården och primärvårdsrehabiliteringen. Vilket har ställts på sin spets i och med de rådande omständigheterna. Samverkansmöten har skett digitalt och fokus har varit på smittläget.

Kvalitets- och utvecklingsarbetet

Äldreomsorgens kvalitetsarbete har under året fokuserat på demensvården, den palliativa vården, stöd till anhöriga samt att säkerställa en likställig biståndsbedömning.

Ett prioriterat uppdrag har varit att försöka nå äldre som känner sig ensamma och isolerade och erbjuda dem möjlighet till social gemenskap samt ge råd och stöd. Utvecklingsarbetet har påbörjas under hösten utifrån de stimulansmedel som har beviljats. Bland annat har seniorer i ordinärt boende, genom Matlyftet, fått möjlighet till näringsrika mellanmål och ökad gemenskapen genom den kommunala hemtjänsten med stöd från dietist.

För att minska känslan av ensamhet och oro har boenden, seniorer och anhöriga till boende givits möjlighet till samtalsgrupper genom att personal har utbildas till samtalsledare i existentiella samtal.

Äldreomsorgens arbete med att utveckla volontärverksamhet tillsammans med pensionärsorganisationer och civilsamhället har behövt förbli vilande på grund av pandemiläget.

Digitalisering och välfärdsteknik

Äldreomsorgen har investerat i välfärdsteknik som syftar till att öka kvaliteten, tryggheten och den äldres självständighet.

Ett exempel är att ge stöd till äldre i att använda digitala verktyg/surfplattor för att till göra inköp av matvaror på nätet. Användning av digitala verktyg gör det möjligt för boende på vård- och omsorgsboende och hemtjänstens brukare att kommunicera med sina anhöriga.

Äldreomsorgen har deltagit i ett projekt i samarbete med Karolinska Institutet, om att använda en app för stöd till anhörig till närstående med demenssjukdom. På grund av pandemin har projektet inte kunnat bli av.

Kompetensutveckling

Målsättningen är att alla medarbetare ska erbjudas kontinuerlig kompetensutveckling utifrån sina behov. Prioriterade områden är bemötande, demensvård, psykisk ohälsa, palliativ vård, anhörigstöd, våld i nära relation samt ökade kunskaper i svenska.

Under våren har fokus för kompetensutvecklingen varit utbildningsinsatser gällande de basala hygienrutinerna och hur skyddsutrustning ska användas, samt webbutbildningar om covid-19. Uppföljning och genomgång fortsätter under hösten för att säkerställa att alla har kunskaper om detta och följer rutinerna.

Äldreomsorgens processledare är ett stöd till medarbetarna i dokumentationsarbetet och äldreomsorgens dietist i frågor om kost, nutrition, nattfasta och måltidsobservationer.

Medarbetarnas kompetens och ombudens särskilda kompetens inom olika områden och deras engagemang har stor betydelse för kvalitets- och utvecklingsarbetet. Anhörigkonsulenten har utbildat fler anhörigombud och Seniorhälsans aktivitetsledare har utbildat fler

aktivitetsombud. Inom hemtjänsten har det genomförts en digital föreläsning om psykisk ohälsa hos äldre.

Silviahemscertifieringen vid Fruängsgården som behövde pausas på grund av pandemin återupptogs i slutet på augusti och är nu genomförd. Axelsbergs vård- och omsorgsboende har startat upp sin Silviahemscertifiering under hösten.

Vid beställarenheten äldre har handläggare deltagit i en specialistutbildning kring demens under hösten samt haft en heldag kring demens.Handledningarna för ökad kompetens inom området demens och psykisk ohälsa som påbörjades under våren men som av pandemin behövde pausas kunde endast handledningen inom demens återupptas under hösten i digital form. Handledningen inom psykisk ohälsa har inte kunnat inte fortsätta under hösten.

Äldreomsorgen samarbetar med Palliativt kompetenscentrum (PKC) för utbildning av palliativa ombud och kontinuerlig kompetensutveckling.

Föreläsningarna om psykisk ohälsa som vänder sig alla medarbetare inom äldreomsorgen, bedöms inte kunna genomföras på grund av risken för smittspridning.

Trygga och tillgängliga bostäder

En äldreboendeplan har tagits för Västra Söderort för Hägersten-Älvsjö och Skärholmen.

Boendeplaneringen handlar bland annat om att omstrukturera servicehuslägenheter till seniorbostäder för att fler äldre ska ges möjlighet till en anpassad och tillgänglig bostad och kunna flytta när som så önskar. På sikt, utifrån den demografiska utvecklingen med allt fler äldre, behövs även fler platser på vård- och omsorgsboende.

På Fruängsgården har en del av servicehuset, A-huset, med 63 servicehuslägenheter tomställts för renovering och omstrukturering till seniorboende. Under tiden planering pågår för omställning till seniorboende är lägenheterna uthyrda till nyanlända.

Brukarundersökningar

Brukarnas nöjdhet med verksamheternas kvalitet följs upp genom stadens och Socialstyrelsens årliga brukarundersökningar för dagverksamhet, hemtjänst, servicehus och vård- och omsorgsboende.

Uppfyllelsen av äldreomsorgens årsmål för kvalitetsindikatorerna baseras på resultaten från brukarundersökningarna. Resultaten analyseras och används av enheterna i deras förbättrings- och utvecklingsarbete.

Brukarundersökningen för dagverksamhet genomfördes under veckorna 10-19. Resultaten som presenterade vecka 24 visar att många är nöjda med sin dagverksamhet, känner sig trygg och tycker att de får ett bra bemötande av personalen. Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?", publiceras i slutet av oktober 2020.

Resultaten för kvalitetsindikatorn kontinuitet i hemtjänsten mäts och levereras av staden centralt till stadsdelsnämnderna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen ♀	68 %	69 %	67 %			65 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra ♀	51 %	48 %	52 %			55 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Årsmålet uppnåddes inte under året. Resultatet kommer från socialstyrelsens brukarundersökning och gjordes innan Hägersten-Älvsjös sammanslagning vilket gör att det inte är meningsfullt att jämföra med tidigare år. Svarsfrekvensen var låg på båda tidigare förvaltningarna vilket påverkar möjligheten till en korrekt analys av resultatet. Det kan även finnas en stor möjlighet till att svaren har påverkats av den pågående pandemin. Andelen män, 48%, uppger att de upplever att möjligheten att komma utomhus är bra och 52% av kvinnorna uppgesamma. Skillnaden mellan könen är inte stor och det är svårt att dra några slutsatser om vad det mindre skillnaden kan bero på med bakgrund till låg svarsfrekvens och pågående pandemi under den tid som brukarundersökningen skulle svaras på.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten ♀	85 %	85 %	84 %			86 %	86 %	2020
Analys Årsmålet uppnåddes inte under året. Resultatet kommer från socialstyrelsens brukarundersökning och gjordes innan Hägersten-Älvsjös sammanslagning vilket gör att det inte är meningsfullt att jämföra med tidigare år. Svarsfrekvensen var låg på båda tidigare förvaltningarna vilket påverkar möjligheten till en korrekt analys av resultatet. Det kan även finnas en stor möjlighet till att svaren har påverkats av den pågående pandemin. Skillnaden mellan könen, där 85% av männen och 84% av kvinnorna uppger att de kan påverka hur hjälpen utförs, är så pass liten att det inte går att dra några slutsatser.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende ♀	73 %	76 %	72 %			77 %	77 %	2020
Analys Årsmålet uppnåddes inte under året. Resultatet kommer från socialstyrelsens brukarundersökning och gjordes innan Hägersten-Älvsjös sammanslagning vilket gör att det inte är meningsfullt att jämföra med tidigare år. Svarsfrekvensen var låg på båda tidigare förvaltningarna vilket påverkar möjligheten till en korrekt analys av resultatet. Det kan även finnas en stor möjlighet till att svaren har påverkats av den pågående pandemin. Andelen män, 76%, uppger att de kan påverka hur hjälpen utförs medan endast 72% av kvinnorna uppger att de kan påverka hur hjälpen utförs. Skillnaden kan bero på att det är en större antal kvinnor som svarat på brukarundersökningen.								
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten ♀	80 %	80 %	80 %			81 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Årsmålet uppnåddes inte men ligger nära målet. Resultatet kommer från socialstyrelsens brukarundersökning och gjordes innan Hägersten-Älvsjös sammanslagning vilket gör att det inte är meningsfullt att jämföra med tidigare år. Svarsfrekvensen var låg på båda tidigare förvaltningarna vilket påverkar möjligheten till en korrekt analys av resultatet. Det kan även finnas en stor möjlighet till att svaren har påverkats av den pågående pandemin. Det är lika många män som kvinnor som upplever sig trygga i hemtjänsten.								
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende ♀	85 %	80 %	87 %			87 %	Tas fram av nämnd	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Årsmålet uppnåddes inte men ligger nära målet. Resultatet kommer från socialstyrelsens brukarundersökning och gjordes innan Hägersten-Älvsjös sammanslagning vilket gör att det inte är meningsfullt att jämföra med tidigare år. Svarsfrekvensen var låg på båda tidigare förvaltningarna vilket påverkar möjligheten till en korrekt analys av resultatet. Det kan även finnas en stor möjlighet till att svaren har påverkats av den pågående pandemin.								
Andelen män, 80%, uppger att de upplever sig trygga i sitt vård- och omsorgsboende medan 87% av kvinnorna uppger att de upplever sig trygga i sitt vård- och omsorgsboende. Skillnaden kan bero på år svår att dra en slutsats kring. Den rådande pandemin kan påverka den äldres känsla av trygghet.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	91 %					92 %	92 %	2020
Analys								
Brukaundersökningen visar att deltagarna känner sig nöjda, trygga och att personalen har ett bra bemötande.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	85 %	86 %	84 %			85 %	85 %	2020
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	80 %	85 %	78 %			82 %	82 %	2020
Analys								
Årsmålet uppnåddes inte men ligger nära målet. Resultatet kommer från socialstyrelsens brukarundersökning och gjordes innan Hägersten-Älvsjös sammanslagning vilket gör att det inte är meningsfullt att jämföra med tidigare år. Svarsfrekvensen var låg på båda tidigare förvaltningarna vilket påverkar möjligheten till en korrekt analys av resultatet. Det kan även finnas en stor möjlighet till att svaren har påverkats av den pågående pandemin.								
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	12,2					10	Max 10 personer	2020
Analys								
Schemoplanerarna i de olika arbetsgrupperna försöker att se till att det är kontinuitet hos kunderna och samordnarna att bemanna in samma vikarier till en arbetsgrupp. Hemtjänsten har från januari till juli ett genomsnitt på 13,5 personal gällande kontinuiteten. Under andra halvan av året har snittet sjunkit ner till 12,2 personal vilket är en förbättring mot första halvan av 2020. Kontinuiteten är en prioriterad fråga som hemtjänsten arbetar aktivt med och kommer fortsätta arbetet med att planera in samma personal hos kund i den utsträckning som är möjlig. Pågående pandemin med hög sjukfrånvaro har påverkat utfallet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Beställarenheten äldre planerade tillsammans med äldreförvaltningen och Äldrecentrum att bjuda in till samverkansmöten med Regionen, men på grund av pandemin har detta flyttats fram.			
  Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Möjlighet finns till digitala inköp och att få hjälp av personal. Det har hittills få äldre som visat intresse för digitala inköp.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31	
Analys En utredning har börjats kring ett införande av IBIC i stadens nya verksamhetssystem "Esset".			
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31	
Analys I revideringen av riktlinjerna för biståndshandläggning ingår frågan om dagverksamhet. En beskrivning om vad som gäller för de olika inriktningarna inom dagverksamhet har där setts över.			
  Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Äldreförvaltningen har tagit fram ett PM. Arbetet fortsätter under 2021.			
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har sju träffpunkter/mötesplatser, varav två aktivitetscenter, som riktar sig till seniorer i stadsdelsområdet. Enheten för förebyggande och uppsökande arbete som ansvarar för mötesplatserna har under året samt i och med sammanslagningen av stadsdelsnämnderna, sett över verksamheten för planering och utveckling inför nästa år.			

Nämndmål:

Äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldres hälsa och välbefinnande står i fokus för äldreomsorgens verksamheter och insatser.

Biståndsbedömningen ska vara rättssäker och likställig.

Biståndshandläggarens huvuduppgift är att göra en individuell behovsbedömning. När den enskilde gör en ansökan om hjälp hanteras den skyndsamt som följs av utredning, bedömning och beslut. Beslut kan vara bifall, delvis avslag eller avslag. Därefter sker verkställighet, uppföljning och utvärdering. Alla dessa delar dokumenteras på ett rättssäkert sätt.

För att säkerställa likställdheten i myndighetsutövningen föredras ansökningar om boende samt ärenden av mer principiellt intresse i gemensamma ärendegenomgångar.

Alla äldre som har biståndsbedömda insatser har genom utförarenheterna en utsedd kontaktman med uppdrag att samordna insatserna kring den äldre. Tillsammans med den äldre upprättar kontaktsmannen en genomförandeplan för att säkerställa hur den äldre vill att insatserna ska utföras. Utgångspunkten är att personalen ska ha ett rehabiliterande synsätt för att så långt som möjligt ta tillvara den äldres egna resurser så att den äldre kan bibehålla sina

funktioner.

Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende erbjuds riskbedömningar som syftar till att förebygga undernäring, trycksår och fallolyckor samt att den äldre har en god munhälsa.

Verksamheten arbetar i team med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut för att säkerställa en trygg och personcentrerad vård och omsorg utifrån den boendes behov och önskemål.

Äldreomsorgens mötesplatser inklusive aktivitetscentren erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter, kulturupplevelser, gemenskap och dagsutflykter.

Korrekt och tillgänglig information är ett uppdrag för alla enheter inom äldreomsorgen.

Förväntat resultat

Äldre känner sig trygga och är nöjda med äldreomsorgen samt tycker att de är delaktiga och kan påverka planeringen och utformningen av sin äldreomsorg.

Äldres förmåga att leva värdigt och självständigt stärks.

Kvinnor och män har likvärdig äldreomsorg.

Äldre med insatser har inflytande över insatsernas utförande.

Äldres välbefinnande och nöjdhet ökar med bättre mat och en trevlig måltid.

Äldres kunskap om möjligheten att påverka och planera sin boendesituation ska öka.

Analys

Bedömningen är att nämndens mål uppfylls.

God mat och en trevlig måltid

Äldreomsorgens dietist och måltidsombuden/kostombuden har en viktig roll i kvalitetsarbetet kring frågor som rör kost och hälsa samt att ta tillvara de äldres synpunkter gällande måltiden. Arbetet med måltidsobservationer och nattfastemätningar har pågått under året och kommer att fortsätta att utvecklas.

Utveckling av hemtjänsten

Hemtjänsten möter brukare med olika behov, förutsättningar och svårigheter vilket ställer krav på en professionell och flexibel hemtjänst samt en ständig kompetensutveckling av medarbetarna. Hemtjänstens demensgrupp är Silviahemscertifierad. Behov finns att även profilera hemtjänsten till målgruppen äldre med psykisk ohälsa och planer finns att utbilda ombud riktade till denna målgrupp.

Hemtjänsten arbetar med att öka kontinuiteten genom att bemanningen planeras så att brukaren får hjälp av samma personal så långt som möjligt, vilket bidrar till att öka tryggheten. Utvecklingsarbetet kring ramtid, som syftar till att öka brukarnas inflytande i planeringen och utförandet av insatserna pågår.

En stimulerande dagverksamhet

Dagverksamheten är uppskattad och bidrar till hälsa och välmående hos både deltagare och

deras anhöriga som får avlastning. Dagverksamheterna i egen regi är varit stängda under en period av året, men efter sommaren möjliggjordes ett coronasäkert öppnande i begränsad omfattning.

Vård- och omsorgsboende och servicehus

Både vård- och omsorgsboendena och servicehusen erbjuder en meningsfull dag med aktiviteter och social gemenskap samt möjlighet till daglig utevistelse. Under den pågående pandemin har de boende erbjudits olika utomhusaktiviteter och kulturupplevelse med uppträdande på innergårdarna.

Utvecklingsarbetet kring teamarbetet med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut har genomförts under året. Riskbedömningarna för fall, undernäring, trycksår samt munbedömning har varit prioriterat och är genomförda på servicehus och vård- och omsorgsboende. Dessa registreras i patientjournalen och i det nationella kvalitetsregistret Senior Alert och ligger till grund för planeringen av den boendes individuella vård och omsorg.

Rättssäker och likställig biståndsbedömning

Utredningar och behovsbedömningar baseras på den enskildes individuella behov, önskemål och resurser. Biståndshandläggarna skriver utredningar i stadens kartläggnings- och bedömningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag för beslut. En intervjuguide används som stöd i utredningsarbetet där vikten av att ställa könsneutrala och jämställda frågor samt frågor som rör nutrition, hbtq och våld i nära relation.

I och med sammanslagningen av de både stadsdelsförvaltningarnas beställarenheter har enheten påbörjat arbetet med att se över och utveckla sina arbetssätt och rutiner.

Uppföljning

Under året har verksamhetsuppföljningar genomförts utifrån stadens uppföljningsmodell för verksamheter inom äldreomsorgen oavsett regiform. Förvaltningen har totalt följt upp sex verksamheter, varav samtliga är hemtjänstföretag. Uppföljningarna har i år framförallt handlat om att följa upp att tidigare identifierade avvikelser/brister är åtgärdade. Uppföljningarna visar dock att verksamheterna fortfarande har utvecklingsmöjligheter avseende bland annat social dokumentation och rutiner.

Beställarenheten äldre genomför kvalitetsuppföljningar på individnivå såväl på boenden som inom hemtjänsten och använder äldreförvaltningens stadsövergripande rutiner för kvalitetsuppföljning på individnivå. Samtliga uppföljningar på vård- och omsorgsboenden har ställts in sedan mars månad på grund av pandemin och återupptas när det bedöms möjligt.

Äldreomsorgen kommer att ta del av Inspektionen för vård och omsorgs (IVO: S) fördjupade tillsyn och använda resultaten i äldreomsorgens utvecklingsarbete. I tillsynen ingår Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende och Solberga vård- och omsorgsboende.

Arbete för ökad jämställdhet

Utgångspunkten för äldreomsorgen är att insatser ska ges utifrån den äldres individuella behov och att vården och omsorgen är personcentrerad. Jämställdhetsarbetet är integrerat i såväl biståndsbedömningen som i verksamheterna. I biståndsbedömningen används en

intervjuguide som stöd i utredningsarbetet där vikten av att ställa könsneutrala och jämställda frågor tas upp.

På vård- och omsorgsboende, servicehusen, dagverksamheterna och mötesplatserna erbjuds t.ex. olika aktiviteter som passar både män och kvinnor och där den äldre också har möjlighet att välja utifrån sina intressen och önskemål.

Brukarundersökningarna och individuppföljningarna har analyserats utifrån ett kvalitets- och jämställdhetsperspektiv för en ökad brukarnöjdhet och kvalitet i verksamheterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Beställarenheten äldre och hemtjänsten ska utveckla rutinerna för genomförandeplanen.	2020-01-01	2020-12-31
Analys Arbetet med att utveckla rutinerna för genomförandeplaner har inte genomförts som planerat på grund av coronapandemin.			
✓	Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende ska erbjudas förebyggande riskbedömningar för fall, trycksår, undernäring samt munhälsobedömning. Åtgärdsplan/hälsoplan ska tas fram utifrån individuella behov.	2020-01-01	2020-12-31
Analys Riskbedömningar har erbjudits och genomförts för boende på servicehus och vård- och omsorgsboende, som utgör en del i arbetet att säkerställa en individuellt anpassad vård- och omsorg.			
✓	Kompetensutveckling inom området livsmedelshygien på vårdavdelningskök.	2020-01-01	2020-12-31
Analys Alla verksamheter har haft utbildning om basala hygienrutiner.			
✓	Mat- och måltidspolicyn för äldreomsorgen i Stockholms stad ska implementeras i verksamheterna genom information och utbildningsinsatser för chefer, kostombud och medarbetarna bland annat kring måltiden, måltidsobservationer och nattfastemätning.	2020-01-01	2020-12-31
Analys Maten och måltiden har under året stått i fokus för äldreomsorgens kvalitetsarbete. Äldreomsorgens dietist har genomfört utbildningsinsatser och möten via skype med kostombuden för kompetensutveckling. Måltidsobservationer och nattfastemätningar har genomförts.			
✓	Äldre ska inbjudas till gemensam lunch på mötesplatser/aktivitetscenter.	2020-01-01	2020-12-31
Analys Insatsen Matlyftet ställdes om på grund av pandemin, från gemensamma lunchgrupper till extra stödinsatser i hemmet av den kommunala hemtjänsten och dietist. Brukare med behov har fått extra hjälp och tid kring maten och måltiden med näringsriktiga mellanmål, att baka och fika tillsammans. För att minska ensamheten har brukaren också fått hjälp med att kontakta anhöriga via digitala verktyg. Insatserna har varit mycket uppskattade.			
✓	Äldreomsorgen ska tillsammans med pensionärsorganisationerna och civilsamhället utveckla former för volontärverksamhet.	2020-01-01	2020-12-31
Analys Volontärverksamhet har förekommit i begränsad form under året och inte utvecklas vidare då mötesplatserna har varit stängda. Volontärer på vård- och omsorgsboende har inte kunnat genomföras. För att öka möjligheten till delaktighet kommer en inventering att genomföras tillsammans med. Utvecklingsarbetet fortsätter 2021 såsom inventering med pensionärsorganisationerna om vad för kunskap och erfarenheter seniorerna kan dela med sig av till andra. Vidare kommer redan aktiva seniorer erbjudas att vara extra stöd vid andra aktiviteter såsom promenader.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Äldreomsorgen ska utveckla det förebyggande och uppsökande arbetet som syftar till att bryta ofrivillig ensamhet och isolering hos äldre.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Utvecklingsarbetet kring ofrivillig ensamhet har planerats och letts av äldreomsorgens enhet för utveckling och förebyggande arbete. Enheten har utvecklat nya olika aktiviteter och möten för seniorer, anhöriga och personer med syn- och hörselnedsättningar och som passar de behov som finns som utegympa, uteyoga, promenader, stavgång och It-stöd för seniorer. Från sökta medel har olika satsningar gjorts som bland annat utbildning för aktivitetsledare, anhörigombud, existentiella samtal för personal och psykisk hälsa. Matlyftet har inneburit ökat välmående för brukarna.			
✓ Äldreomsorgens medarbetare ska erbjudas föreläsning om demens och psykisk ohälsa.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Föreläsningarna i samarbete med KI, för alla äldreomsorgens medarbetare, har inte kunnat genomföras på grund av risken för smittspridning av covid-19.			
✓ Äldreomsorgens medarbetare ska genomföra webbutbildningarna om demens.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Webbutbildningar om demens pågår kontinuerligt vid enheterna. Inom flera enheter har medarbetarna genomfört webbutbildningarna demens ABC och demens ABC plus. Några har även genomfört delen Nollvision. Beställarenheten har haft digital utbildningsdag kring demens.			
✓ Äldreomsorgens rutiner för anhängstötet ska implementeras i alla verksamheter och utgöra basen för utvecklingsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Framtagandet av äldreomsorgens vägledning gällande anhängstöd har påbörjats men försenats. Stockholms stad tar fram ett nytt anhängstödprogram 2021-2024 och grundmaterialet håller på att omarbetas och uppdateras.			
✓ Öka kunskaperna om HBTQ-personer livssituation och behov.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Planerad kompetensutveckling med t.ex. diplomering har inte kunnat genomföras på grund av pandemin.			

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområden inom inriktningsmålet om En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att alla fem mål för verksamhetsområden och alla fem nämndmål har uppfyllts helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att förvaltningens arbete har bidragit till att uppfylla målet. Stadsdelsnämnden har haft en tät och nära samverkan med näringslivet i Hägersten-Älvsjö inom de frågor som ligger inom nämndens ansvarsområde, främst trygghets- och säkerhetsfrågor. Förvaltningen har genomfört olika aktiviteter under året. Fokusområden har varit Liljeholmens centrum, Älvsjö centrum och Fruängen-Västertorp.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämnden har fokuserat på ett näringslivsarbete som kombinerats med trygghetsarbete. Eftersom kvinnor i större utsträckning än män känner sig otrygga i den offentliga miljön bidrar näringslivsarbetets trygghetsåtgärder även till att öka jämställdheten.

Nämndmål:

Näringslivet har goda förutsättningar att verka och etablera sig i Hägersten-Älvsjö

Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämndens samarbete med näringslivet är gott. Fokus ligger på att hitta nya samverkansmodeller samt att säkerställa tryggheten för näringsidkare i stadsdelsområdet. Nämnden har fortsatt en konsult som arbetar med uppdraget att bygga en fungerande samverkansmodell för näringslivsfrågor. Nämnden kommer också att börja arbeta i enlighet med näringslivsstrategin under år 2020.

Analys

Under året har förvaltningen växlat upp samverkan med det lokala näringslivet och haft kontinuerlig kontakt, trots att coronapandemin satt hinder för fysiska möten. Samverkan med Företagsgruppen Liljeholmen har utvecklats. Stadsdelsförvaltningen har nu en representant i företagsgruppen och medverkar aktivt i planering och genomförande av aktiviteter. I Företagsgruppen Liljeholmen finns även en representant för paraplyorganisationen Företagsgrupperna i Stockholmsregionen. Under året genomfördes två trygghetsvandringar med särskilt företagsperspektiv i Liljeholmen och Marievik, där fokus låg på både trygghet och trivsel i den offentliga miljön. Även den trygghetsvandring som genomfördes i Fruängen i september hade fokus på centrummiljön. I Älvsjö blev den årliga trygghetsdagen på Älvsjö torg inställd på grund av pandemin. Men under hösten kunde ett möte genomföras med fastighetsägare i Älvsjö centrum, vilken följdes av en trygghetsvandring.

I oktober genomförde Företagsgruppen Liljeholmen i samverkan med förvaltningen ett digitalt seminarium, där Svensk Handel medverkade för att beskriva senaste nytt gällande brottsutvecklingen riktad mot företag. Även stadsbyggnadskontoret deltog med en presentation av det pågående planarbetet i Liljeholmen. Under 2021 planeras uppföljande seminarier genomföras på samma sätt, i samverkan både med andra förvaltningar inom staden och externa samarbetsparter.

Under sommarperioden samverkade förvaltningen med centrumägaren Citycon i Liljeholmen för att arrangera coronasäkra aktiviteter för barn och unga i Trekantsparken.

Den företagsmessa i Liljeholmens centrum som var planerad att äga rum på hösten har fått skjutas fram på grund av den rådande coronapandemin. Kontakt har etablerats med Stockholm Business Region för att planera detta och om möjligt samordna med deras planerade dialog med lokala företag i stadsdelsområdet 2021.

I Mälärhöjden har förvaltningen fört samtal med Coop och skolan om problem med snatterier från butiken. Även i andra lokala centrum har förvaltningen och företagarföreningen stöttat butikerna i denna fråga.

I december påbörjades ett arbete för att knyta näringslivet närmare integrationsarbetet för nyanlända. Planering av ett digitalt seminarium kring dessa frågor i januari 2021 har påbörjats.

Under 2020 beräknas räckvidden i det lokala näringslivsarbetet ha varit ca 240 företag, genom företagsgrupper i Liljeholmen, Västertorp och Älvsjö och via centrumägaren vid Liljeholmstorget och Fruängen.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämnden har fokuserat på ett näringslivsarbete som kombinerats med trygghetsarbete. Eftersom kvinnor i större utsträckning än män känner sig otrygga i den offentliga miljön bör näringslivsarbetets trygghetsåtgärder även öka jämställdheten.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden har uppfyllt målet genom att under året samverka med facknämnder som exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden vid planeringen av stadsutvecklingen i Hägersten-Älvsjö. I flera stadsdelar har det under året planerats och genomförts ny bostadsbebyggelse, bland annat i Solberga, Älvsjö centrum, Telefonplan, Liljeholmen och Årstadal. Projekten kommer att fortsätta under 2021 och framåt.

Stadsdelsnämnden har också bidragit med målets mer mjuka värden som att underhålla och utveckla stadsdelsområdets parker och naturområden. Detta bidrar med rekreativa värden till de boende samtidigt som det bidrar positivt till den biologiska mångfalden. Stadsdelsnämnden har också sett till att tillgänglighets- och trygghetsperspektivet funnits med stadsutvecklingen.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämnden har verkat för att stadsutveckling ska matcha alla människors behov, inte bara mäns. Kvinnor och flickors behov har tagits i beaktning vid all stadsutveckling. Det gäller bland annat upplevd trygghet, men också rekreativa aktiviteter i parker och tillgänglighet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	8					8	Tas fram av nämnd	2020
Analys Årsmålet har uppnåtts.								

Nämndmål:

Invanarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till god samhällsservice

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd växer kraftigt. Detta innebär förutom kravet på fler bostäder också ett större behov av bland annat förskolor, gruppboheter, och boende för äldre. I samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ska stadsdelsnämnden vara med i planprocessen för att säkra upp en god samhällsservice till stadsdelsområdets invånare. Stadsdelsförvaltningen har också ett nära samarbete med SISAB, Micasa och utbildningsnämnden.

Förvaltningen har egna prognosdokument för att säkra upp att antalet förskoleplatser stämmer med det faktiskt behovet. Förvaltningen har ett gott samarbete med berörda nämnder och bolag där behovet av antalet platser säkerställs i detaljplaneringen. Förvaltningen kommer också fortsätta delta i SAMS-arbetet för samplanering av förskola och skolor när behov finns. Under 2020 kommer förskolan Metronomen att färdigställas.

Stadsdelsnämnden planerar genom äldreboendeplanen för mängden vård- och omsorgsboenden, servicehus och seniorboenden. Detta görs ihop med regionen Västra Söderort - Hägersten-Älvsjö och Skärholmen stadsdelsnämnder. Stadsdelsnämnden tar även fram en boendeplan för personer med funktionsnedsättning som används för stadens övergripande boendeplanering.

På medborgarkontoret som är samlokaliserat med biblioteket erbjuds samhällsvägledning och service till stadsdelens invånare.

Analys

Stadsdelsnämnden har haft ett tätt samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden och har säkrat tillgången på förskoleplatser och bostäder med särskild service. Riktmärket har under året varit cirka 25 förskoleplatser per 100 nybyggda bostäder.

Stadsdelsförvaltningen har kontinuerligt uppdaterat sina prognoser för behovet av förskoleplatser, både i privat och offentlig regi, och har säkerställt att tillgången på platser

motsvarat efterfrågan i nya bostadsområden. Förvaltningens prognoser sträcker sig tio år framåt och alla förskolor som byggs ut, byggs om eller avvecklas finns med i prognoserna för att säkerställa bästa träffsäkerhet. Äldreboendeplanen för mängden vård- och omsorgsboenden, servicehus och seniorboenden har följts i samverkan med stadsdelsnämnd Skärholmen.

Under året har också 8 LSS-bostäder färdigställts i enlighet med planeringen.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämnden har verkat för att stadsutveckling ska matcha alla människors behov, inte bara mäns. Kvinnor och flickors behov har tagits i beaktning vid all stadsutveckling. Det gäller bland annat upplevd trygghet, men också rekreativa aktiviteter i parker och tillgänglighet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra en tillgänglighetsvandring under hösten 2020.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Tillgänglighetsvandringen fick ställas in på grund av pandemin.			
 Stadsdelsnämnden ska samverka med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden för att säkerställa att behovet av förskolor och bostäder med särskild service tillgodoses.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden har bidragit till målet genom att följa förvaltningens resepolicy samt att nämnden bistått trafiknämnden i genomförandet av gång- och cykelplanen. Genom att ha följt resepolicyn används i första hand miljöanpassade transportmedel, såsom att resa kollektivt med tåg eller buss samt cykel eller gång.

Stadsdelsrådets park- och cykelvägar är en del av stadens större vägnätverk och stadsdelsnämnden har aktivt arbetat för att framkomligheten varit god.

Arbete för ökad jämställdhet

Nämndens arbete med att skapa säkra, trygga och framkomliga gång- och cykelvägar har gynnat en ökad jämställdhet för alla i samhället.

Nämndmål:

Hägersten-Älvsjös infrastruktur är tillgänglig och främjar hållbara transporter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Parkvägarna i stadsdelen är tillgängliga och tillfälliga hinder avhjälpas så fort det är möjligt. Snöröjning och halkbekämpning är effektiv och sker smidigt.

Genom uppföljning av drift och skötsel kontrolleras att parkvägarna sköts enligt avtal och på så vis säkerställs den fysiska tillgängligheten. Invånares inkomna synpunkter på halkbekämpning åtgärdas snabbt. Gång- och cykelstråk är även sammanhängande och trygga.

Stadsdelsförvaltningen använder i första hand miljöanpassade transporter. Elbilar och elcyklar nyttjas frekvent, i andra fall åker personal kommunalt eller promenerar.

Stadsdelsförvaltningen har en klimatinvesteringsplan för 2020-2022. I denna lyfts flera förslag på klimatinvesteringar fram. Stadsdelsnämnden äger själv inga fastigheter utan hyr dessa genom bland annat SISAB och Micasa. Dock genomför nämnden ändå klimatåtgärder i den mån de har mandat att göra så. Bland annat har armaturer byts ut till LED. Mer energieffektiva vitvaror har också köpts in. Nämnden kommer att fortsätta göra inventeringar i sina verksamheter för att kartlägga vilka ytterligare klimatsatsningar som kan genomföras. Under 2020 kan det bli aktuellt med ytterligare ny LED-belysning samt nya vitvaror. Förvaltningen ska ihop med SISAB och Micasa se över om det går att installera så kallad fjärrkyla i förskolelokaler för att lättare kunna hantera exempelvis mycket varma sommardagar. Vidare ska förvaltningen under 2020 se över om det är aktuellt att åtgärda platser som riskerar att drabbas av översvämning vid kraftiga skyfall och eventuellt genomföra åtgärder mot dessa. Det kan innebära växtbäddar med biokol eller stenkistor som samlar upp regnvatten.

Analys

Stadsdelsnämnden har samverkat med trafikinämnden i genomförandet av gång- och cykelplanen i enlighet med framkomlighetsstrategin. Förvaltningen har haft regelbunden kontakt med entreprenör samt tagit in synpunkter från allmänheten för att säkerställa att stadsdelsområdet har god framkomlighet på parkvägarna. En rutin för uppföljning av parkentreprenaden har tagits fram och kommer att fortsätta arbetas efter under 2021.

Förvaltningen har tillämpat sin resepolicy där anställda uppmanas att gå, cykla eller åka kollektivt i tjänsten. Till följd av Coronapandemin minimerade förvaltningen sina tjänsteresor under 2020. Skypemöten och telefonmöten användes i större utsträckning än tidigare. Förvaltningen fick medel beviljade för att köpa in ytterligare 10 elcyklar till medarbetare som ville nyttja dem i tjänst.

Arbete för ökad jämställdhet

Nämndens arbete med att skapa säkra, trygga och framkomliga gång- och cykelvägar har gynnat en ökad jämställdhet för alla i samhället.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Avdelningen för samhällsplanering och intern service ska samverka med trafikinämnden i genomförandet av gångplanen och cykelplanen i enlighet med framkomlighetsstrategin.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand där de befinner sig. Inom stadsdelsnämndens ansvar finns barnen främst i förskolan. Förskolan har tagit fram gemensamma ställningstagande för arbetet med kultur i förskolan. Implementeringen påbörjades under året och fortsätter 2021. En ökning av kulturpengen till förskolorna har möjliggjort fler kulturmöten med professionella kulturutövare. Den pågående pandemin har dock försvårat genomförandet av kulturevenemang. Flera kulturutövare har anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper.

Genom stadens webbplats "Kulan", hittar förskolorna en mängd utvalda kvalitetssäkrade föreställningar inom teater, dans, musik, cirkus och berättande som är rabatterade med den så kallade Kulanpremien. Förskolorna har uppmanats att öka andelen köp av kultur via "Kulan" då detta möjliggör mer kultur av god kvalitet för pengarna. I Hägersten-Älvsjö har de kommunala förskolorna under året 3 108 registrerade besök via "Kulan". För 2019 registrerades det 4 693 besök via Kulan. Minskade antalet besök kan antas bero på pandemin.

En förskoleenhet har sökt och fått Skapandeskola-pengar för musikteaterprojekt med barnen. Aktiviteten genomförs först under våren 2021.

Genom Kulturförvaltningens Evenemangsavdelningen erbjöds förskolorna utomhusföreställningar under sommaren. De förskolor som hade möjlighet tog emot föreställningar med kort varsel. Det var sex föreställningar spelades för nöjda barn och personal från sex förskolor.

Inom den öppna fritidsverksamheten har barn och unga haft möjlighet till kulturella upplevelser. Under loven har fritidsverksamheterna erbjudit aktiviteter såsom kreativa studios, konserter och workshops. Verksamheten har haft sina begränsningar och anpassat verksamheten utifrån folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare. De personer som bor på gruppboende får stöd att delta i kulturell verksamhet och evenemang utifrån personligt intresse.

I äldreomsorgens verksamheter erbjuds kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Aktiviteter anpassas utifrån varje enhets möjligheter. Det var inte möjligt att genomföra kulturmånaden på mötesplatserna, som är stängda på grund av covid-19. Däremot har andra Coronasäkrade aktiviteter och evenemang genomförts. Bland annat har Evenemangsavdelningen erbjudit program utomhus under sommaren.

Föreningars engagemang och verksamhet stöds av stadsdelsnämnden bland annat i form av verksamhetsbidrag och arrangörstöd. Tjugosex föreningar har erhållit ekonomiskt stöd från stadsdelsnämnden. Det totala föreningsstödet uppgick till 593 500 kronor. Arrangörstöd har

inte delats ut i år då aktiviteterna inte kunnat genomföras på grund av pandemin. Föreningarnas arbete och verksamheter bidrar på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram.

Örby slotts plaskdamm har renoverats och blev klar till badsäsongen. Långsjöbadets upprustning är till största delen klar, men etablering av nya gräsytor återstår.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter 	75 %	76 %	74 %			75 %	75 %	2020
Analys Periodens utfall är resultatet av viktade beräkningar utifrån sammangåendet mellan Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö stadsdelsförvaltningar.								
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter 	77 %	76 %	79 %			75 %	75 %	2020
Analys Resultaten är en viktad sammanställning av resultat för tidigare Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö stadsdelsförvaltning.								
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv 	73 %	70 %	76 %			65 %	65 %	2020
Analys Resultaten är viktade utifrån samgåendet mellan Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö stadsdelsförvaltningar under 2020.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottar, exempelvis bastuflottar och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Nämnden avvaktar kontakt från idrottsnämnden.			
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Nämnden avvaktar kontakt med idrottsnämnden.			
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Nämnden avvaktar kontakt med idrottsnämnden			
  Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshantering.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Nämnden avvaktar kontakt med kulturnämnden.			
  Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur, idrott och evenemang

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förskolorna tilldelas en kulturpeng baserat på barnantal. Alla barn i förskolan får möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Förskolan ska i samarbete med kulturnämnden och stadens fria kulturaktörer verka för att fler barn kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter.

Äldreomsorgen arrangerar en kulturmånad med olika program och aktiviteter.

I Örby slottspark fortsätter renoweringen av plaskdammen, för bättre vattenkvalitet och tillgänglighet.

Förvaltningen ska utreda om det är möjligt att skapa ytterligare en badplats väster om Långsjöbadet.

Kultur och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Förväntat resultat

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet.
Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
Kultur och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Analys

En fördubbling av kulturpengen till förskolorna har genomförts för att möjliggöra kulturmöten med professionella. Den pågående pandemin med restriktioner har försvårat genomförandet av kulturevenemang. Flera kulturutövare har anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper.

Genom stadens webbplats "Kulan", hittar förskolorna en mängd utvalda kvalitetssäkrade föreställningar inom teater, dans, musik, cirkus och berättande som är rabatterade med den så kallade Kulanpremien. Förskolorna har uppmanats att öka andelen köp av kultur via "Kulan" då detta möjliggör mer kultur av god kvalitet för pengarna. I Hägersten-Älvsjö har de kommunala förskolorna under året 3 108 registrerade besök via "Kulan". För 2019 registrerades det 4 693 besök via Kulan. Minskade antalet besök kan antas bero på pandemin.

En förskoleenhet har sökt och fått Skapandeskola-pengar för musikteaterprojekt med barnen. Aktiviteten genomförs först under våren 2021.

Genom Kulturförvaltningens Evenemangsavdelningen erbjöds förskolorna utomhusföreställningar under sommaren. De förskolor som hade möjlighet tog emot föreställningar med kortvarsel. Det var sex föreställningar spelades för nöjda barn och personal från sex förskolor.

Inom den öppna fritidsverksamheten har barn och unga haft möjlighet till kulturella upplevelser. Under loven har fritidsverksamheterna erbjudit aktiviteter såsom kreativa studios, konserter och workshops. Verksamheten har haft sina begränsningar och anpassat verksamheten utifrån folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare. De personer som bor på gruppboende får stöd att delta i kulturell verksamhet och evenemang utifrån personligt intresse.

Föreningars engagemang och verksamhet har fått stöd från stadsdelsnämnden. Sju föreningar från Älvsjö stadsdelsnämnd och 19 föreningar från Hägersten-Liljeholmen har fått föreningsbidrag. Det totala föreningsstödet uppgick till 593 500 kronor. Arrangörsstöd har inte delats ut i år då aktiviteterna inte kunnat genomföras på grund av pandemin. Föreningarnas arbete och verksamheter bidrar på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram.

Örby slotts plaskdamm har rustats upp och öppnade i början av sommaren. Syftet med upprustningen var att förbättra vattenkvaliteten och tillgängligheten. Hela dammen har gjutits om och fått fler munstycken för ökad vattenomsättning, samt en ny dusch. Eftersom dammen är nedsänkt i förhållande till övriga parken har den fått nya gjutna sittgradänger och trappor utmed långsidorna, samt rännor för att fånga upp regnvatten så att skräp inte förs ned i dammen. Trapporna har försetts med ledstänger för att förbättra tillgängligheten. Den nya bassängbotten är belagd med terrazzo istället för betong, så att den ska passa bättre in i en

kulturrehistorisk park som Örby slottspark, och vattenkvaliteten blir bättre eftersom terazzoan får mindre beläggningar än betong.

Långsjöbadets upprustning hann inte bli klar till badsäsongen som planerat. Orsaken var fel i ritningarna som tog tid att åtgärda. Badet öppnades provisoriskt över sommaren, men tyvärr drabbades Långsjön under en del av sommaren av algblooming, varför miljöförvaltningen beslutade om avrådan från bad. Under hösten fortsatte sedan upprustningen. Den största delen av arbetet är klar, men etablering av nya gräsytor och besiktning återstår och genomförs våren 2021.

Förvaltningen har föreslagit att även Herrängens gårds bryggbad ska godkännas som offentlig badplats. Badvattenproverna som förvaltningen beställt har visat att vattenkvaliteten är godkänd. Förvaltningen har även lämnat övrigt underlag till miljöförvaltningen som sammanställt alla förslag till nya badplatser.

Älvsjöskogens motionsspår har under hösten fått ny beläggning, vilket har varit mycket uppskattat av de många invånare som promenerar och springer där. Belysningsanläggningen för motionsspåret har också genomgått en besiktning.

Inom äldreomsorgens verksamheter har olika aktiviteter anpassats och genomförts på ett coronasäkert sätt, både individuellt såsom promenader och utomhusaktiviteter i mindre grupper. Aktiviteter och kulturupplevelser har anordnats på innergårderna t.ex. allsång, körsång, samtalsstationer med minnespåminnelser, tipspromenader och korvgrillning samt uppträdande av Cirkus cirkör, påskkäringar från förskola och luciataåg. Ung omsorg har skrivit och fotat till boende. På avdelningarna har kaffestund och läsning m.m. anordnats. Högtider har firats och personalen har gjort det trivsamt för de boende. Mötesplatserna har varit stängda, men under perioder har det varit möjligt att ordna med utomhusaktiviteter i mindre grupper.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Föreningsbidrag och arrangörstöd finns att söka för lokal aktiva och demokratiska föreningar.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Gemensamma riktlinjer för den nya stadsdelen har tagits fram för stöd till lokalt verksamma föreningar.			
! Förvaltningen undersöker möjligheterna att skapa en mötesplats för Älvsjös föreningsliv.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen undersöker förutsättningarna att skapa en mötesplats för föreningslivet i anslutning till Älvsjös medborgarkontor och bibliotek. Eftersom det fram tills nyligen inte var klart vilken verksamhet som blir hyresgäst i resten av byggnaden har analysen inte kunnat avslutas.			
✓ Långsjöbadet rustas upp och gräsytor dräneras.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Etablering av nya gräsytor samt besiktning återstår, och kommer att genomföras våren 2021.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Motverka social isolering och ensamhet genom till exempel matlyftet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Inom ramen för "Matlyftet" har brukare i ordinärt boende fått möjlighet till näringsrika mellanmål och ökad gemenskap genom den kommunala hemtjänsten och med stöd från dietist. För att minska ensamhet har brukarna fått hjälp av personalen att kommunicera med sina anhöriga via olika digitala hjälpmedel. Seniorer i stadsdelen har kunnat vända sig till Seniorhälsan för råd och stöd.			
✓ Samarbetet med ung omsorg fortsätter och vidareutvecklas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Verksamheten på vård- och omsorgsboende har under året samarbetet med Ung omsorg. På grund av pandemin har Ung omsorg inte kunnat besöka vård- och omsorgsboendena, men gjort andra betydelsefulla insatser för de boende, såsom att skicka kort, brev och uppträtt med sång och musik på boendets innergård.			
✓ Äldreomsorgen ska genomföra särskilda satsningar på kulturupplevelser i verksamheterna under september månad.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På verksamheterna har olika kulturaktiviteter anpassats och genomförts på ett coronasäkert sätt genom nya och kreativa lösningar. Äldreomsorgens mötesplatser har varit stängda på grund av risk för smittspridning av covid-19.			
✓ Örby slotts plaskdamm rustas upp för bättre vattenkvalitet.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämndens miljö- och klimathandlingsplan har formats under årets andra hälft och ska sättas i bruk under 2021 och framåt. Det är en ambitiös handlingsplan med tydlig koppling till stadens miljöprogram. Stadsdelsnämnden har minskat utsläppen från livsmedel med 64 ton CO₂e under 2020 jämfört med 2019. Sedan 2015 är siffran ner totalt 21 % eller över 400 ton CO₂e.

Energibesparande investeringar har genomförts i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna, detta i form av LED-belysning. På grund av pandemin och besöksförbud i stadens äldreboenden genomfördes åtgärderna senare än planerat. I slutändan lyckades förvaltningen genomföra samtliga åtgärder under 2020. Detta gjordes bland annat på Axelsbergs vård- och omsorgsboende, en förskola i Axelsberg och genom ny utomhusbelysning på fler av SISABs fastigheter i stadsdelsområdet.

Totalt har stadsdelsnämndens verksamheter minskat sin elenergiförbrukning med ca 9 % jämfört med 2019. Detta kan dels bero på pandemin, men den genomsnittliga effektiviseringen bland stadens alla stadsdelsnämnder var 6 % så Hägersten-Älvsjö ligger med andra ord över snittet. En minskning på 9 % motsvarar 350 MWh och därmed en utsläppsminskning på 21 ton CO₂e.

Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda, har utvecklats och underhållits kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation. Även

dagvattenhanteringsåtgärder vid Långsjöbadet och Bergtorpkärret har genomförts för att hjälpa Stockholm bli en mer klimattålig stad.

Arbete för ökad jämställdhet

Klimatarbetet riktar sig till både kvinnor och män och är lika viktigt för alla människor. När klimatinvesteringar görs i parker säkerställer nämnden att planteringar och annat görs på ett sätt som skapar trygga och tillgängliga miljöer som kan nyttjas av alla.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %					100 %	100 %	2020
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	75 %					70 %	70 %	2020
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	49,42					59,26 %	55 %	2020
Analys								
Tittar man på andel av den totala mängden livsmedel som är ekologiskt så ligger stadsdelsnämnden bättre till. 58 % av 1 000 000 KG livsmedel som köptes in under 2020 var ekologiskt.								
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,58					1,9	1,9 kg CO2 per kg livsmedel	2020
  Totalt köpt energi i stadens verksamheter	3,75 GWh					4,05 GWh	1945 GWh	2020
  Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	110					40 st	4 500 st	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Stadsdelsförvaltningen fick en handlingsplan för klimatanpassning på internremiss under perioden december 2020 till januari 2021. Handlingsplanen hann således inte bli färdig under 2020 men ändå utarbetad.			

Nämndmål:

Hägersten-Älvsjö är ett hållbart stadsdelområde med god livsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt fortsätta arbetet med nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola. Vidare arbetar förvaltningen vidare med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, förvaltningen skannar kontinuerligt verksamheterna efter tänkbara klimatinvesteringar.

Verksamheter som serverar mat ska genom ökad medvetenhet och kunskap minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Det innebär bl.a. ökad andel vegetarisk kost i förskolan samt ökad andel säsongbetonad och närproducerad mat i verksamheterna.

Inom äldreomsorgens verksamheter är dietisten och kostombuden viktiga kunskapsbärare- och spridare i utvecklingsarbetet kring klimatpåverkan.

Älvsjöskogens naturreservat har en skötselplan för biologisk mångfald som beslutades av kommunfullmäktige 2015. I skötselplanen finns bland annat åtgärder för att främja den biologiska mångfalden. Förvaltningen arbetar enligt skötselplanen och samarbetar med miljöförvaltningens ekologer.

Solbergaskogen kommer att få ett tillskott av död ved genom de träd som tas ner på tomter som ska bebyggas i stadsdelen placeras ut i skogen. De kan bland annat bli så kallade mulmholkar. Därutöver planerar förvaltningen för fler åtgärder i Solbergaskogen utifrån den plan som exploateringskontoret tagit fram för att stärka ekologiska och rekreativa värden i skogen.

I Bergtorpskärrret anläggs en dagvattenplantering som kommer att gynna insekter, fåglar och groddjur och bli ett vackert tillskott i parken

Förväntat resultat

Användningen av plast i verksamheterna minskar. Matavfall återvinns i hög grad där det är möjligt. Avfall som uppstår ska tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Energiförbrukningen i förvaltningen minskar. Alla förskolor uppnår nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola och arbetar aktivt för nivå 3.

Analys

Förvaltningens miljö- och klimathandlingsplan

Stadsdelsnämndens miljö- och klimathandlingsplan har formats under årets andra hälft och ska sättas i bruk under 2021 och framåt. Det är en ambitiös handlingsplan med tydlig koppling till stadens miljöprogram. Arbetet med handlingsplanen har gjorts i samverkan med alla avdelningar och många enheter.

Biologisk mångfald

I Solbergaskogen har ekstockar placerats ut för att öka den biologiska mångfalden. Flera ekar behövde tyvärr tas ner för bostadsbygget i hörnet Folkparksvägen-Kristallvägen. Av den största stocken har en stor mulmholk tillverkats. Stocken har fyllts med sågspån och placerats stående för att efterlikna naturliga håligheter i gamla träd, vilket det ofta är brist på i dagens skogar. Med hjälp av mulmholken och övriga ekstockar som placerats i skogen har förvaltningen skapat en lämplig livsmiljö för många insekter, framför allt utrotningshotade skalbaggar.

I Älvsjöskogen har en större holk lämplig för kattuggla satts upp nära Korkskruven. Förvaltningen har tagit fram en vårdplan för tomten runt den gamla stugan som ligger i reservatet vid Korkskruven. Stugan är en del av reservatet och bör enligt stadsmuseet bevaras. Vårdplanen innehåller en inventering av vilka äldre trädgårdsväxter som finns kvar samt förslag på åtgärder för att hålla tomten runt stugan vårdad. Fastighetskontoret som äger själva byggnaden planerar att genomföra en byggnadshistorisk inventering av stugan, med motsvarande åtgärdsförslag.

Förvaltningen har fått in många önskemål om ängsytor. På olika platser finns ytor som inte klipps, utan slåttas, men det är inte alltid dessa får en ängsflora, och de flesta ytorna är otillgängliga. Under sommaren förberedde förvaltningen en yta i Solberga vid Juvelerarvägen-Armbandsvägen som kan bli äng. Gräsyten har klippts som vanligt men gräsklipppet har samlats upp. Arbetet med ängsytor fortsätter kommande säsong.

Parkupprustningar och klimatinvesteringar

Parken Bergtorpskärret i stadsdelen Långsjö har genomgått en stor upprustning. En ny skatebana har färdigställts, lekplatsen är upprustad och belysningen har förbättrats. Centralt i parken har en stor dagvattenplantering anlagts för att omhänderta regnvattnet i parken. Den kan torka ut eller vattenfyllas beroende på regnmängderna. Anläggningen minskar risken för översvämningar i omgivande fastigheter vid stora regn, dränerar parkytorna så att de blir mer användbara och ökar den biologiska mångfalden, genom att många arter vill etablera sig i en sådan miljö. En gångbro genom vattenplanteringen gör den tillgänglig och kan öka invånarnas intresse för biologisk mångfald. Arbetet med parken stod under en period stilla på grund av fel i ritningarna som behövde åtgärdas. Därför blev arbetet försenat och först i slutet av året kunde delar av parken öppnas. Etablering av gräsytor, plantering av växter och en del asfaltering kommer att avslutas i vår. Dagvattenplanteringen och dräneringen av parkytorna har finansierats med klimatinvesteringsmedel. Projektet kommer att slutredovisas när det är helt klart 2021.

Även vid Långsjöbadet har marken dränerats för att kunna hantera dagvatten på ett bättre sätt, i samband med en upprustning av badplatsen. Dräneringen har finansierats med

klimatestiveringsmedel, och kommer att slutredovisas under 2021. Långsjobadet beskrivs även under 2.4.

I Solberga vid Safirgränd finns problem med regnvatten som rinner från parkmark till fastighetsmark. Där har ett arbete påbörjats med att hantera så kallade hundraårsregn, genom att dagvattenkassetter grävs ner i marken.

Kemikaliesmart förskola

De medel som förskoleavdelningen beviljades för att genomföra nivå två utifrån kemikaliecentrumets vägledning för en kemikaliesmart förskola har använts utifrån behov i varje enhet framställt. Förskolorna fortsätter att arbeta för att nå och bibehålla nivå 2. De förskolor som nått nivå 2 fortsätter att arbeta för att nå nivå 3 i de punkter som är möjliga att påverka för verksamheterna. Förvaltningen fortsätter att ansöka om medel för kemikaliesmart förskola.

Energibesparande åtgärder

Stadsdelsnämnden beviljades klimatestiveringsmedel för 5 miljoner SEK som använts till energieffektiviseringsåtgärder inom förvaltningens verksamheter. Detta genom att byta ut gamla armaturer mot LED. Totalt är förvaltningens energiförbrukning ner 9 % jämfört med förra året, även om detta delvis kan förklaras av pandemin. En minskning på 9 % motsvarar 350 MWh och därmed en utsläppsminskning på 21 ton CO₂e.

Arbete för ökad jämställdhet

Klimatarbetet riktar sig till både kvinnor och män och är lika viktigt för alla människor. När klimatestiveringar görs i parker säkerställer nämnden att planteringar och annat görs på ett sätt som skapar trygga och tillgängliga miljöer som kan nyttjas av alla.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En dagvattenplantering anläggs i Bergtorpskärret.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Projektet är försenat och kommer att avslutas 2021. Dagvattendammen är klar, men plantering av alla växter kunde inte genomföras under hösten på grund av högt vattenstånd.			
 Fällda träd från byggen placeras ut i Solbergaskogen.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förskoleavdelningen ska erbjuda förskolornas kokar och kokerskor kompetensutveckling för att höja kunskaperna om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av den pågående pandemin samt med hänsyn tagen till sammanslagningen av de två stadsdelarna har aktiviteten inte kunnat genomföras fullt ut som planerat. En övergripande planering har gjorts under hösten, behov har identifierats och kartlagts och genomförande inleds under våren 2021.			
 Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förskolorna har arbetat kontinuerligt med att byta ut olämpligt och mindre lämpligt material. De har handlat och använt klimatsmarta alternativ när det var möjligt att välja rätt. Förskolorna fortsätter att arbeta för att nå och bibehålla nivå 2. De förskolor som nått nivå 2 fortsätter att arbeta för att nå nivå 3 i de punkter som är möjliga att påverka för verksamheterna.			
 Förvaltningen provar att omvandla några bruksgräsytor till ängsmark.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Under sommaren förberedde förvaltningen en yta i Solberga vid Juvelerarvägen-Armbandsvägen som kan bli äng. Gräsytan har klippts som vanligt men gräsklippet har samlats upp. Arbetet med ängsytor fortsätter kommande säsong.			
✓ Verksamheterna ska arbeta aktivt för att minska energiförbrukningen i verksamheten.	2020-01-01	2020-12-31	
! Verksamheterna ska arbeta med Strategin för god, hälsosam och klimatsmart mat genom att förverkliga programmet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
På grund av sammanläggning av förvaltningarna och pågående pandemi har aktiviteten inte kunnat genomföras fullt ut som planerat. Arbetet med att implementera programmet inleds under 2021 och kopplas bland annat till den planerade kompetensutvecklingen för kockar.			
✓ Verksamheterna ska minska användningen av plast.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Kommunfullmäktige har tagit fram två mål för verksamhetsområden inom kommunfullmäktiges inriktningsmål om En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden. Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att ett mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt och ett delvis samt att fyra nämndmål har uppfyllts helt ett och ett delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

● Uppfylls helt

Analys

Sammantaget beräknas ett överskott om 51,1 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 14,1 mnkr efter resultatöverföringar. Prognosarbetet har under året försvårats av Covid-19 och prognosavvikelsen jämfört med tertialrapport 2 beror till stor del på ekonomiska effekter av pandemin. Under året har förvaltningen haft ökade kostnader för försörjningsstöd, sjuklöner, vikariekostnader, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera. Förvaltningen har erhållit viss kompensation från staten och nettoeffekten av statliga ersättningar och andra ekonomiska effekter av pandemin bidrar till överskottet. Alla kostnader som härrör Covid-19 har följts upp med en särskild aktivitet.

Arbete för ökad jämställdhet

Arbetet för ökad jämställdhet är integrerat i verksamheternas arbete och planering. Det beskrivs under KFs mål för verksamhetsområdena samt under Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,5 %					100 %	100 %	VB 2020
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	98,1 %					100 %	100 %	VB 2020
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %					+/- 1 %	+/- 1 %	2020

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter har en långsiktigt hållbar ekonomi

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Inför 2020 finns det på flera utförarenheter inom avdelningens för social omsorg behov av att anpassa organisationen och minska bemanningen så att verksamheterna får en långsiktigt hållbar ekonomi och kan drivas inom given budgetram. På vissa verksamheter kan man effektivisera genom att samutnyttja lokaler. Behoven har uppkommit utifrån minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos brukare/deltagare. Även inom individ- och familjeomsorgens myndighetsutövning kan förändringar i organisation och bemanning bli nödvändiga.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Analys

Stadsdelsnämnden har bidragit till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås. Nämnden har arbetat för en ekonomi i balans genom att kontinuerligt arbeta för att resurserna ska användas väl med fokus på resultat och effekt för våra invånare. Nämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål genom att se till så att nämndens verksamheter ska rymmas inom fastställd budget.

Sammantaget redovisas ett överskott om 51,1 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 14,1 mnkr efter resultatöverföringar. Prognosarbetet har under året försvårats av covid-19 och prognosavvikelsen jämfört med tertialrapport 2 beror till stor del på ekonomiska effekter av pandemin. Under året har förvaltningen haft ökade kostnader för försörjningsstöd, sjuklöner, vikariekostnader, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera.

Förvaltningen har erhållit viss kompensation från staten och nettoeffekten av statliga ersättningar och andra ekonomiska effekter av pandemin bidrar till överskottet. Alla kostnader som härrör covid-19 har följts upp med en särskild aktivitet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta modernisering av de öppna träfflokalererna Tora och Kravatten inom socialpsykiatri genom att samordna verksamheterna i en lokal som kan inrymma de olika inslag och aktiviteter som efterfrågas av besökarna. I detta finns också behov av att anpassa bemanningen utifrån nya arbetssätt.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet med kartläggning av lokalutnyttjande, bemanning och anpassningsmöjligheter slutfördes under 2020. Arbetet har lett fram till en organisationsförändring och samlokalisering. Träfflokalererna Tora och Kravatten är från 2021 samordnade i en lokal med anpassad bemanning.			
 Förvaltningens avdelningar ska fortsätta att utforma och använda ledningsrapporter i syfte att utveckla arbetet med uppföljning och dialog om verksamheternas resultat.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet med ledningsrapporten inom förskoleavdelningen har försenats på grund av pandemins utbrott och arbetet med sammanslagningen av stadsdelarna. Alla förskoleenheter har under året bidragit med underlag till ledningsrapporten. Under februari 2021 planeras ledningsrapporten tas i bruk.			
 Se över lokalutnyttjande och bemanning för sysselsättningsverksamheterna inom socialpsykiatri. Syftet är att anpassa verksamheterna utifrån ett minskat antal brukare. Samordning och samarbete mellan verksamheterna ska prövas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet slutfördes under 2020 och har lett fram till en organisationsförändring och samlokalisering. Från 1 januari 2021 är förvaltningens sysselsättningsverksamheter sammanslagna till en verksamhet som finns på två olika adresser. Bemanningen har anpassats utifrån den nya organisationen, brukarantal och brukarnas behov.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls delvis

Analys

Långt och hållbart arbetsliv - arbetsmiljö

Arbetsmiljön inom alla delar av förvaltningen har kraftigt påverkats av den pågående coronapandemin. Att överbemanna för att klara och bedriva verksamheten under rådande omständigheter har varit prioriterat, vilket har inneburit påfrestande arbete för verksamheterna.

Risk- och konsekvensanalyser har genomförts kontinuerligt för att bedöma vilka åtgärder som behövt vidtas för att säkerställa en god arbetsmiljö. Att medarbetare har tillgång till skyddsutrustning och kunskaper som krävs vid hantering av smitta har varit del av de viktigaste faktorerna för att hantera och minimera smittspridning. Medarbetare med arbetsuppgifter som möjliggör arbete hemifrån, har i så stor utsträckning som möjligt gjort

detta. Möten och utbildningar har i stort övergått till digitala former, vilket ställt nya krav på medarbetare att hantera de mötesformerna samt lära sig tekniken för detta.

För att fortsätta stärka chefer och skyddsombud i sina respektive uppdrag har förvaltningen under hösten genomfört ett antal utbildningar inom arbetsmiljöområdet. Utbildningar har skett inom dels området Kränkande särbehandling och dels en basutbildning inom arbetsmiljö omfattande 3 tillfällen. Utbildningarna har genomförts digitalt.

Sjukfrånvaron har kraftigt ökat med anledning av coronapandemin. Förutom ökad frånvaro direkt kopplad till covid-19, har ökningen även skett bl.a. för att medarbetare följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer och stannat hemma vid minsta sjukdomssymptom.

Lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering

Förvaltningen och staden har rutiner och beskrivning av vad arbetet med lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering innebär. Området ingår även i det årshjul som varje arbetsplats och samverkansgrupp arbetar utifrån. Pandemin har dock medfört att någon utveckling eller uppföljning av detta område inte har varit i fokus då fokus har legat på att klara ordinarie ansvarsområden och grunduppdrag.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har under perioden främst fokuserat på att klara bemanning kopplat till pandemin. Inom flera verksamheter förstärktes verksamheterna med ytterligare resurser och även med extraresurser för att avlasta ordinarie personals arbetsuppgifter. Extraresurserna rekryterades via stadens centrala bemanningsfunktion. Respektive verksamhet beskriver utmaningar och planering för kompetensförsörjning i förvaltningens övergripande kompetensförsörjningsplan.

Trots pandemin har förvaltningen under perioden arbetat med chefsutveckling inom områdena HR och ekonomi. Förutom utbildning inom områdena kränkande särbehandling och arbetsmiljö, har även utbildning inom personalekonomi genomförts. För chefer på förvaltningen som är nya i sitt uppdrag har förvaltningen även under hösten startat en grundutbildning för att stärka dessa i sitt uppdrag kopplat till HR-området. Utbildningen genomförs under ett antal tillfällen och sker digitalt. Förutom de specifika utbildningarna, har förvaltningen även vid månadsvisa chefsforum successivt gått igenom stadens övergripande HR-processer för att dels fylla på kunskapen för cheferna och dels skapa den gemensamma plattform och lika hanteringsordning för arbete inom HR-området som är prioriterat att skapa i den nya förvaltningen.

Kompetensutvecklingssatsningen

Förvaltningen har ansökt och fått beviljade medel för följande kompetensförsörjningssatsningar inom äldreomsorgen; Silviahems-certifiering av verksamheterna vid Fruängsgården, Webbutbildning i yrkessvenska för medarbetare inom ÄO, Ökad kompetens inom demens och psykisk ohälsa, Demensutbildning för biståndshandläggare, Diplombildning hbtq för äldre, Psykisk ohälsa hos äldre, Stjärnmärkning: utbildning i demens för Älvsjö hemtjänst och servicehus. Då verksamheterna haft fokus på att klara kärnuppdraget under den pågående pandemin har vissa kompetenssatsningar inte kunnat genomföras som planerat. De satsningar som genomförts är

Silviahems-certifiering av verksamheterna vid Fruängsgården samt Demensutbildning för biståndshandläggare.

Arbete för ökad jämställdhet

Arbetet för ökad jämställdhet är integrerat i verksamheternas arbete och planering. Det beskrivs under KFs mål för verksamhetsområdena samt under Agenda 2030. Arbetet omfattas även av det som görs för lika rättigheter och möjligheter samt arbetet mot diskriminering. Alla tjänsteutlåtanden ska innehålla en jämställdhetsanalys vilket har följts upp under året.

Internationella sammanhang och samverkansytor

Förvaltningen har inte deltagit i några internationella sammanhang eller samverkansytor. Pandemin har medfört att fokus har legat på att klara ordinarie ansvarsområden och grunduppdrag.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex ♀	78	78	77			82	82	2020
Analys Värdet är ett medelvärde av resultaten för Hägersten-Liljeholmen respektive Älvsjö då medarbetarenkäten genomfördes innan sammanläggningen av förvaltningarna.								
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	2,2 %					3,5 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	73,08 %					100 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys Årsmålet har inte uppnåtts, men en förbättring har skett jämfört med tertialrapport 2. Ytterligare informationsinsatser krävs för att nå målet.								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %					90 %	90%	2020
Analys Inga upphandlingar har gjorts under året enligt kriterierna för indikatorn								
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %					0 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2020
Analys Inga upphandlingar har genomförts där marknadsdialog har genomförts								
  Index Bra arbetsgivare	83					84	84	2020
Analys Värdet är ett medelvärde av resultaten för Hägersten-Liljeholmen respektive Älvsjö då medarbetarenkäten genomfördes innan sammanläggningen av förvaltningarna.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Sjukfrånvaro 	11,7 %	7,8 %	12,4 %			7,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	VB 2020
Analys Siffran som anger sjukfrånvaron är från november 2020. Då förvaltningen är ny från 1 juli 2020 kan inte ett rullande 12 månaders värde anges. Den höga sjukfrånvaron är en följd av coronapandemin under 2020 och därav att inte årsmålet har uppnåtts.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	5,7 %	4,1 %	5,9 %			2,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	VB 2020
Analys Siffran som anger sjukfrånvaron är från november 2020. Då förvaltningen är ny från 1 juli 2020 kan inte ett rullande 12 månaders värde anges. Den höga sjukfrånvaron är en följd av coronapandemin under 2020 och därav att inte årsmålet har uppnåtts.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31	
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31	
  SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Chefer ska ha en god kunskap inom stadens kompetensförsörjningsprocess för att långsiktigt ha en plan för att behålla, utveckla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. För att stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering inom respektive verksamhetsområde.

Arbetet i enlighet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetssituation fortgår under 2020 utifrån den reviderade handlingsplanen. När någon medarbetare utsätts för hot eller våld i tjänsten erbjuder förvaltningen långsiktigt stöd.

Ledarskapet på förvaltningen ska präglas av kommunikation, tillit samt mod att hantera utmanande situationer och att aktivt leda förändringsarbete. Ett nära ledarskap som har fokus på arbetsmiljöfrågor är en förutsättning för att skapa en god arbetsmiljö på arbetsplatserna. För att stärka chefer finns inom staden chefsutvecklingsprogram och andra insatser som möjliggör både att chefer och medarbetargrupper kan utvecklas och stärkas i arbetet och i sitt uppdrag.

För att öka andelen förskollärare och antalet utbildade barnskötare är kompetensförsörjning ett prioriterat område. Förskoleavdelningen har ett långsiktigt utvecklingsarbete som omfattar ledarskapsutveckling för förskollärare och rektorer samt kompetensförsörjning. I kompetensförsörjningsarbetet ingår områden som VFU (verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare), APL (arbetsplatsförlagt lärande för barnskötare), mentorskap för nyexaminerade förskollärare, introduktion för nyanställda samt kompetensutveckling och karriärmöjligheter. Samarbete sker med lärosäten.

Arbetet med Handlingsplan förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare fortsätter både lokalt och övergripande inom förskoleavdelningen. Strukturer för ett likvärdigt arbete på förskoleenheterna ska skapa förutsättningar för att arbeta med handlingsplanen utifrån lokala behov och förutsättningar.

Redan i dagsläget finns svårigheter att rekrytera sjuksköterskor och i viss mån arbetsterapeuter och fysioterapeuter/sjukgymnaster. I samarbete med äldrenämnden ska ett handlingsprogram tas fram för den legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen, i syfte att underlätta nyrekrytering och minska personalomsättningen inom gruppen.

Friskvård och hälsa är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att medarbetare ska må bra. Alla medarbetare på förvaltningen erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet så tillåter. Medarbetare med lägre sysselsättningsgrad än heltid erbjuds friskvårdstid i proportion till sysselsättningsgraden.

Alla medarbetare kan som anställda i Stockholms stad, köpa ett årskort på stadens sim- och idrottshallar till ett subventionerat pris. Kortet avser bad, gym och gruppträning. Medarbetare kan även välja att få annan godkänd friskvårdsaktivitet subventionerad till ett belopp som fastställs av förvaltningens årsvis, för närvarande 1 200 kronor per år.

Förväntat resultat

Nya medarbetare får en god introduktion.
Nyexaminerade förskollärare erbjuds en mentor under sitt första år.
Ledare erbjuds handledning och stöd i sitt ledarskap.

Analys

Arbetsmiljö

Arbetsmiljön inom alla delar av förvaltningen har kraftigt påverkats av den pågående

coronapandemin. Att överbemanna för att klara och bedriva verksamheten under rådande omständigheter har varit prioriterat, vilket har inneburit påfrestande arbete för verksamheterna.

Risk- och konsekvensanalyser har genomförts kontinuerligt för att bedöma vilka åtgärder som behövt vidtas för att säkerställa en god arbetsmiljö. Att medarbetare har tillgång till skyddsutrustning och kunskaper som krävs vid hantering av smitta har varit del av de viktigaste faktorerna för att hantera och minimera smittspridning. Medarbetare med arbetsuppgifter som möjliggör arbete hemifrån, har i så stor utsträckning som möjligt gjort detta. Möten och utbildningar har i stort övergått till digitala former, vilket ställt nya krav på medarbetare att hantera de mötesformerna samt lära sig tekniken för detta.

För att fortsätta stärka chefer och skyddsombud i sina respektive uppdrag har förvaltningen under hösten genomfört ett antal utbildningar inom arbetsmiljöområdet. Utbildningar har skett inom dels området Kränkande särbehandling och dels en basutbildning inom arbetsmiljö omfattande 3 tillfällen. Utbildningarna har genomförts digitalt.

Sjukfrånvaron har kraftigt ökat med anledning av coronapandemin. Förutom ökad frånvaro direkt kopplad till Covid19, har ökningen även skett bl.a. för att medarbetare följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer och stannat hemma vid minsta sjukdomssymptom.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har under perioden främst fokuserat på att klara bemanning kopplat till pandemin. Inom flera verksamheter förstärktes verksamheterna med ytterligare resurser och även med extraresurser för att avlasta ordinarie personals arbetsuppgifter. Extraresurserna rekryterades via stadens centrala bemanningsfunktion. Respektive verksamhet beskriver utmaningar och planering för kompetensförsörjning i förvaltningens övergripande kompetensförsörjningsplan.

Chefsuppdrag och ledarskap

Trots pandemin har förvaltningen under perioden arbetat med chefsutveckling inom områdena HR och ekonomi. Förutom utbildning inom områdena kränkande särbehandling och arbetsmiljö, har även utbildning inom personalekonomi genomförts. För chefer på förvaltningen som är nya i sitt uppdrag har förvaltningen även under hösten startat en grundutbildning för att stärka dessa i sitt uppdrag kopplat till HR-området. Utbildningen genomförs under ett antal tillfällen och sker digitalt. Förutom de specifika utbildningarna, har förvaltningen även vid månadsvisa chefsforum successivt gått igenom stadens övergripande HR-processer för att dels fylla på kunskapen för cheferna och dels skapa den gemensamma plattform och lika hanteringsordning för arbete inom HR-området som är prioriterat att skapa i den nya förvaltningen.

Deltid till heltid

Arbetet med att minska antalet ofrivilliga deltider har startats upp på nytt efter sammanläggningen av de två förvaltningarna. En plan för vidare arbete 2021 och framåt har tagits fram. I planen ingår bl.a. informationsinsatser för chefer för att på ett bra sätt ta arbetet vidare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aktivt arbeta med de olika verksamheternas handlingsplaner för heltid som norm för medarbetare och chefer.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av sammanläggningen av förvaltningarna och utbrottet av coronapandemin har aktiviteten inte genomförts som planerat. Arbetet med projektet "Heltidsresan" återupptas 2021.			
 Alla enheter ska utifrån medarbetarundersökningens resultat göra en handlingsplan som åtgärdas och följs upp under året.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av utbrottet av coronapandemin har aktiviteten inte kunnat genomföras som planerat på alla arbetsplatser i förvaltningen. Ny stadsövergripande medarbetarenkät genomförs i början av 2021.			
 Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud ska genomföras för att öka kunskapen om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.	2020-01-31	2020-12-31	
 Framta systematiskt arbetssätt för att sänka sjukfrånvaron.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av sammanläggningen av förvaltningarna och utbrottet av coronapandemin har aktiviteten inte genomförts som planerat.			
 Förbättra förutsättningarna för att anställa personer med funktionsnedsättning.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förskoleenheterna ska utforma lokala handlingsplaner för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare som en fortsättning på Projektet förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Lokala handlingsplaner för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare är framtagna på flertalet enheter. Enheter tillhörande gamla Älvsjö genomgick en omorganisation strax innan sammanläggningen med gamla Hägersten-Liljeholmen, vilket försenade arbetet med utformningen av handlingsplanerna i de aktuella enheterna. Arbetet fortsätter under 2021 utifrån förskoleenheternas lokala förutsättningar och behov, med målet att integrera handlingsplanerna i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.			
 Förteckna personuppgiftshandlingar.	2020-01-01	2021-12-31	
Analys En ny aktivitet är framtagen i verksamhetsplanen för 2021 för fortsatt arbete med att förteckna personuppgiftshandlingar.			
 Förvaltningen kommer under året att fortsätta arbetet med att genomföra handlingsplanen för biståndshandläggares och socialsekreterares arbetssituation.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet med handlingsplanen är ständigt pågående på förvaltningens enheter med socialsekreterare och biståndshandläggare. Som en del av detta arbete finns det lokala kompetensutvecklingsforumet LKUF som består av representanter från avdelningen för social omsorg och avdelningen för äldreomsorg. LKUF påbörjade under hösten 2020 arbetet med ett särskilt uppdrag riktat mot punkten jämställdhet, detta arbete kommer att fortgå under 2021.			
 Förvaltningen ska under året göra en analys av de faktorer som påverkar sjukfrånvaron bl.a. genom att jämföra enheter.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av sammanläggningen av förvaltningarna och utbrottet av coronapandemin har aktiviteten inte genomförts som planerat.			
 Förvaltningen säkerställer att samtliga hot- och våld-incidenter riktade mot förvaltningens medarbetare registreras i IA och följs upp med avseende på att den utsatte upplever tillräckligt stöd från staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet med att implementera och öka kunskapen om IA-systemet har inte kunnat fullföljas full ut 2020.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningsövergripande digital introduktion färdigställs.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av sammanläggningen av förvaltningarna och utbrottet av coronapandemin har aktiviteten inte genomförts som planerat. Arbetet påbörjas 2021.			
 Stärkt internkommunikation inför ny organisation.	2020-01-01	2020-12-31	
 Ta fram handlingsplaner för att minska andelen ofrivilliga deltidsanställningar.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Aktiviteten har inte genomförts, dock har arbetet med "deltid till heltid" startat upp under senare delen av 2020 för att fortsätta under kommande år.			
 Utveckla det strategiska kompetensförsörjningsarbetet utifrån stadens kompetensförsörjningsprocess.	2020-01-01	2020-12-31	
 Verktyg och rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete ska förbättras och göras kända.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av sammanläggning av förvaltningarna och utbrottet av coronapandemin har inte aktiviteten kunnat genomföras fullt ut som planerat. Aktivitet kopplad till arbetsmiljöarbetet fortsätter under 2021.			

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheterna

 Uppfylls helt

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna. Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna.

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov.

Förväntat resultat

Att nämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna. Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar. Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Analys

Energibesparande investeringar har planerats i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. På grund av pandemin och besöksförbud i stadens äldreboenden har inte planerade åtgärder genomförts ännu. Förvaltningen planerar dock att genomföra dessa så fort som restriktionerna hävs. Vid renoveringar och nybyggnation av verksamhetslokaler genomförs alltid ändamålsenliga

åtgärder som exempelvis giftfria golvmattor med ljuddämpande effekt. Alla projekteringar för nya lokaler görs skräddarsytt för lokalens tänkta verksamhet. Tillgänglighet tas i beaktning.

Stadsdelsförvaltningen har en prognos för förskolebehovet som uppdateras regelbundet. Denna prognos ligger till grund för planering av nya förskolor. En mer träffsäker prognos innebär att stadsdelsnämnden nya förskolors lokaler matchar det faktiska behovet, något som minskar risken för under- eller överutnyttjade lokaler.

Vid bildandet av den nya förvaltningen Hägersten-Älvsjö har ytterligare lokaleffektiviseringar gjorts.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Bemanningen nattetid på grupp- och servicebostäder och inom assistansen ses över i syfte att pröva ett arbetssätt med ett gemensamt mobilt natt-team och digitala lösningar.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Enheten för grupp- och servicebostäder har under verksamhetsåret genomfört en kartläggning av nattbemanning och arbetat fram ett förslag gällande mobilt natt-team. Ärendet samverkades under hösten 2020 och förändringarna genomförs under tertialperiod 1 år 2021.			
✓	Förskoleavdelningen ska samverka med avdelningen för samhällsplanering i syfte att effektivisera planeringen för lokalförsörjning.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Arbetet med att utveckla samverkan mellan förskoleavdelningen och avdelningen för samhällsplanering har fortsatt under året. Arbetet ska långsiktigt bidra till att förvaltningens lokaler anpassas utifrån efterfrågan och befolkningsutveckling, är ändamålsenliga och att de resurser som tilldelas förskolan används så effektivt som möjligt till gagn för verksamheterna.			
✓	Förvaltningen ska undersöka möjligheten till att öka graden av samutnyttjande av lokaler genom samverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
✓	Stadsdelsförvaltningen ska kartlägga nämndens lokalanvändande och anpassa det efter det faktiska behovet.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter bedriver verksamhet av god kvalitet och är innovativa

 Uppfylls helt

Beskrivning

Avdelningen för samhällsplanering och intern service samordnar nämndens arbete med innovation.

Exempel på aktiviteter för att utveckla god kvalitet och innovation:

Verksamhetskultur som uppmuntrar innovationer
Implementera digitala verktyg och annan välfärdsteknologi
Kvalitetsobservationer
Kollegial observation
Samarbete med brukar- och intresseorganisationer

Nämnden kommer att nyttja alla de möjligheter till kvalitetsutveckling och innovationer som införandet av nya sociala system kommer att innebära.

Förväntat resultat

Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service.

Analys

Genom utvecklingsprojekt i kärnverksamheterna utvecklas verksamheternas kvalitet. Utvecklingsarbetet har i stor utsträckning påverkats av Corona-pandemin både i det att utvecklingsarbetet har fått stå tillbaka för det fokus på att ställa om verksamheterna för att minska risken för smittspridning och då möten med medarbetare och brukare inte har kunnat genomföras som planerat. Detta har ställt nya krav på innovation och möten har i huvudsak kunnat hållas via Skype och andra digitala verktyg. Stadsdelsnämndens möten har livesänts och sedan legat kvar på webben. Nämnden har också möjliggjort för den öppna delen och frågestunden att vara kvar i en digital form.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsförvaltningen ska fortsätta det utvecklingsarbetet som initierades inom LUM-projektet MALK (Mätinstrument avseende livskvalité).	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Utvecklingsarbetet har utifrån rådande pandemi inte kunnat fortskrida i den utsträckning som planerats för verksamhetsåret. De erfarenheter som ändå kommit fram vid arbetet tas med in i nästa års verksamhetsarbete.			
✓	Utvecklingen med att använda digitala hjälpmedel för att maximera brukarnas egenmakt och delaktighet fortgår inom förvaltningens dagliga verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Arbetet har fortgått under året och pandemin har till viss del påskyndat utvecklingen av användningen av digitala hjälpmedel. Verksamheter inom avdelningens dagliga verksamheter kommer att fortsätta höjningen av den digitala kunskapen i sina verksamheter även nästa år för att öka deltagarnas självständighet, egenmakt och möjlighet till delaktighet.			
✓	Äldreomsorgen ska ge äldre stöd i att använda digitala verktyg/surfplattor för att till exempel göra inköp av matvaror på nätet och därigenom bidra till ökad självständighet.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Aktiviteten It-stöd senior är en helt ny satsning, som bidrar till ökad kunskap om digitala verktyg och självständighet. Fixartjänsten hjälper till i aktiviteten It-stöd senior. Inom äldreomsorgens verksamheter har personal hjälpt boende/brukare att kommunicera med sina anhöriga med hjälp av digitala verktyg, vilket varit viktigt och uppskattat under den pågående pandemin.			

Nämndmål:

Vid offentliga upphandlingar ställer stadsdelsnämnden krav som bidrar till en hållbar utveckling

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen beställer upphandlingar från stadens serviceförvaltning. Verksamheterna tar fram förfrågningsunderlag och upphandlingssamordnaren administrerar upphandlingarna i enlighet med stadens regelverk samt nämndens plan för upphandlingar. I förfrågningsunderlagen framgår att upphandlingen ska bidra till en ekonomisk, social ekologisk utveckling. Utifrån revisionens genomförda granskning rekommenderas nämnden att säkerställa en systematisk planering avseende uppföljningen av entreprenörens arbete bl.a. genom tydliga rutiner för uppföljning samt stickprovskontroller och dokumentation av dessa.

Förväntat resultat

Tydliga krav i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar. Ökad andel elektroniska inköp.

Analys

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling ställs i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar genomförs och andelen elektroniska inköp bedöms öka.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2020 (inkl. budgetjusteringar)	Bokslut 2020 (utfall)	Avvikelse	Bokslut 2019
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	2 703,7	2 652,6	51,1	2 636,1
Intäkter	-464,6	-584,0	119,4	-592,1
Kostnader	3 168,3	3 236,7	-68,4	3 239,4
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner			51,1	-11,2
Resultatenheterna överskott från 2019			24,7	31,6
Resultatenheterna överskott till 2021			-61,7	-24,7
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner			14,1	-4,3

Sammantaget redovisas ett överskott om 51,1 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 14,1 mnkr efter resultatöverföringar. Prognosarbetet har under året försvårats av Covid-19 och prognosavvikelsen jämfört med tertialrapport 2 beror till stor del på ekonomiska effekter av pandemin. Under året har förvaltningen haft ökade kostnader för försörjningsstöd, sjuklöner, vikariekostnader, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera.

Förvaltningen har erhållit viss kompensation från staten och nettoeffekten av statliga ersättningar och andra ekonomiska effekter av pandemin bidrar till överskottet. Alla kostnader som härrör covid-19 har följts upp med en särskild aktivitet.

Mnkr	Budget 2020 (kostnader)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut 2020 (före resultat överföringar)	Bokslut efter resultat överföringar)	Avvikelse efter resultatöverföringar (+/-)
Nämnd och administration	81,3	-1,6	79,7	76,5	76,5	3,2
Individ- och familjeomsorg	289,1	-52,2	236,9	257,2	257,2	-20,3
<i>varav socialpsykiatri</i>	80,6	-13,5	67,1	68,1	68,1	-1,0
<i>varav vuxen</i>	44,5	-7,3	37,2	48,1	48,1	-10,9
<i>varav barn och ungdom</i>	164,0	-31,4	132,6	141,0	141,0	-8,4
<i>varav flyktning</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	21,6	0,0	21,6	23,3	23,3	-1,7
avskrivningar	18,0	0,0	18,0	17,1	17,1	0,9
internräntor	1,0	0,0	1,0	0,9	0,9	0,1
Förskoleverksamhet	938,5	-82,7	855,8	810,1	841,0	14,8
Äldreomsorg	1 035,1	-215,8	819,3	808,3	808,3	11,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	608,9	-97,9	511,0	503,9	509,3	1,0
Barn, kultur och fritid	44,7	-3,3	41,4	33,6	33,6	7,8
Arbetsmarknadsåtgärder	23,5	-7,0	16,5	15,2	15,2	1,3
Ekonomiskt bistånd	106,6	-4,1	102,5	106,6	106,6	-4,1
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt utfall	3 168,3	-464,6	2 703,7	2 652,6	2 688,9	14,1

Tabellen innehåller avrundningsdifferenser.

Stadsdelsnämnden redovisar ett överskott om 51,1 mnkr mot budget före resultatöverföring och ett överskott om 14,1 mnkr efter överföringar till resultatenheternas fonder.

Förvaltningen har inte sett några tydliga samband mellan ekonomiskt utfall och måluppfyllelse.

Resultatenheterna hade vid årets början en ingående fond med 24,7 mnkr. Skillnaden mellan den ingående och utgående resultatfonden är en ökad fond med 6,1 mnkr inom social omsorg och förskolans fonder har ökat totalt med 30,9 mnkr. Sammantaget har fonderna således ökat med 37,0 mnkr. Förvaltningen överför en resultatfond om 61,7 mnkr till 2021.

Utfall jämfört med budget per verksamhetsområde

Nämnd och administration

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Netto	79,7	76,5	3,2	5,5

Utfallet för den gemensamma administrationen visar ett överskott på 3,2 mnkr mot budget. Överskottet beror på lägre personalkostnader än beräknat. Under våren genomfördes inte nyrekryteringar på de tjänster där någon valt att avsluta sin anställning utan istället samverkade förvaltningarna i Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen i avvaktan på bildandet av den nya förvaltningen.

Individ- och familjeomsorg

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Netto	236,9	257,2	-20,3	-8,5

Utfallet för individ- och familjeomsorg (insatser för barn- och ungdom, missbruksvård och socialpsykiatri) visar ett sammantaget underskott med 20,3 mnkr.

Barn- och ungdomsomsorgen visar ett underskott med 8,4 mnkr. Underskottet består främst av ökade kostnader för placeringar. Personalkostnaderna har ökat något medan kostnaden för konsulttjänster har minskat. Intäkterna från Migrationsverket för ensamkommande barn har sjunkit då flera ungdomar har blivit 18 år och ersättningen i och med det blir lägre samt att flera ärenden där migrationsintäkter har erhållits har avslutats hos barn och ungdomsenheten.

Vuxenomsorgen visar ett underskott med 10,9 mnkr. Underskottet beror bland annat på högre kostnad än budgeterat för främst LVM-placeringar. Det har tidigare även skett en höjning av ramavtalspriser vilket ökar kostnaderna. Intäkter från statsbidrag för flyktingar har förts till verksamhetsområdet. Kostnader för olika boendeformer är en betydande andel av kostnaden för enheten.

Utfallet för socialpsykiatri visar ett underskott med 1,0 mnkr. Underskottet avser utförarsidan inom sysselsättningsverksamheten och boendestödet. Beställarsidan för socialpsykiatri visar ett överskott.

Stadsmiljö

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Netto	21,6	23,3	-1,7	0,6

Utfallet för stadsmiljö visar ett underskott med 1,7 mnkr. Underskottet beror på högre personalkostnader än budgeterat.

Kapitalkostnader för parkinvesteringar

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Avskrivningar	18,0	17,1	0,9	0,0
Internräntor	1,0	0,9	0,1	0,1
Netto	19,0	18,0	1,0	0,1

Kapitalkostnader för avskrivningar och ränta visar 1,0 mnkr lägre än budget. Överskottet beror på förseningar i parkinvesteringar vilket får effekter på kapitalkostnaderna.

Förskola

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Netto	855,8	810,1	45,7	18,6
Resultatöverföring från 2019			11,1	
Resultatöverföring till 2021			-42,0	
Netto efter resultatdispositioner			14,8	21,3

Utfallet för förskoleverksamheten visar 45,7 mnkr i avvikelse mot budget före resultatöverföringar. Efter resultatöverföringar redovisas ett överskott på 14,8 mnkr.

Det stora överskottet innan resultatöverföringar beror till stor del på de sjuklönekostnader som betalats ut under året och som uppgår till sammanlagt 22,7 mnkr. Under våren gjorde de flesta resultatenheter ett bättre resultat än prognostiserat. Detta berodde på att sjukfrånvaron var hög bland personalen. Samtidigt var det många barn borta, vilket gjorde att vikarier inte behövdes i någon större utsträckning.

I överskottet finns också en förvaltningsövergripande justeringspost för eventuellt barntapp precis som tidigare år. Vidare har lokal- och fastighetskostnader varit betydligt lägre än budgeterat. Personalkostnader på staben har varit lägre samt att budgeten för Introduktionsförskola samt Öppna förskolor inte har utnyttjats till fullo. Detta beror i sin tur bl.a. annat på lägre personalkostnader än budgeterat samt svårigheter att utveckla Introduktionsförskolan under rådande omständigheter med pandemin. Prestationerna ökade mot prognostiserat barnantal, vilket gör att förskoleavdelningen erhållit en större budget än vad som bedömdes i början av året.

Antal barn	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Bokslut 2019
1-3 år	2 492	2 768	276	2 855
4-5 år	3 767	3 247	-520	3 202
Allmän förskola	16	7	-9	13
Familjedaghem	0	0	0	0
Totalt antal barn	6 275	6 022	-253	6 070

Förskolans tretton resultatenheter för över ett sammantaget överskott på 30,9 mnkr. Alla enheter tar med sig ett överskott in i 2021.

Äldreomsorg

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Netto	819,3	808,3	11,0	-36,5

Utfallet för äldreomsorg visar ett överskott med 11,0 mnkr jämfört med budget.

För beställarenheten har kostnaderna för placeringar på vård- och omsorgsboenden minskat under året, vilket har resulterat i ett överskott på 28,8 mnkr jämfört med budget.

Nedanstående tabell visar antal placeringar per månad för 2020 jämfört med 2019.

Antal placeringar inom beställarenheten	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Medel
Helmånadsplaceringar 2019	621	636	632	635	634	633	641	637	638	633	632	622	633
Helmånadsplaceringar 2020	620	619	636	584	541	537	535	540	550	548	556	550	568

Utförarverksamheterna visar underskott till följd av ett ökat antal tomma lägenheter under året. Under rådande omständigheter med Covid-19 har enheterna fått minskade intäkter både inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden samt ökade kostnader för skyddsutrustning och inhyrd personal. Staten har kompenserat för ökade kostnader varvid nettoeffekten på kostnaderna inte är så stor. Underskottet utgörs därför främst av minskade intäkter.

Nedanstående tabell visar antal tomma lägenheter hos utförarna per månad för 2020. Ett ökat antal tomma lägenheter leder till minskade intäkter.

Genomsnittligt antal tomma dygn	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Snitt
Axelsbergs vob	1,0	2,0	1,8	11,0	15,4	11,3	12,9	12,3	9,7	9,5	10,0	11,3	9,0
Axgården vob	2,5	0,6	0,8	5,9	4,6	8,5	11,3	12,7	12,3	12,6	11,7	10,9	7,9
Fruängsgårdens vob	27,4	25,5	21,0	38,5	33,8	32,4	31,9	30,8	31,2	31,0	26,2	26,0	29,6
Solberga vob	6,4	5,7	7,5	22,7	32,9	32,1	26,4	26,3	24,8	27,7	29,6	31,7	22,8
Älvsjögården vob	2,8	4,2	8,8	14,2	12,0	7,4	5,8	5,3	5,0	0,6	0,6	3,5	5,9
Trekantens servicehus	15,0	13,0	12,0	13,0	12,0	10,0	11,0	10,0	11,0	11,0	9,0	8,0	11,3
Fruängsgårdens servicehus (60 platser betalas för tom april 2020)	60,0	58,0	58,0	60,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	1,0	20,0
Älvsjögårdens servicehus	11,0	8,0	7,0	7,0	15,0	13,0	13,0	13,0	13,0	11,0	10,0	13,0	11,2

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Netto	511,0	503,9	7,1	-10,6
Resultatöverföring från 2019			13,6	
Resultatöverföring till 2021			19,7	
Netto efter resultatdispositioner			1,0	-7,2

Utfallet för stöd och service till personer med funktionsnedsättning visar ett överskott med 7,1 mnkr jämfört med budget före resultatöverföring och ett överskott med 1,0 mnkr jämfört med budget efter resultatöverföring. Utfallet för beställarsidan visar ett underskott med 6,6 mnkr.

Beställarenheten har under året haft kostnaderna på 21,7 mnkr för turbundna resor.

Resultatenheterna och utförarverksamheterna visar sammantaget ett överskott med 13,7 mnkr vilket beror på försäljning av platser till andra stadsdelar och kommuner samt erhållna statsbidrag gällande merkostnader p.g.a. covid-19.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Netto	41,4	33,6	7,8	2,9
Resultatöverföring från 2019				
Resultatöverföring till 2021				
Netto efter resultatdispositioner				3,6

Utfallet för barn, kultur- och fritidsverksamhet visar ett överskott med 7,8 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror främst på att mötesplatserna inte har kunnat vara öppna i den omfattning som var planerat p.g.a. pandemin samt att ersättning för sjuklönekostnader har erhållits. Vidare har personalkostnaderna varit lägre än beräknat.

I verksamheten för barn, kultur- och fritid ingår verksamheter för barn- och ungdom (avdelningen för samhällsplanering), kolloverksamhet och kultur- och föreningsbidrag (förskoleavdelningen) samt konsumentrådgivning (avdelningen för social omsorg).

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Netto	16,5	15,2	1,3	0,7

Utfallet för arbetsmarknadsåtgärder visar ett överskott på 1,3 mnkr. Överskottet är relaterat till pandemin och beror på att feriarbeten inte kunde genomföras under jullovet och då det har varit svårt att få ut personer i Stockholmsjobb.

Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Netto	102,5	106,6	-4,1	-0,5

Utfallet för ekonomiskt bistånd visar ett underskott på 4,1 mnkr mot budget. Underskottet beror på ökade kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd till ett ökat antal bidragshushåll.

Övrig verksamhet

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2020	Avvikelse bokslut 2019
Netto	0,0	0,0	0,0	1,5

Inget utfall finns bokfört på övrig verksamhet under året.

Budgetavvikelse per verksamhetsområde i jämförelse med tidigare prognoser

(-) = underskott

Verksamhet (mnkr)	Bokslut	T2	T1
Nämnd och administration	3,2	4,0	2,6
Individ- och familjeomsorg	-20,3	-9,5	-2,0
Stadsmiljö	-1,7	1,0	0,0
Kapitalkostnader	1,0	0,0	0,0
Förskola	14,8	14,0	4,5
Äldreomsorg	11,0	-9,1	-7,1
Funktionsnedsättning	1,0	0,0	0,0
Barn, kultur och fritid	7,8	3,0	2,0
Arbetsmarknadsåtgärder	1,3	0,0	0,0
Ekonomiskt bistånd	-4,1	-3,4	0,0
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0
Slutligt resultat	14,1	0,0	0,0

Tabellen innehåller avrundningsdifferenser.

Budgetavvikelsen i bokslut 2020 visar ett förbättrat resultat med 14,1 mnkr jämfört med såväl tertialrapport 1 som tertialrapport 2.

Månatliga ekonomiska avstämningar har gjorts på enhetsnivå för att noggrant följa den ekonomiska utvecklingen. Eventuella avvikelser från budget har analyserats. Vissa verksamheter har en större prognososäkerhet än andra beroende på verksamhetens art vilket är en viktig parameter att ta hänsyn till. Prognossäkerheten har under året försvårats av både organisatoriska förändringar och rådande pandemi. Arbetet med att förbättra prognossäkerheten pågår och ekonomiavdelningen kommer att fortsätta att informera och följa rutinen för prognosarbete för att skapa en mer tillförlitlig redovisning och mer träffsäkra månadsprognoser. Utbildningar och information ges kontinuerligt under året i syfte att förbättra enheternas kunskap om ekonomisystem och prognosarbete.

Nämnd och administration

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat med 0,6 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och men ett försämrat resultat med 0,8 i jämförelse med tertialrapport 2.

Individ- och familjeomsorg

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett försämrat resultat med 18,3 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och 10,8 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 2.

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för socialpsykiatri ett försämrat resultat med 0,6 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och tertialrapport 2.

Stadsmiljö

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett försämrat resultat med 1,6 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och 2,7 mnkr jämfört med tertialrapport 2.

Förskola

I förhållande till tidigare lämnade prognoser (efter resultatöverföringar) visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat med 10,3 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och ett förbättrat resultat med 0,8 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Att det är en betydande skillnad i prognosen mellan tertial 1 och bokslutet beror på att de var fler osäkerheter vid första tillfället, och en del av överskotten inte kända då.

Äldreomsorg

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat med 18,1 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och 20,1 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Resultatets avvikelse mot tidigare prognoser beror i huvudsak på att förvaltningen fick kompensation för ökade kostnader till följd av covid-19 i slutet av 2020. Enligt försiktighetsprincipen räknades endast en del av ersättningen med i tidigare prognoser under året.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat med 1,0 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och med 1,0 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Avvikelsen mot tidigare prognoser beror på osäkerhet kring hur stora stadsbidrag gällande Covid-19 som verksamheten skulle få.

Verksamhet för barn, kultur- och fritid

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet ett förbättrat resultat med 5,8 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och 4,8 mnkr i jämförelse med tertialrapport 2. Skillnaden mellan bokslut och prognoser består främst av minskade kostnader inom fritidsverksamheten där enheten Ung fritid inte har kunnat hålla mötesplatser öppna i den omfattning som var planerat p.g.a. pandemin..

Arbetsmarknadsåtgärder

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet ett förbättrat resultat med 1,3 mnkr jämfört med prognoserna i tertialrapport 1 och 2. Överskottet beror dels på att ett lite färre antal feriejobb än planerat kunde erbjudas då förvaltningens egna verksamhetsområden inte kunde ta emot feriejobbare p.g.a. pandemin. Vidare är handledningskostnaderna lägre än budgeterat.

Ekonomiskt bistånd

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet ett försämrat resultat med 4,1 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och med 0,7 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Skillnaden beror främst på en ökning av utbetalt ekonomiskt bistånd.

Kostnads- och intäktsutveckling per verksamhetsområde

(-) = minskade nettokostnader

Verksamhet (mnr)	Kostnader 2019	Intäkter 2019	Kostnader 2020	Intäkter 2020	Nettoförändring
Nämnd och administration	81,4	-5,1	81,9	-5,4	0,2
Individ och familjeomsorg	321,9	-85,3	331,5	-74,3	20,6
varav socialpsykiatri	83,1	-15,4	83,3	-15,2	0,4
Flyktingmottagande	0,0	0,0			0,0
Stadsmiljö	21,2	-0,1	23,4	-0,1	2,2
avskrivningar och räntor	16,4	0,0	18,0	0,0	1,6
Förskola	924,3	-88,4	923,6	-113,4	-25,7
Äldreomsorg	1081,1	-242,2	1070,4	-262,1	-30,6
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	598,9	-98,0	611,5	-107,6	3,0
Barn, kultur och fritid	38,4	-4,9	37,7	-4,1	0,1
Arbetsmarknadsåtgärder	19,8	-5,5	22,4	-7,2	0,9
Ekonomiskt bistånd	111,3	-22,8	116,4	-9,8	18,1
varav handläggning	27,1	-4,9	25,5	-0,9	2,4
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt drift	3 214,7	-552,3	3 236,7	-584,0	-9,7

Nettokostnaderna 2020 har minskat med 9,7 mnr jämfört med 2019. Kostnaderna har ökat med 22,0 mnr och intäkterna har ökat med 31,7 mnr.

Nämnd och administration

Kostnaderna har ökat med 0,5 mnr och intäkterna har ökat med 0,3 mnr jämfört med 2019. Ökningen av intäkterna, beror bl.a. på den ersättning för sjuklönekostnader som har erhållits.

Individ- och familjeomsorg

Kostnaderna har ökat med 9,6 mnr och intäkterna har minskat med 11,0 mnr jämfört med 2019. Kostnadsökningen beror på ökade placeringskostnader. Minskningen av intäkterna beror främst på minskade intäkter från Migrationsverket.

Stadsmiljö

Kostnaderna har ökat med 2,2 mnr och intäkterna är oförändrade jämfört med 2019.

Förskola

Kostnaderna har minskat med 1,3 mnr jämfört med 2019. När det gäller alla kostnadsslag förutom personal så är kostnaderna lägre. IT-kostnaderna ser ut att vara betydligt lägre än 2020. Övriga personalkostnader och hyreskostnader har också gått ned. Barnantalet har varit lägre 2020 än 2019 vilket kan vara en förklarande orsak till att övriga driftskostnader ligger lägre än året innan.

Intäkterna har ökat med 25 mnkr. Den övervägande anledningen till en så stor ökning av intäkter jämfört med 2019 är det statliga bidrag för sjuklöner som betalats ut från april. Sammantaget uppgår dessa till 22,7 mnkr för förskoleverksamheten. Förvaltningen har också erhållit ett statsbidrag för mindre barngrupper om 4,7 mnkr, vilket förvaltningen inte erhöll för år 2019.

Äldreomsorg

Kostnaderna har minskat med 10,7 mnkr och intäkterna har ökat med 19,9 mnkr jämfört med 2019. De minskade kostnaderna beror främst på att beställarens kostnader för placeringar har minskat under året. De ökade intäkterna beror främst på den statliga ersättningen för ökade kostnader till följd av covid-19 under 2020.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Kostnaderna har ökat med 24,4 mnkr och intäkterna har ökat med 21,4 mnkr jämfört med 2019. De ökade kostnaderna beror främst på ökade personalkostnader och ökade kostnader för köpt verksamhet inom verksamhetsområdet grupp- och servicebostäder. Ökningen av intäkter beror på ökat statsbidrag i samband med kostnader för Covid-19. Ökningen av intäkter beror även på ökad försäljning inom verksamhetsområde grupp- och servicebostäder.

Verksamhet för barn, kultur- och fritid

Kostnaderna har minskat med 0,7 mnkr och intäkterna har minskat med 0,8 mnkr jämfört med 2019. Kostnadsminskningen beror på lägre lönekostnader. Intäktsminskningen beror på att 2019 erhöles 0,8 mnkr i lovbidrag.

Arbetsmarknadsåtgärder

Intäkterna har ökat med 1,7 mnkr och kostnaderna har ökat med 2,6 mnkr i jämförelse med 2019. Ökningen av intäkter beror på högre intäkt från Arbetsförmedlingen och ökningen av kostnaderna beror på att fler OSA-anställda har kunnat erbjudas arbete.

Ekonomiskt bistånd

Kostnaderna har ökat med 5,0 mnkr och intäkterna har ökat med 13,1 mnkr jämfört med 2019. Kostnadsökningen beror på ökat utbetalt ekonomiskt bistånd. Ökningen av intäkterna beror på ökade intäkter från Migrationsverket.

Personalkostnadsutveckling

(-)=minskade kostnader

Verksamhet (mnkr)	Utfall 2019	Utfall 2020	Förändring 2019-2020
Nämnd och administration	50,7	43,9	-6,8
Individ och familjeomsorg	143,4	144,6	1,2
Stadsmiljö	1,8	2,3	0,5
Förskola	671,9	685,4	13,5
Äldreomsorg	418,2	446,0	27,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	247,2	254,0	6,8

Verksamhet (mnkr)	Utfall 2019	Utfall 2020	Förändring 2019-2020
Barn, kultur och fritid	18,2	17,7	-0,5
Arbetsmarknadsåtgärder	18,1	19,3	1,2
Ekonomiskt bistånd	20,0	20,0	0,0
Övrigt	0,0	0,0	0,0
Summa stadsdelsnämnd	1 589,5	1 633,2	43,7

Personalkostnaderna har ökat med 43,7 mnkr jämfört med 2019. Ökningen är ca 2,7 procent och består främst av en volymförändring till följd av övertagandet av Älvsjögårdens vård- och omsorgsboende i egen regi samt effekter av lönerörelsen.

Inom förvaltningsadministrationen har personalkostnaderna minskat med 6,8 mnkr. Under våren genomfördes inte nyrekryteringar på de tjänster där någon valt att avsluta sin anställning utan istället samverkade förvaltningarna i Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen i avvaktan på bildandet av den nya förvaltningen.

Inom individ- och familjeomsorg har personalkostnaderna ökat med 1,2 mnkr. Ökningen finns inom verksamhetsområdet barn och ungdom.

Inom stadsmiljö har personalkostnader ökat med 0,5 mnkr.

Inom förskoleverksamheten har personalkostnaderna ökat med 13,5 mnkr mellan 2019 och 2020. Det är en ökning med 2,0 % vilket ligger i linje med lönerörelsen. Bedömningen är således att det är en effekt av lönerörelsen.

Inom äldreomsorgen har personalkostnaderna ökat med 27,8 mnkr jämfört med 2019. Ökningen beror till stor del på att förvaltningen tog över vård- och omsorgsboendet Älvsjögården i slutet av 2019. Två månader av enhetens personalkostnader belastade förvaltningen 2019 medan tolv månader har belastat 2020 och därmed ökat kostnaderna.

Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning har personalkostnaderna ökat med 6,8 mnkr jämfört med 2019. Ökningen finns inom området grupp- och servicebostäder. Personalkostnaderna har ökat beroende på att verksamheten tagit emot ett flertal personer med arbetsmarknadsåtgärder, där man också får en ersättning för detta. Det har även under året öppnats ett nytt serviceboende. Ökningen beror också på effekter av lönerörelsen.

Inom barn, kultur och fritid har personalkostnaderna minskat med 0,5 mnkr. Minskningen beror bland annat på att enheten Ung fritid inte har kunnat hålla mötesplatser öppna i den omfattning som var planerat p.g.a. pandemin.

Inom arbetsmarknad har personalkostnaderna ökat med 1,2 mnkr. Fler personer, främst inom OSA har kunnat erbjudas arbete.

Inom ekonomiskt bistånd är personalkostnaderna oförändrade.

Särskilda satsningar

Individ- och familjeomsorg

Genomförande av handlingsplanen: bland annat förstärkt administrativt stöd och mentorskap, VFU-mottagande, lokalt kompetens- och utvecklingsforum.

Medel för säkerställande av boendeplatser för våldsutsatta har använts för boendeplatser för våldsutsatta.

Förskola

Schablonökningen 2020 var 0,9 %

Andel ekologisk mat ska öka

Mellan år 2019 och 2020 har andelen inköpta ekologiska livsmedel ökat med ca 1,0 procentenhet och mellan åren 2018 och 2020 har ökningen varit 5,3 procentenheter.

Förskolans medarbetare har möjlighet till vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare

Nästan femtio medarbetare har gått fortbildning en dag i veckan, från barnskötare till förskollärare. Några förskollärare har getts möjlighet att läsa till en magisterexamen. En helårsutbildning, ”Grundutbildning för barnskötare som arbetar i verksamheten” startade hösten 2019 och har fortgått även våren 2020. I utbildningen har 20 studenter från Hägersten – Älvsjös stadsdelsförvaltning deltagit.

Äldreomsorg

Höjningen av ersättningsnivåerna för hemtjänst, boenden och dagverksamhet har använts till pris- och löneökningar.

Under 2020 har fortsatta satsningar på aktivitetscenter i Axelsberg och Långbroberg gjorts.

Stöd och service

Den höjda schablonen för vuxen- och barnboende, daglig verksamhet och korttidshem har använts till pris- och löneökningar. Likaså gäller för den höjda ersättningen på personlig assistans.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultat- enheternas bruttobudg et 2020	Varav 5 % av resultat- enheternas bruttobudg et 2020	Resultat- överföring från 2019 Överskott (-) Underskot t (+)	Resultat 2020 Överskott (-) Underskot t (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenheten s eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverförin g till 2021 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
Hägerstensåsens förskolor	49 272	2 464	-756	-2 091	Ja	2 847
Fruängens förskolor	46 991	2 350	-1 320	-2 800	Ja	3 669
Västertorp och Mälarhöjdens förskolor	65 823	3 291	309	-1 721	Ja	1 412
Axelsbergs förskolor	51 358	2 568	272	-2 208	Ja	1 936
Telefonplans förskolor	58 173	2 909	-2	-2 062	Ja	2 064
Årstadals förskolor	52 107	2 605	-360	-2 150	Ja	2 510
Årstabergets förskolor	87 410	4 371	-1 447	-3 862	Ja	5 309
Aspuddens förskolor	53 548	2 677	-10	-2 024	Ja	2 034
Gröndals förskolor	85 992	4 300	-1 584	-3 281	Ja	4 865
Midsommarkransens förskolor	60 935	3 047	-312	-2 162	Ja	2 474
Herrängen/Älvsjöskoge ns förskolor	50 805	2 540	-2 006	-1 128	Ja	3 134
Långbro/Solbergaskoge ns förskolor	56 983	2 849	-2 006	-2 627	Ja	4 633
Solberga/Sjöängens fsk	64 603	3 230	-1 888	-3 229	Ja	5 149
Grupp- och servicebostad Älvsjö	56 905	2 845	-2 304	-7 136	Ja	5 149
Hägersten Liljeholmens gruppbosträder	109 690	5 485	-5 593	-3 052	Ja	8 645
Liljeholmens dagliga verksamhet	38 956	1 948	-3 561	-1 751	Ja	3 896
Glasade gångens dagliga verksamhet	19 761	988	-2 118	-1 379	Ja	1 976
Summa resultatenheter	1 009 312	50 467	-24 686	-44 663	0	61 702

Tabellen innehåller avrundningsdifferenser.

Inom stadsdelsnämnden finns 17 resultatenheter, 13 inom förskolan och fyra inom social omsorg. Ett sammantaget överskott om 24,7 mnkr fördes över från 2019. För innevarande år visar enheterna ett sammantaget överskott om 44,7 mnkr varav 37,0 mnkr kan föras över till 2021. Detta gör att totalt 61,7 mnkr förs över till 2021.

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott, till följande år. Överföringen får som mest motsvara 5 % av bruttobudgeten innevarande år. Resultatfondens ackumulerade överskott får maximalt motsvara 10 % av bruttobudgeten. En förutsättning är

att resultatenheten har uppfyllt sina åtaganden. Överskott får ackumuleras och föras över under flera år. Underskott ska täckas senast under nästkommande år, annars ska nämnden upplösa resultatenheten i samband med bokslutet.

Förskolans tretton resultatenheter visar ett överskott om 30,9 mnkr. Alla enheter tar med sig ett överskott in i 2021, ett resultat som till största delen beror på den statliga ersättningen för sjuklöner på grund av Covid-19.

Social omsorgs resultatenheter förde över ett ackumulerat överskott med 13,6 mnkr från 2019. För 2020 redovisar resultatenheterna ett överskott med 13,3 mnkr. I enlighet med regler för ekonomisk förvaltning får 6,1 mnkr föras in i resultatfonderna. Ett ackumulerat överskott om 19,7 mnkr förs över till 2021.

Investeringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2020 tilldelats 70,4 mnkr för investeringar. Om nämndens begärda ombudgeteringar om 1,3 mnkr beviljas minskas investeringsbudgeten till 69,1 mnkr. Investeringsmedlen fördelas enligt nedan:

Mnkr, netto	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2020
Parkinvesteringar	4,5	4,4	0,1	0,6
Reinvesteringar	10,0	9,0	1,0	0,5
Investeringar med nycklade medel	12,6	9,5	3,1	0,3
Inventarier och maskiner	19,5	8,8	10,7	-6,6
Klimatinvesteringar	17,0	18,9	-1,9	-3,1
Trygghetsinvesteringar	6,8	4,9	1,9	1,6
Totalt	70,4	55,5	14,9	-6,7

Nämnden har fått 0,5 mnkr i reinvesteringsmedel för projektering av en upprustning av Lugnets plaskdamm 2020. Däremot har nämnden inte beviljats några medel för själva upprustningen de närmaste tre åren. Utifrån samråd med trafikkontorets stadsmiljöavdelning, som tar fram förslaget till fördelning av medel för parkinvesteringar flyttades dessa 0,5 mnkr istället till upprustningen av Kerstin Hesselgrens park/Vippan, som projekteras i år och kommer att byggas om 2021-22.

För dagvattenanläggningen vid Långsjöbadet har nämnden fått 2,5 mnkr i klimatinvesteringsmedel i år. Projektet har blivit dyrare på grund av fel i projekteringen och ändrade förhållanden. Nämnden ansökte och fick extra parkinvesteringsmedel om 2,6 mnkr för att slutföra projektet. Nämnden fick även beviljat att omprioritera klimatinvesteringsmedel från Örby slottspark om 2,3 mnkr till Långsjöbadet. Medlen skulle ha gått till nya växtbäddar för Lindarna vid plaskdammen i Örby slottspark, men på grund av att både Långsjöbadet och Bergtorpskärret har blivit försenade kommer nämnden inte hinna påbörja arbetet med växtbäddarna i år.

I parken Bergtorpskärret har nämnden har fått 6,5 mnkr i klimatinvesteringsmedel för att

anlägga en dagvattenplantering samt dränera gräsytona. Arbetet är i stort sett klart, men planteringarna fick skjutas till i vår på grund av rådande väderförhållanden med stora mängder regn under slutet av 2020.

Nämnden beviljades 5 mnkr i klimatinvesteringsmedel 2020 för att byta belysningsarmaturer till LED i delar av nämndens verksamhetslokaler. På grund av besöksförbudet på äldreboenden till följd av Corona-pandemin dröjde det innan hantverkare kunde komma in i lokalerna för att utföra arbetet, men efter sommaren kunde arbetena utföras.

Nämnden har även beviljats trygghetsmedel för flera olika projekt. En volleybollplan i Trekantsparken har inte kunnat genomföras på grund av konstaterade ledningar i marken på den tilltänkta platsen. Nämnden tog därför tillbaka sin ansökan om trygghetsmedel 0,3 mnkr för en volleybollplan i Trekantsparken och förvaltningen kommer att se över andra möjligheter på platsen i samarbete med exploateringskontoret.

Reinvesteringsmedel för Långbroparken har omprioriterats till Örby slotts plaskdamm, efter samråd med trafikkontoret och beslut i Älvsjö stadsdelsnämnd februari 2020.

Klimatinvesteringar

Budgeterade medel för klimatinvesteringar har använts för installation av LED-belysning. Det har även köpts in elcyklar för personal inom hemtjänsten.

Inventarier och maskiner

Stadsdelsnämndens budget för inventarier och maskiner är 19,5 mnkr varav 8,8 mnkr har förbrukats, vilket innebär ett överskott med 10,7 mnkr. En del av avvikelserna beror på att möbler till det gemensamma förvaltningshuset inte kunde levereras i lovad omfattning under året p.g.a. Covid-19. Investeringsbudgeten har främst använts till upprustning av förskolegårdar och nya förskoleavdelningar men medel har även använts till bland annat renovering av Restaurangen Glasade Gången för att kunna ta emot fler brukare och lokalanpassning i Ungdomens hus. För alla investeringar av maskiner och inventarier får stadsdelsnämnden betala ökade kapitalkostnader i form av driftkostnader för ränta och avskrivningar.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ej aktuellt

Ombudgeteringar

Klimatinvesteringen för dagvattenhantering vid Safirgränd hann inte slutföras 2020. Dagvattenkassetterna kunde inte grävas ner som planerat på grund av högt vattenstånd. Nämnden ansöker om ombudgetering av återstående medel 0,2 mnkr till 2021.

Trygghetsinvesteringen i Prästgårdsparken handlar om ny belysning som ska sättas upp i samband med att exploateringskontoret rustar upp parken. Eftersom parkupprustningen har

blivit försenad kunde trygghetsinvesteringen inte genomföras under året. Enligt exploateringskontoret ska parken rustas upp 2021 och nämnden ansöker därför om att trygghetsmedlen för Prästgårdsparken 1,1 mnkr ombudgeteras till 2021.

Medel för lokaländamål

För 2020 utgår ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 % av den del av hyran som ligger mellan 1 797 kr - 2 500 kr/kvm, 40 procent för den del av hyran som ligger mellan 2 500 – 3 000 kr/kvm och 26,7 % för den del av hyran som överstiger 3000 kr. Bidraget fördelas via budgetjustering. Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd har under 2020 erhållit 14,8 mnkr i bidrag för höga hyror inom förskolan.

Analys av balansräkning

Tillgångar (mnkr)	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Skulder och kommunkapital (mnkr)	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	232,4	197,4	Kommunkapital	-245,4	-162,6
Maskiner och inventarier	62,1	68,5	Långfristiga skulder	-1,1	-1,4
Kundfordringar	64,5	54,6	Diverse kortfristiga skulder	-0,2	-0,2
Kortfristiga fordringar	17,3	19,0	Leverantörsskulder	-125,0	-168,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	82,1	77,9	Övriga kortfristiga skulder	-15,0	-24,8
Likvida medel	0,3	0,3	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-72,0	-60,0
Summa	458,7	417,7	Summa	-458,7	-417,7

Balansomslutningen har ökat med 41,0 mnkr från den ingående balansen till 458,7 mnkr i årets utgående balans.

Tillgångar

Det bokförda värdet på stadsdelsnämndens anläggningstillgångar har ökat med 28,7 mnkr. Ökningen avser investeringar efter avdrag för avskrivningar. Anläggningar i parker har ökat med 28,4 mnkr då det aktiverats stora projekt, bl a Svandammsparken. Pågående investeringar har ökat med 6,8 mnkr där större delen avser parkinvesteringar. Maskiner och inventarier har minskat med 6,4 mnkr då avskrivningar varit större än investeringarna.

Kundfordringar har ökat med 10,0 mnkr då vi hade en stor faktura mot SLK på 23,2 mnkr för den statliga ersättningen av merkostnader till följd av covid-19. Kundfordringarna skulle annars ha minskat då tidigare stadsdelarna Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö inte fakturerar varandra efter sammanslagningen.

Kortfristiga fordringar har minskat med 1,9 mnkr. Förändringen beror främst på ej utbetalda ersättningar från Migrationsverket avseende ersättning för ensamkommande flyktingbarn.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 4,2 mnkr. Förutbetalda kostnader har minskat då det 2019 fanns en stor post mot Familjebostäder och på upplupna intäkter har det ökat då det gäller ännu ej utbetalda ersättningar covid-19.

Skulder

Minskningen av leverantörsskulder med 43,6 mnkr beror främst på att vi fått in ca 2000 färre fakturor 2020 än 2019 innan reskontran stängde samt att det fanns några stora fakturor avseende parkinvesteringar 2019. Dessutom har de interna leverantörsskuldena minskat då tidigare stadsdelarna Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö inte fakturerar varandra sedan sammanslagningen.

Övriga kortfristiga skulder har minskat med 9,8 mnkr. Förändringen beror främst på utbetald generalschablon för flyktingar tidigare år som lyfts in som intäkt.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har totalt ökat med 12,0 mnkr. Förutbetalda intäkter har ökat marginellt med 0,2 mnkr. Upplupna löner har ökat med 8,7 mnkr som till största delen beror på ej utbetalda retroaktiva löner. Upplupna kostnader har ökat med 3,1 mnkr. Förändringen beror på en uppbokad kostnad från Trafikkontoret som inte fakturerats gällande parkinvestering.

Stadsdelsnämndens beviljade limit för underförskottskassor är 0,4 mnkr.

Övrigt

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Agenda 2030

År 2015 fattade FN beslut om Agenda 2030 som innehåller sjutton globala mål för en hållbar utveckling. Det är på den lokala nivån som stora delar av arbetet för att nå de globala målen genomförs. Förvaltningen bidrar till att uppfylla mål i Agenda 2030 genom sin ordinarie verksamhet med exempelvis samverkan, trygghetsarbete, stadsutveckling, jämställdhetsintegrering, barnrättsperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för kvinnor och män med funktionsnedsättning, äldreomsorg, förskola, klimat- och miljöarbete.

Samverkan

Flera av nämndens uppdrag och mål för kärnverksamheterna ställer krav på god samverkan. För att målen ska kunna uppnås sker samverkan inom förvaltningsorganisationen, med andra stadsdelsförvaltningar, med fackförvaltningar och bolag, andra myndigheter, Region

Stockholm och det lokala näringslivet samt civilsamhället. Samverkan är avgörande för att uppnå måluppfyllelse. Dialog och samarbete med aktörer som kan bidra till en positiv utveckling för stadsdelsområdet fortsätter att utvecklas.

För socialtjänsten är samverkan med det omgivande samhället och dess funktioner viktig för att ge socialtjänsten god kunskap om andra aktörers uppdrag och ansvar samt att genom att ta del av andra aktörers iakttagelser och problembilder få en fördjupad förståelse för den omgivande sociala kontext som barn, unga och vuxna i stadsdelsområdet befinner sig i. Avdelningens uppdrag och mål ställer krav på en god samverkan under ständig utveckling. För att kunna uppnå uppsatta mål sker samverkan och samhandling både inom förvaltningen och med andra förvaltningar samt med externa aktörer som polis, föreningsliv, näringsliv, hälso- och sjukvård samt andra myndigheter.

Trygghetsarbete

Förvaltningen genomför trygghetsarbete och utvecklingsarbete för ökad trygghet och säkerhet i form av närmiljövandringar, fokusgrupper och olika samverkansgrupper.

Trygghetsmätningar och brukarundersökningar är en viktig del av underlaget för fortsatt utvecklingsarbete. Genom lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ) sker ett aktivt brottsförebyggande arbete. Trygghetsskapande åtgärder sker i samverkan med bland annat trafikkontoret, det lokala näringslivet, Polisen och föreningsliv samt kommunala verksamheter. Förvaltningen har reviderat riktlinjerna mot våldsbejakande extremism och anvisningarna för stöd till lokala föreningar i stadsdelsområdet. En rad föreningar bidrar till upplevelse av meningsfullhet, gemenskap och delaktighet. Detsamma gäller stadsdelsförvaltningens kommunala verksamheter så som träffpunkter för äldre, ungdomsverksamheter med mera.

Arbetet med barns rättigheter

Individ- och familjeomsorg, stöd och service till funktionshindrade, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. I barn- och ungdomsvården arbetar man så långt det är möjligt för att trygga en stabil skolgång.

Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar samt i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. I barn- och ungdomsvården arbetar man så långt det är möjligt för att trygga en stabil skolgång. Barns rättigheter enligt Barnkonventionen har tagits tillvara bland annat genom att barnkonsekvensanalyser genomförs i alla ärenden som berör barn. Myndighetsutövningens enheter har särskilt utsedda barnombud och förvaltningen har en särskilt utsedd barnrättssamordnare som tagit fram en lokal implementeringsplan för arbetet med barnrättsperspektivet och stadens stödmaterial. Arbetet har under verksamhetsåret följts upp och utvärderats med barnrättsperspektiv. Barnrättssamordnaren deltar i stadens nätverk för barnrättsarbete och arbetar fortsatt med implementering av förvaltningens framtagna plan med en samordnande funktion i det arbetet.

Inom Familjeenheten har årets genomförda internkontroller visat på en rättssäker handläggning där barnets bästa och barnrättsperspektivet genomgående lyfts fram i

dokumentationen. Enheten har haft en barnrättssamordnare som samordnat barnrättsarbetet för hela avdelningen och särskilda barnombud i varje arbetsgrupp. Familjeenheten använder i arbetet metoder så som Västernorrlandsmodellen och Viewpoint för att öka barns delaktighet. Även samtalsmetoder så som tejpning, nallekort, trehusen och barnenkäter används regelbundet på både Familjeenheten och familjerätten.

Familjerätt Sydväst har under verksamhetsåret förstärkt arbetet med barnrättsperspektivet genom att erbjuda möjlighet till återkoppling från barnen. Enhetens barnrättsombud har tagit fram en broschyr som ger information till barn som kommer till familjerätten för samarbetssamtal. Broschyren har delats med de andra stadsdelarna i staden för spridning. Barnrättsombuden på enheten har även utarbetat ett tillägg gällande barnrättsperspektiv i utredningsmallen, även detta har stadens övriga stadsdelsförvaltningar fått ta del av. Arbetet med barnrättsperspektivet har levandehållits under året och bland annat har barnrättsombuden genomfört workshops om hur familjerättsarbete kan knytas till Barnkonventionens artiklar och frågesport har arrangerats i ämnet. Enheten använder sig av kollegiegranskning av utredningar utifrån en checklista gällande "information", "inflytande/delaktighet" och "återkoppling".

Enheten för ekonomiskt bistånd har under året arbetat med internkontroll för att kontrollera huruvida barnens situation framgår i journal samt om handläggarna gör barnkonsekvensanalyser i utredning och bedömning. De avvikelser som uppmärksammades följdes upp under hösten för att säkerställa åtgärdernas effekt.

På beställarenheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatri har medarbetare under året deltagit i flera utbildningar som rör barnrätt, exempelvis "samtal med barn" och "barn som anhörig". Enheten arbetar aktivt med att implementera barnrättsperspektivet och barnkonsekvensanalyser görs i alla ärenden där detta är aktuellt. Enheten har fem aktiva barnombud som träffas för att lägga upp strategier inom de olika arbetsgrupperna. Inom socialpsykiatri och funktionsnedsättning vuxen har barnkonsekvensanalyser genomförts i samband med uppföljning av beslut. Inom funktionsnedsättning barn har gruppen arbetat med att förbättra möjligheterna för barns delaktighet i utredningar.

I de öppna fritidsverksamheterna är barnkonventionen ett levande styrdokument som påverkar verksamheternas utformning och inriktning. Verksamheternas innehåll utformas i dialog med barn och unga, verksamheterna är trygga platser som stödjer barn och ungas utveckling och lärande och medverkar till en meningsfull fritid. Verksamheterna arbetar för att vara inkluderande.

Barns rättigheter gällande samverkan och samordning stärks genom enheternas arbete med särskild individuell plan (SIP).

Förskola

Utbildning i och samtal om barnkonventionen och frågor om kränkande behandling sker kontinuerligt. Pedagogerna utgår alltid i sin undervisning från ett barnperspektiv.

Äldreomsorg

Beställarenheten äldre har ett barnperspektiv genom att vid nya ärenden där det finns barn i familjen/hushållet, se till barnets situation och eventuella behov av stöd och insatser.

Barn, kultur och fritid

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand inom förskola och öppen fritidsverksamhet.

Nationella minoriteter

Statsbidraget har under 2020 inte kunnat användas som planerat på grund av pandemin eftersom de aktiviteter som hade planerats var sociala sammankomster. Några aktiviteter riktade till äldre sverigefinska personer hann genomföras i början av året.

Äldreomsorgens beställarenhet erbjuder vid behov finsktalande handläggare. På Solberga vård- och omsorgsboende, Trekantens servicehus och på Fruängsgårdens olika äldreboenden är några av de boende finsktalande och det finns finsktalande personal. Personalen på Fruängsgården uppmärksammar den finska kulturen ett flertal gånger per år.

Självständighetsdagen den 6 december uppmärksammas alltid och vid jul sjungs finska julsånger. Det finns finsk litteratur och ibland uppmärksammas den finska kulturen genom en utställning. Inga äldre som talar samiska eller meänkieli har identifierats på förvaltningens äldreboenden.

Förskolan Mikrofonen har en finsktalande avdelning. Förskoleavdelningen har köpt in barnböcker på alla fem minoritetsspråken. All personal inom förskolan går en tvådagarskurs om språk. En del av kursen handlar om de nationella minoriteterna och deras språk. I den språkinventering som staden gör varje år har två barn med samiska och två barn med meänkieli som identitetsspråk identifierats i stadsdelen. Ingen av de tillfrågade vill ha förskola där enbart minoritetsspråket talas.

Tillgänglighet och delaktighet

Stadsdelsnämnden ser till att barn, äldre och personer med funktionsnedsättnings särskilda behov tas i beaktning i den offentliga miljön. Vid nybyggnation och stadsutveckling som exempelvis parkutveckling tas dessa perspektiv med tidigt i planprocessen för att säkra att Hägersten-Älvsjö kommer att vara en tillgänglig stadsdel där alla människor ska kunna nyttja stadsdelsområdets offentliga miljöer.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker utifrån rättssäkerhet för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt och hälsa.

Jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Utredning och erbjudande om insatser utgår från den enskildes behov och den enskildes kön eller könsuttryck saknar betydelse för vad som erbjuds. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras och åtgärdas detta.

Det är betydligt fler män än kvinnor i stadsdelsområdet som uppstår ekonomiskt bistånd. Drygt hälften av alla bidragstagare är ensamstående män och männen har i större utsträckning

också långvariga bidragsbehov. I staden och landet gäller samma förhållanden. Att män i större utsträckning än kvinnor har behov av försörjningsstöd styrs av faktorer som inte är påverkbara utifrån stadsdelsförvaltningens uppdrag och resurser. För att motverka ojämlikheten i bidragstagandet ger förvaltningen ger fler män än kvinnor stockholmsjobb och fler personer som har OSA är män.

Utgångspunkten för äldreomsorgen är att insatser ska ges utifrån den äldres individuella behov och att vården och omsorgen är personcentrerad. Jämställdhetsarbetet är integrerat i såväl biståndsbedömningen som i verksamheterna. I biståndsbedömningen används en intervjuguide som stöd i utredningsarbetet där vikten av att ställa könsneutrala och jämställda frågor tas upp.

På vård- och omsorgsboende, servicehusen, dagverksamheterna och mötesplatserna erbjuds t.ex. olika aktiviteter som passar både män och kvinnor och där den äldre också har möjlighet att välja utifrån sina intressen och önskemål.

Brukarundersökningarna och individuppföljningarna har analyserats utifrån ett kvalitets- och jämställdhetsperspektiv för en ökad brukarnöjdhet och kvalitet i verksamheterna.

Klimat- och miljöarbete

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt fortsätta arbetet med nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola. Vidare arbetar förvaltningen vidare med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, förvaltningen skannar kontinuerligt verksamheterna efter tänkbara klimatinvesteringar. Inom verksamheter som serverar mat kommer medvetenhet och kunskap om livsmedels klimatpåverkan att öka och verksamheterna kommer att arbeta för att minska påverkan. Det innebär bl.a. ökad andel vegetarisk kost i förskolan samt ökad andel säsongbetonad och närproducerad mat i verksamheterna. Inom äldreomsorgens verksamheter är dietisten och kostombuden viktiga kunskapsbärare och spridare i utvecklingsarbetet kring klimatpåverkan.

Energibesparande investeringar har gjorts i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. Nybyggen som sker är mer klimatsmarta och tar hänsyn till miljön. Nämndens verksamheter som hanterar livsmedel använder relativt hög andel ekologiska livsmedel. Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda och utvecklas och underhålls kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Verksamheternas situation har varierat under pandemin. Covid 19-pandemin har ställt stora krav på en god planering, organisering av bemanningen samt att ställa om och anpassa verksamheterna för att både klara uppdragen och säkerställa en trygg arbetsmiljö. Det har också varit av stor vikt att våra verksamheter har kunnat bedrivas på ett smittsäkert sätt gentemot brukarna som ofta tillhör olika riskgrupper.

Covid-19 pandemin har under 2020 främst påverkat nämndens ekonomi i form av ökade kostnader för sjuklöner, tomgångshyror, vikarietäckning, skyddsutrustning och förstärkta städ- och renhållningsinsatser. Större delen av dessa kostnader har nämnden erhållit statlig kompensation för. Främst genom höga sjuklöneersättningar under första halvåret. Pandemin har även inneburit minskade kostnader för bland annat vård- och omsorgsboende, hemtjänst och turbundna resor. För utförarverksamheter har detta inneburit intäktsbortfall som minskat den sammantagna effekten. Ovan nämnda tillsammans med att andra aktiviteter inte kunnat genomföras i samma grad som tidigare innebär ett överskott för år 2020.

Avdelningen för social omsorg

Coronapandemin har ställt stora krav på både arbetsgivare och medarbetare att ställa om och anpassa verksamheterna, detta för att kunna fullfölja våra uppdrag och även fortsatt möta de behov som finns. En stor del av detta arbete har utgått från att även under rådande pandemi kunna tillförsäkra våra medarbetare en god och trygg arbetsmiljö samtidigt som våra invånares behov tillgodoses. Som en följd av detta har en intensiv dialog med skyddsombuden varit nödvändig och avdelningens ledningsgrupp har genomfört regelbundna avstämningar för att följa utvecklingen i verksamheterna. Alla enheter på avdelningen har medverkat i ett omfattande arbete med riskbedömningar och framtagande av rutiner och särskilda handlingsplaner. Pandemins fortsatta utveckling och konsekvenser är inte möjlig att till fullo ännu förstå varför detta arbete fortsätter även 2021. Pandemins genomslag i hela samhället har även visat sig vara en mycket komplex arbetsmiljöfråga som följs kontinuerligt. Arbetet har utifrån rådande situation och nya behov inneburit en ökad mängd administration och arbetstimmar, vilket inneburit ökade kostnader på avdelningen.

Rådande pandemi har ställt avdelningens alla verksamheter inför utmaningar som krävt stora omställningar, verksamheterna har trots detta klarat kärnuppdragen.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhet

Ekonomiskt bistånd har under året erfarit en ökning av nya ärenden som kopplas till pågående pandemi. Det rör sig om personer som under våren blivit arbetslösa och som drabbats av längre handläggningstider hos a-kassor och försäkringskassa. Pandemin har medfört ytterligare svårigheter för försörjningsstödstagare att bli självförsörjande; ökad arbetslöshet och långa handläggningstider för andra transfereringar har lett till högre antal bidragshushåll och längre bidragstider. Ökningen av antalet bidragshushåll har även påverkat det systematiska arbetet med att få ut bidragstagare i arbete och egen försörjning då utrymmet och möjligheterna till inbokade besök för planering begränsats.

Inom beroendefrågor har mer generösa bedömningar vad gäller boendeinsats gjorts, detta utifrån socialförvaltningens anvisningar om minst 14 dagars placering i akut logi. De vanligtvis regelbundna hembesöken där uppföljning och besiktning sker har i stort behovt ställas in. Många aktuella klienter tillhör också riskgrupp för covid-19 varför det inte är lämpligt med fysiska besök, vare sig i hemmet eller på kontor. Samtal har gått över till telefonmöten eller digitala sådana. Öppenvården har ställt in sina gruppbehandlingar för att istället ha enskilda samtal, ibland i form av så kallade walk-and-talk. Förflyttningar mellan träningslägenhet och försökslägenhet, men även aktuella övertaganden av kontrakt, har behovt skjutas fram då fastighetsägare pausat sina slutbesiktningar.

Möjligheterna till fysiska möten med barn, unga och deras föräldrar har under året starkt begränsats. Umgänge med barn har genomförts via dator/Skype med oväntat gott utfall. En del aktiviteter har behovt ställas in eller flyttas fram på grund av rådande omständigheter men många aktiviteter fortskrider enligt plan. Pandemin har även påverkat familjeenhetens utvecklingsarbete som i flera delar ställts in, planerats om och anpassats efter folkhälsomyndigheternas rekommendationer kring fysiska möten och utbildningar.

Bemanning och sjukfrånvaro

I pandemins spår har en ökad arbetsbelastning som konsekvens av ökad sjukfrånvaro och vård av barn medfört en omställning i verksamheternas arbetsmetoder och prioriteringar. Ett arbete med att omfördela resurser för att korta ner handläggningstiderna och minska väntetiderna för nybesök har genomförts

Ekonomi

Fortsatt ökat antal hushåll med ekonomiskt bistånd, svårigheter för bidragstagare att komma ut på arbetsmarknaden och förlängda boendetider i stödboenden är bidragande orsaker till ökade kostnader inom individ- och familjeomsorgens ekonomiska bistånd och beroendefrågor. Även inom arbetet med barn och unga har förlängda placeringstider behovts.

Omsorg om personer med funktionshinder

Verksamhet

Myndighetsutövningens arbetssätt har behovt förändras och anpassas och ansökningar och uppföljningar görs i hög grad via telefon och Skype. Uppföljningar av förväntat resultat utifrån kollegial granskning har inte gått att genomföra som avsett utan har skjutits på framtiden. Detta medför en risk för försämrad kvalitet på beslutsunderlagen och därmed en risk för att felaktiga beslut fattas. Även andra delar av kvalitetsutvecklingsarbetet har påverkats; den systematiska uppföljningen av bostad med särskild service enligt 9.9 LSS har utifrån pandemins besöksstopp på boendena behovt skjutas på framtiden och projektet kring tryggt mottagande av personer som skrivs ut från psykiatrisk slutenvård har även det behovt pausas utifrån att det råder besöksförbud inom slutenpsykiatri.

Fler brukare i behov av insatser i form av ledsagning och/eller hemtjänst har inte kunnat eller vågat ta emot stöd utifrån rädsla för smittorisk. En del brukare har utifrån situationen valt att tacka nej till erbjudna insatser då de inte vågar flytta in på boenden. De insatser som inte kunnat verkställas har redovisats som icke verkställda beslut till IVO.

Bemanning och sjukfrånvaro

Verksamheten har varit drabbad av covid-19 på flera enheter och sjuktalen hos ordinarie personal har därför varit höga, med viss positiv utveckling under slutet av året. Förvaltningens verksamheter har trots stora utmaningar klarat sina uppdrag med hjälp av övertid, ett stort antal vikarier och hjälp från stadens centrala bemanningstjänst. Bemanningen ser i slutet av året stabil ut men utvecklingen av rådande situation är svår att förutsäga.

Ekonomi

Då daglig verksamhet under ett par månader var helt pausad beviljades fler insatser så som extra avlastning i form av korttidsvistelse och mer personlig assistans i hemmet. Även bemanningskostnaderna i grupp- och servicebostäder ökade då brukare behövt mer stöd i sitt boende. Arbetet har påverkats i många olika delar av verksamheten och inneburit ekonomiska konsekvenserna. De utförande verksamheterna har bland annat haft rejält ökade kostnader avseende personal och skyddsutrustning, dessa har bokförts under särskilt angiven aktivitetskod.

Öppen verksamhet för barn och unga**Verksamhet**

Verksamheterna har ändrat sina arbetssätt och inriktat sig mer mot uteaktiviteter för att nå de barn och ungdomar som hör till målgrupperna. Under sommaren genomfördes alternativa fritidsverksamheter för de barn och unga som var hemma i bostadsområdena. Genomförande av större kulturevenemang har fått ställas in på grund av de regler som gäller för att minska smittspridningen av covid-19 men under sommaren har dagkolloverksamhet på olika teman ändå kunnat genomföras. En del aktiviteter så som besök av polis och myndigheter på fritidsgården, fältassistenternas skolprogram och vissa aktiviteter riktade till unga med funktionsvariation har behövt pausas. I slutet av året stängdes parklekarna och fritidsgårdar, de senare har utifrån detta anpassat verksamheten med digitala mötesplatser och kommer utveckla detta under 2021.

Bemanning och sjukfrånvaro

Omställningen av arbetsmetoder och mötesplatser har ställt nya krav på bemanningen, vilket lett till ökade kostnader för förvaltningen.

Ekonomi

Det förändrade arbetsupplägget har medfört ökade bemanningskostnader.

Stadsmiljöverksamhet

Coronapandemin har inneburit vissa svårigheter i trygghets- och preventionsarbetet under perioden. Bland annat planerades en trygghetsdag i Älvsjö centrum som fick ställas in, och en tillgänglighetsvandring kunde inte genomföras. Parker, naturområden och bad har nyttjats mer än vanligt eftersom många invånare tillbringat sin fritid i närmiljön. Förvaltningen har därför haft en ökad städfrekvens på många platser. Inkomna synpunkter och klagomål angående stadsmiljön har ökat markant under året. Fler personer använder parker och slitage och nedskräpning har ökat.

Förskoleverksamhet

Förskoleenheternas situation har varierat under pandemin. Variationerna både mellan och inom enheterna har dock varit stora då antalet barn och pedagoger varierat från dag till dag. Vissa förskolor har haft en svårare bemanningssituation än andra vilket medfört svårigheter att planera eller förutse kommande dag och dagars verksamhet. Undervisningen har till största del, enligt gällande riktlinjer, bedrivits utomhus. Även inskolningar och föräldraforum har anpassats.

Fysiska möten har begränsats och i hög grad genomförts digitalt. Planerade fortbildningar har skjutits fram eller genomförts digitalt då det är möjligt. Även mottagande av studenter och elever från universitet, högskolor och gymnasier i viss mån skjutits fram. Kulturmöten och evenemang har skjutits fram.

Förskolorna har hanterat detta genom god organisation, kontinuerliga avstämningar och en flexibel planering. Situationen har varit ansträngd för många medarbetare och förskolor, till stor del genom den oro det skapar att löpande planera om verksamheten, många vikarier i verksamheten samt många möten och samtal med oroliga vårdnadshavare.

Stadsdelens öppna förskolor har anpassat sina öppettider och begränsat antalet besökare utifrån riktlinjerna. Verksamheterna flyttades i möjligaste mån ut till närliggande parker.

Resursteamet och förskolans personal har anpassat sina handledningsuppdrag till digitala möten i första hand.

Bemanning och sjukfrånvaro

Det har varit en variation mellan förskoleenheterna. Då bemanningen har varierat har detta krävt en ökad daglig bemanningsplanering på enhetsnivå och en utökad kommunikation med vårdnadshavare med vädjan om respekt för frånvaroanmälningsrutiner och, när barnsäkerhetsrisk föreligger, vädjan om hemmahållande av barn. Sedan juni har frånvaron av barn och sjukfrånvaron successivt minskat. Ett antal förskolor har under våren begränsat sina öppettider och erbjuder då öppning och stängningstider på en närliggande förskola.

Ekonomi

De ekonomiska konsekvenserna kan ännu inte fullt ut utläsas. Sammantaget redovisar förskoleenheterna att ekonomin inte påverkats så mycket som befarats. Detta på grund av att närvaron av barn och bemanning i hög grad varit balanserad. Enskilda enheter redovisar dock att de har högre kostnader i form av vikarier, övertid och städning.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens verksamheter har utsatts för stora påfrestningar under pandemin, speciellt när pandemin bröt ut. Då var läget osäkert och mycket ansträngt då det kom nya direktiv dagligen, likaså förhållningsregler och i kombination med begränsad skyddsutrustning, det drabbade de äldre och men även personalen. Äldreomsorgens chefer och medarbetare har fått arbetat hårt under året men har gjort ett fantastiskt arbete med att hitta kreativa lösningar, bland annat digitala lösningar, för att tillgodose de äldres behov på bästa sätt under rådande omständigheter. Pandemin har krävt flexibla och snabba omställningar av äldreomsorgens chefer och medarbetare. Verksamheterna har behövt fokusera på kärnverksamheten och hitta smittsäkra utföranden vilket har gjort att det planerade kvalitetsarbetet har behövt stå tillbaka under året. Under sommaren avklingade smittan i samhället och lika så inom våra

verksamheter till den nivån att verksamheterna var smittfria. När hösten sedan kom fanns ett annat läge för verksamheterna genom att tagit lärdom av vårens situation, genomfört utbildning i basala hygienrutiner, ha en säker tillgång till skyddsutrustning men även ökad kunskap kring smittspridningen. Genom dessa åtgärder så har verksamheterna kunnat agera snabbt när smittan drabbat verksamheten och begränsa smittan genom kohortvård och smittspårning. Under höst och vintern har verksamheterna haft enstaka fall. De fackliga organisationerna informeras löpande och hålls uppdaterade om läget inom äldreomsorgen. Pandemins utveckling har följts nogsamt inom verksamheterna.

Verksamhet

Äldreboende: Servicehus och vård- och omsorgsboende

På förvaltningens äldreboende finns idag enstaka fall med pågående smitta. Under hösten och vintern har pandemins utveckling följts nogsamt och åtgärder vidtagits i takt med att smittan tagit fart. Utbildning i basala hygienrutiner och hur skyddsutrustning används har fortlöpande genomförts i verksamheterna.

Under året har aktiviteter erbjudits, både individuellt såsom promenader och utomhusaktiviteter i mindre grupper, t.ex. allsång, körsång, samtalsstationer med minnespåminnelser, tipspromenader och korvgrillning. Ung omsorg har skrivit och fotat till boende och bland annat har Cirkus Cirkör uppträtt på innergårdarna. Aktiviteter erbjuds på avdelningarna med kaffestund och läsning m.m.

Hanteringen av besöksförbudet, har varit en viktig fråga, då besöksförbudet/besöksstoppen påverkat såväl den boende som dennes anhöriga. Förbokande coronosäkrade träffar utomhus har erbjuds, som innebär att personal följer med och att ett plexiglas finns mellan den boende och anhörig. Personalen har även varit behjälplig med att ordna så att de boende har kunnat kommunicera digitalt med sina anhöriga.

Hemtjänsten

Hemtjänsten har haft relativt få brukare med covid-19 eller med misstänkt smitta under året.

Det är hemtjänstens förstärkningsteam som tar hand om brukare med covid-19, såväl brukare med konstaterad som misstänkt smitta. Förstärkningsteam samarbetar med vårdcentralerna och följer upp vartefter. Förstärkningsteamet får information av vårdcentralen när brukaren är friskförklarad och kan återgå för hjälp av den ordinarie arbetsgruppen i respektive hemtjänstområde. Hemtjänsten har beredskap för att anpassa och utöka förstärkningsteamet om läget skulle förändras. Förstärkningsteamet har varit ett bra stöd för hela hemtjänsten.

Dagverksamhet

Verksamheten är uppskattad och bidrar till hälsa och välmående hos både deltagare och deras anhöriga som får avlastning. Dagverksamheterna i egen regi har varit stängda under en period men öppnades under september på ett coronasäkert sätt och i begränsad omfattning.

Mötesplatserna och förebyggande stödinsatser

På grund av Coronapandemin är mötesplatserna för seniorer stängda. Under sommaren har det funnits ett antal begränsande aktiviteter som har gjorts utomhus under säkra förhållanden. Inför hösten planerade verksamheten att utöka utbudet för aktiviteter utomhus men även

planer för inomhusaktiviteter i liten skala, dock fick mötesplatserna avvakta med det när smittan tog ny fart. Kontakt hålls med seniorerna genom telefonsamtal och Seniorhälsans facebook sida.

Seniorer i stadsdelen kan ringa till Seniorhälsan, om man känner sig orolig, ensam eller vill ha stöd, vägledning eller tips i praktiska frågor. Funktion för stöd till äldre som behöver hjälp med handling är etablerad.

Syn- och hörselinstruktörerna och fixartjänsten har efter tidigare uppehåll funnit säkra sätt att ge stöd till de äldre. Anhörigkonsulentens stöd till anhöriga har under pandemin varit begränsat till stödsamtal per telefon och planeras att tillsvidare fortsätta med endast samtal. Under hösten var planen att ingå i ett projekt tillsammans med KI för ett digitalt stöd för anhöriga. Detta är på grund av pandemins utveckling pausad.

Beställarenheten äldre

Arbetsätt har behövts anpassa för att skydda de äldre mot smittspridning. Utredningar och uppföljningar skedde till en början via telefon men biståndshandläggarna kunde återupptar vissa hembesök under sommaren och hösten genom att använda skyddsutrustning. På grund av oro för att smittas av Covid -19 har många äldre pausat olika former av insatser. Beställarenheten har följt upp dessa regelbundet genom telefonsamtal. Ansökningar om annat boende har minskat under pandemin.

Bemanning och sjukfrånvaro

För att förstärka bemanningen och säkerställa att det finns personal i tjänst vid ev stor frånvaro har extra personal anställts under året. Överkapacitet av personal har varit norm för 2020. Under våren har sjukfrånvaron varit högre än normalt, men har efter det minskat.

Ekonomi

Äldreomsorgens ekonomi har under året varit ansträng till följd av coronapandemin. De ökade kostnaderna är kopplade till personalkostnader för överkapacitet av personal men även till minskade intäkter speciellt för utförarverksamheterna. Verksamheterna har ansökt om ersättning för kostnader kopplade till pandemin och fått viss ersättning för de ökade kostnaderna.

Bedömning av nämndens interna kontroll

Analys

Hägersten-Ålvsjö stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2020 varit tillräcklig.

Internkontrollplanen för 2020 fastställdes för att följa upp att det interna kontrollsystemet fungerar tillfredsställande inom nämndens verksamhetsområden. Utifrån en väsentlighets- och riskanalys har nämnden valt ut ett antal områden/rutiner som har granskats särskilt under verksamhetsåret för att verifiera att mål har uppnåtts samt att riktlinjer och fastlagda kontroller upprätthållits/genomförts. Avdelningschefen har ansvar för den löpande interna kontrollen över sin verksamhet. Enhetschefen ansvarar för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig inom sitt verksamhetsområde, dvs. att gällande regler, anvisningar och rutiner följs samt att dessa finns dokumenterade. Uppföljningen ska utgöra en "kontroll av kontrollen". Uppföljningen har protokollförts och eventuell dokumentation från arbete med att säkerställa den interna kontrollen har bifogats protokollet. Vid behov vidtas särskilda åtgärder.

Den sammanfattande bedömningen är att de granskade verksamheterna/enheterna i huvudsak uppfyller krav på kontroll och uppföljning av gällande riktlinjer och rutiner på ett tillfredsställande sätt. Det finns dock några utvecklingsområden som enheterna kommer att fortsätta att arbeta med.

Resultat av genomförda uppföljningar framgår av protokollen. Protokollen finns samlade i en pärm "Internkontroll 2020" inom avdelningen för ekonomi och upphandling som också ansvarar för samordningen av den interna kontrollen. Nedan ges en kort beskrivning av gjorda granskningar utöver internkontrollplanen.

HR

HR har under 2020 inte haft några specifika områden som granskats i internkontrollplanen. En omfattande uppföljning av åtgärder i VoR har emellertid genomförts. Lönecontroller har gjort stickprovskontroller på egna utlägg samt inrapporterad övertid, övrig frånvaro och tjänstgöringstillägg. Kontroll har även gjorts av anställningsavtal, manuella löneunderlag, avslut/upsägning i personalakter samt av roller och behörigheter. Den sammanfattande bedömningen är att lönehanteringen utförs enligt förvaltningens rutiner och riktlinjer. Eventuella fel har korrigerats i samband med internkontrollen. Enheterna kan förbättra hanteringen av behörigheter i Lisa roll- och organisationsträd samt arbetet med att skicka personalhandlingar till personalakten. Enheterna behöver även arbeta för att minska antalet löneskulder. I januari 2020 införs en ny rutin för att minska antalet löneskulder. Påminnelse om bevakning av löneutbetalningar har skickats till budgetansvarig chef inför varje lönekörning.

Ekonomi

Den sammanfattande bedömningen är att enheterna i huvudsak uppfyller de krav som finns på kontroll, uppföljning och rutiner. Det finns dock några utvecklingsområden som enheterna

kommer att fortsätta att arbeta med. Under 2020 har det inte varit möjligt att genomföra alla kontroller samt internkontrollbesök på grund av pandemin. Samtliga kontroller har därför genomförts i listor och system av avdelningen för ekonomi och upphandling.

Kontrollerna har visat att rutinen för förtroendekänsliga poster inte alltid följs av enheterna. Kontrollerade fakturor avseende representation har visat att det saknas deltagarlista och/ eller syfte till flera av transaktionerna. Det gör även att det inte alltid är möjligt att kontrollera att attesten eller momsens är korrekt. Avdelningen för ekonomi och upphandling fortsätter under 2021 med att göra stickprovskontroller samt informera enhetschefer och andra berörda om förvaltningens rutiner.

Inköp görs i huvudsak av upphandlad leverantör, orsaken till eventuella avsteg är ofta att specifika varor och tjänster inte erbjuds hos upphandlade leverantörer.

De avvikelser som har hittats under kontrollen av inventarier har korrigerats via bokföring i Agresso. Inga avvikelser finns därför kvar på år 2020.

Avdelningen för ekonomi och upphandling har under året identifierat några punkter som behöver utvecklas framöver. Dessa kommer att ingå i utbildningar samt internkontrollbesök 2021.

Förskoleverksamhet

Förskoleavdelningen har under 2020 inte haft några specifika områden som granskats i internkontrollplanen. Uppföljning av resultat och analys av förskolornas arbete utifrån läroplan och identifierade utvecklingsområden beskrivs i förskolans årliga redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet.

Social omsorg

Avdelningen för social omsorg har följt upp och kontrollerat i enlighet med internkontrollplanen för 2020. Uppföljningarna visar på ett tillfredsställande resultat.

Samverkan mellan socialtjänsten och interna och externa aktörer som fritidsverksamhet, förskola, skola, polis, hälso- och sjukvård har följts upp. Utvecklingen med samverkan har fortgått under verksamhetsåret, dock har formen LOSAM för beroendedelen inte kunnat genomföras. Arbetet med detta lyfts in i verksamhetsplanering för 2021.

Enheterna inom avdelningen ansvarar för att utföra egenkontroll av väsentliga processer och utifrån vad kontrollerna utvisar genomföra åtgärder. Enheterna dokumenterar detta arbete i respektive enhets internkontrollplan och i dess uppföljningar. Avdelningschefen har regelbundna resultatdialoger med enhetscheferna inom avdelningen. Det finns ledningsrapporter för huvuddelen av avdelningens verksamheter.

Äldreomsorg

Förvaltningen har genomfört verksamhetsuppföljning enligt stadens riktlinjer och mallar.

Analys och hur avvikelser har kommunicerats mellan vårdgivarna för åtgärder och förbättraf samverkan för en trygg och säker hemgång för den äldre.

Nämndens bedömning av den interna kontrollen

Uppföljningen av internkontrollplan 2020 visade att förvaltningens rutiner och system i

huvudsak håller god kvalitet. Granskningen har emellertid visat ett behov av att upprätthålla fastställda regler och rutiner inom undersökta områden då vissa brister finns. Kända brister kommer att rättas till och rutiner förbättras inom områden med behov. Alla processer och kontroller som t.ex. besök på enheter har inte kunnat genomföras på grund av den pågående pandemin.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2020 har varit tillräcklig.

Systematiskt kvalitetsarbete

Avdelningen för social omsorg

Under året har verksamhetsuppföljningar genomförts utifrån stadens uppföljningsmodell för verksamheter inom funktionshinderområdet. Förvaltningen har följt upp två verksamheter i privat regi som har avtal med staden, utifrån insatserna avlösar- och ledsagarservice samt boendestöd. Uppföljningarna visar att verksamheterna till stor del följer kraven i avtal, lagar och föreskrifter. Uppföljningarna visar också att verksamheterna har utvecklingsmöjligheter avseende vissa rutiner och dokument. Påtalade brister kommer att följas upp vid nästa verksamhetsuppföljning. Flertalet av årets planerade verksamhetsuppföljningar är framflyttade till år 2021 på grund av rådande pandemi.

Äldreomsorg

Under året har verksamhetsuppföljningar genomförts utifrån stadens uppföljningsmodell för verksamheter inom äldreomsorgen oavsett regiform. Förvaltningen har totalt följt upp sex verksamheter, varav samtliga är hemtjänstföretag. Uppföljningarna har i år framförallt handlat om att följa upp att tidigare identifierade avvikelser/brister är åtgärdade. Uppföljningarna visar dock att verksamheterna fortfarande har utvecklingsmöjligheter avseende bland annat social dokumentation och rutiner.

Förskola

Förskoleavdelningens utvecklingsenhet stödjer enheternas utvecklingsarbete på en övergripande nivå genom att driva ett systematiskt och avdelningsövergripande kvalitetsarbete i riktning mot en sammanhållen och likvärdig förskoleverksamhet. Det innebär att kontinuerligt arbeta med identifierade utvecklingsområden, följa upp, utvärdera och planera framåt. Organisatoriska förutsättningar, medarbetarnas kompetens samt barngruppernas storlek är viktiga faktorer som påverkar kvalitén. Arbetet pågår för att skapa likvärdighet kring organisation och det systematiska kvalitetsarbetet i stadsdelen. Likvärdighet innebär inte likartat arbete, variationer förekommer mellan enheterna, anpassningar möjliggörs utifrån lokala behov. Arbetet är särskilt aktuellt under 2020–2021 med tanke på bildandet av ny stadsdel.

Under året har förskoleavdelningen arbetat strategiskt och långsiktigt med att stödja förskoleenheternas systematiska kvalitetsarbete med målet att ha en likvärdig utbildning av hög kvalitet på alla förskolor. Ett exempel är arbetet med att ta fram gemensamma underlag för dokumentation, uppföljning och utvärdering i Skolplattformens verktyg Planering och bedömning. Arbetet fortsätter under 2021.

Samhällsplanering och intern service

Före detta Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, som nu ingår i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, har fått kritik från stadsrevisionen för avsaknad av rutiner för uppföljning av parkentreprenaden. Under hösten beslutade nämnden om förstärkta rutiner för att säkerställa en systematisk uppföljning av parkentreprenaden. Det handlar bland annat om att förvaltningen regelbundet ska utföra och dokumentera stickprovskontroller, använda checklistor för uppföljning av alla regelbundna uppdrag, genomföra protokollförda driftmöten enligt en mall och att entreprenören ska utföra egenkontroll av underentreprenörer. De felanmälningar som kommer in genom Tyck till-appen och genom stadens gemensamma system Synpunktsportalen går direkt till entreprenören för åtgärd. De synpunkter som kommer in via detta system och andra officiella kanaler besvaras av förvaltningen. Avdelningen har arbetat med att effektivisera hanteringen av den stora mängd synpunkter som kommer in.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Avdelningen för social omsorg

Alla verksamheter inom avdelningen har fastställda rutiner avseende hanteringen av inkomna synpunkter och klagomål. De klagomål och synpunkter som inkommer ska alltid tas tillvara och åtgärdas snarast. Den som inkommit med klagomålet eller synpunkten kontaktas direkt av enhetschef som också följer upp att ärendet åtgärdats och återkopplar till den som inkommit med synpunkten. Information om inkomna klagomål och synpunkter behandlas på kommande arbetsplatsträff och rutiner ses över för att minimera risken för liknande klagomål.

Synpunkter och klagomål är en viktig informationskälla för verksamheternas genomlysningar av pågående arbete och utveckling. Vikten av att ta emot våra klienters, anhörigas och samverkanspartners återkoppling kan inte nog betonas och är ett arbete som pågår kontinuerligt. Det underlag som inkommer utgör ett viktigt diskussionsunderlag för verksamheternas medarbetare och chefer vad gäller fortsatt utvecklingsarbete. Avdelningens verksamheter har under året tagit emot 25 klagomål och 7 synpunkter. Utöver det har 5 synpunkter och klagomål inkommit som rör förvaltningsövergripande frågor. Klagomålen har främst avsett handläggning, bemötande, organisationsförändringar, information, insatsers olika insatsers utformning, ärendens hantering och förändringar samt anpassningar utifrån Coronapandemin. De inkomna synpunkterna har avsett insatser, åsikter om verksamhets- och bemanningsförändringar samt innehåll i boendestöd.

Alla klagomål och synpunkter har hanterats utifrån gällande rutiner.

Rutiner för lex Sarah ska ingå i verksamhetens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Det ska bedrivs så att eventuella försummelser, övergrepp och andra missförhållanden kan förebyggas och förhindras. Att påtala och rätta uppkomna fel och brister, vara lyhörd för synpunkter och klagomål är åtgärder som kan bidra till att säkerställa en god kvalitet. De Lex Sarah-rapporter som inkommer utreds alltid enligt gällande rutin.

Under verksamhetsåret 2020 har 47 Lex Sarah-rapporter inkommit avseende avdelningens verksamheter.

20 avser Grupp- och servicebostäder

16 avser Familjeenheten

6 avser Ekonomiskt bistånd

2 avser Enheten för funktionsnedsatta

1 avser Liljeholmens dagliga verksamhet

1 avser Enheten för personlig assistans

1 avser Enheten stöd och service

Stadsmiljö

Antal ärenden som registreras i Synpunktsportalen ökar hela tiden. De kommer in via appen Tyck till, hemsidan eller telefon. Totalt har 3170 ärenden registrerats för hela området 2020. Av dessa var cirka 1300 felanmälningar, 740 frågor, 683 klagomål och cirka 400 idéer eller beröm. Ärendena gällde framförallt parkunderhåll, lekredskap, badplatser och träd. Antalet ärenden har ökat med 50% jämfört med föregående år. Ökningen beror troligen både på att appen fått större spridning, och att många vistats mer i sitt närområde under året.

Äldreomsorg

De äldres och anhörigas synpunkter och klagomål är viktiga för äldreomsorgens utvecklings- och förbättringsarbete. Synpunkter och klagomål kan lämnas både muntligt och skriftligt. På äldreboendena finns också "brevlådor", där de boende kan lämna förslag, synpunkter och klagomål.

Inkomna klagomål har besvarats och fel och brister har rättats till så fort som möjligt.

Under året har 45 synpunkter och klagomål som avser äldreomsorgens enheter inkommit och registrerats. Av dessa har sex positiva synpunkter framförts gällande ett vård- och omsorgsboende i egen regi. 15 klagomål har avsett hemtjänstens insatser varav sex som utförts av privata hemtjänstutförare och nio av hemtjänsten i egen regi. Två klagomål har handlat om boendestöd som utförts av privat utförare. Tre synpunkter har gällt servicehus. 16 klagomål och synpunkter har rört vård- och omsorgsboende, varav 12 klagomål och synpunkter på vård- och omsorgsboende i egen regi och fyra klagomål på vård- och omsorgsboende i privat regi. Tre klagomål har rört beställarenheterna, såsom två klagomål om handläggning i enskilt ärende och ett om sent utskick av hemtjänstfaktura.

17 avvikelser har rapporterats. Nio avvikelserapporter avser samverkan med Region Stockholm, såsom utskrivningsplanering från sjukhus. Sju avvikelser avser utförande av insatser vid hemtjänst i egen regi och privat regi. En avvikelse gäller dagverksamhet.

En rapport enligt lex Sarah gällande bristande hantering av larm på vård- och omsorgsboende har utretts och redovisats.

Förskola

Under året har nio klagomål/synpunkter från vårdnadshavare kopplat till förskoleavdelningens förskolor mottagits. Varje ansvarig rektor har återkopplat de eventuella åtgärder som vidtagits till anmälaren.

Under perioden har Skolinspektionen utrett tre anmälningar mot tre förskolor tillhörande förskoleavdelningen. Någondera har resulterat brister i verksamheten.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör

Alex Baena
avdelningschef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2021-02-08
Alex Baena, avdelningschef	2021-02-08